

NATIONAAL ACTIEPLAN VOOR KINDEREN

INLEIDING

Voor ons land was het jaar 2002 een belangrijk jaar voor de rechten van het kind. In 2002 hebben diverse internationale en nationale fora inderdaad erop aangedrongen dat een Nationaal Actieplan inzake kinderen zou worden uitgewerkt.

Tijdens de Bijzondere Zitting van de Verenigde Naties in verband met kinderen, die plaats had in mei 2002, heeft de Algemene Vergadering het document “Een wereld die geschikt is voor kinderen” goedgekeurd. In punt 59 van dat algemene document, dat zonder onderscheid aan alle lidstaten is gericht, wordt gevraagd dringend “*nationale actieplannen*” uit te werken of te versterken.

In het voorjaar van 2002 heeft ons land aan het Comité voor de Rechten van het Kind (UNO) het tweede Belgisch verslag betreffende het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind voorgesteld. In de “slotbeschouwingen” heeft het Comité de aanbeveling geformuleerd “*een volledig nationaal actieplan inzake de rechten van het kind met het oog op de toepassing van het Verdrag*” uit te werken.

HOE WERD TE WERK GEGAAN?

Gelet op de structuur van de Belgische Staat moet rekening worden gehouden met diverse componenten.

Sedert 1993 is België inderdaad een federale Staat samengesteld uit drie Gewesten en drie Gemeenschappen. Zij vormen afzonderlijke entiteiten en zijn niet onderworpen aan het federale gezag.

De bevoegdheden inzake de rechten van het kind zijn verdeeld onder die entiteiten en de uitoefening ervan ressorteert zowel onder de federale Staat als onder de Gemeenschappen en de Gewesten. Door middel van deze structuur heeft iedere entiteit de mogelijkheid haar bevoegdheid in volle autonomie te ontplooiën. Daaruit volgt logischerwijs dat hun optreden niet noodzakelijkerwijs overeenstemt of dat zij gemeenschappelijke projecten uitvoeren.

Met het oog op de uitwerking van dit Nationaal Actieplan, werd de Federale Overheidsdienst Justitie (federale instantie) belast met de coördinatie en met de invoering van de bijdragen van de diverse entiteiten. Alle entiteiten hebben gewerkt op grond van dezelfde structuur (de tien thema’s van ‘I. Verklaring’, nl. §7 van het document “Een wereld geschikt voor kinderen”), maar de prioriteiten of de toekomstplannen inzake de rechten van het kind kunnen verschillen naar gelang van de entiteit.

Derhalve zijn in dit document de tien thema’s: “Een wereld geschikt voor kinderen”: voorrang geven aan de kinderen en de gezinsbescherming, de armoede uitroeien, geen

enkel kind vergeten, zorgen voor elk kind, onderwijs voor elk kind, kinderen beschermen tegen mishandeling en uitbuiting, kinderen beschermen tegen oorlog, bestrijden van HIV/AIDS, luisteren naar kinderen en hun participatie verzekeren en de planeet beschermen voor de kinderen. Deze tien thema's worden beschouwd als de strategische doelstellingen die moeten worden bereikt.

OPMERKINGEN VAN HET MAATSCHAPPELIJKE MIDDENVELD

Hoewel het gaat om een nationaal actieplan met de verbintenissen van de diverse regeringen, werd aan het middenveld tevens gevraagd zijn mening over dit document te kennen te geven.

Aan de ene kant hebben bepaalde entiteiten (Gemeenschappen en Gewesten) de NGO's rechtstreeks betrokken bij deze oefening, aan de andere kant is het eerste ontwerp van Nationaal Actieplan, waarin de diverse bijdragen zijn opgenomen, voorgelegd aan het maatschappelijke middenveld naar aanleiding van een ronde tafel die plaats had op 6 mei 2004. Tijdens die ronde tafel hebben NGO's, parlementsleden, de academische en gerechtelijke wereld de gelegenheid gehad zich uit te spreken over het ontwerp. De diverse opmerkingen werden meegedeeld aan de volledige werkgroep.

EVALUATIE

De evaluatie van dit Nationaal Actieplan is een belangrijke aangelegenheid. De maatregelen die zullen worden genomen na de goedkeuring ervan zullen niet enkel worden geëvalueerd naar aanleiding van de neerlegging van het derde verslag over het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de Rechten van het Kind, maar tevens in het kader van de diverse verslagen die op intern vlak bestaan. Terzake moet worden verwezen naar de pagina's die volgen en specifiek betrekking hebben op dat onderwerp.

Hoewel moet worden onderstreept dat dit actieplan bestemd is voor de instanties van de UNO in het kader van de Bijzondere Zitting van de Verenigde Naties gewijd aan het kind en de opmerkingen van het Comité voor de Rechten van het Kind, is het ook en vooral gericht aan de Belgische autoriteiten. Bovendien krijgt het maatschappelijke middenveld daardoor de gelegenheid om de prioriteiten inzake de rechten van het kind voor de komende jaren te kennen.

1. Voorrang verlenen aan kinderen

1.1. INVOEREN VAN EEN NATIONALE COMMISSIE VOOR DE RECHTEN VAN HET KIND

1.1.1. Voorstelling

De behoefte aan een Nationale commissie voor de rechten van het kind vloeit voort uit het gebrek aan een stevige en permanente juridische structuur voor de coördinatie van de rechten van het kind die, in België, onder de bevoegdheid van ongeveer alle Ministers en alle machtsniveaus ressorteren (Federaal/Gemeenschappen/Gewesten). Er moet een coördinatiemechanisme tussen het federale niveau en de gefedereerde entiteiten worden ingevoerd. Bovendien wordt met de oprichting van deze Commissie gevolg gegeven aan de aanbevelingen van het Comité voor de rechten van het kind, een orgaan dat de Verenigde Naties in het leven hebben geroepen in het kader van het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind waarbij België sinds 1992 partij is.

Deze Nationale commissie zal een overlegplatform zijn, gekenmerkt door een brede vertegenwoordiging. De redactie van het vijfjarige verslag over de toepassing van het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind (IVRK) zal haar belangrijkste taak zijn, maar de Commissie zal ook meewerken aan de tenuitvoerlegging van de aanbevelingen van het Comité voor de rechten van het kind (Verenigde Naties) en zou, in voorkomend geval, een advies uitbrengen over bepaalde aspecten ervan. Deze taken moeten steeds worden uitgevoerd, rekening houdend met de respectieve bevoegdheden van de verschillende betrokken overheden en met respect voor hun autonomie.

Verder zal de Nationale commissie voor de rechten van het kind een plaats zijn voor ontmoeting en coördinatie, voor de uitwisseling van ideeën met het maatschappelijk middenveld, een vruchtbare plaats om impulsen te geven aan het beleid van de rechten van het kind in België, maar ook een orgaan dat suggesties of aanbevelingen kan doen.

De verschillende regeringen vinden de oprichting van deze Nationale commissie voor de rechten van het kind een topprioriteit.

1.1.2. Project

De verschillende regeringen willen het *ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waals Gewest, het Vlaams Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie inzake de oprichting van een nationale commissie voor de rechten van het kind* zo spoedig mogelijk finaliseren en de Nationale commissie voor de rechten van het kind oprichten.

1. 2. EEN TRANSVERSAAL BELEID VOOR DE RECHTEN VAN HET KIND VOEREN.

De Gemeenschappen voeren een transversaal beleid voor de rechten van het kind en blijven dit beleid voeren.

In de Vlaamse Gemeenschap vormt het decreet van *15 juli 1997 houdende instelling van het kindeffectrapport en de toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van de rechten van het kind* (KER) de basis van dit beleid. De werkgroep Kinderrechten die het Vlaams Actieplan Kinderrechten heeft voorbereid, is het overlegplatform van de Vlaamse overheid (kabinet en administratie) met het maatschappelijk middenveld (academische wereld, niet-gouvernementele kinderrechten- en jeugdorganisaties).

In de Franse Gemeenschap kan het transversale beleid slechts worden gevoerd als de Gemeenschap en het Gewest samenwerken. Diverse mechanismen werden ingevoerd, zoals inzonderheid gemeenschappelijke zittingen van de regeringen van de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest. De mogelijkheid een kindeffectrapport inzake de naleving van de rechten van het kind te verplichten, dat voor elk ontwerp van regelgevende tekst moet worden overgelegd, zou in dat kader kunnen worden onderzocht.

1.2.1. Voorstelling

1.2.1.1. Verslaggevingsmechanisme

Op federaal niveau, in Vlaanderen en in de Franse Gemeenschap werden, met toepassing van het Internationaal Verdrag, mechanismen voor interne rapportage voor het beleid voor kinderen ingesteld voor hun parlementen.

1. Op federaal niveau voert de wet van 4 september 2002 de redactie in van een jaarverslag over de toepassing van het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind.
2. De Vlaamse Regering stelt, in uitvoering van bovenvermeld decreet van 1997, twee verslagen op. Het eerste is een jaarverslag (voor 30 september) over de implementatie van het IVRK door de Vlaamse Regering en is bestemd voor het Vlaamse Parlement en de Kinderrechtencommissaris. Het tweede jaarverslag (voor 31 maart aan het Parlement voor te leggen) heeft betrekking op de inachtneming van de rechten, zoals gedefinieerd door het IVRK, in de landen of de Gewesten waarmee de Vlaamse Gemeenschap een algemeen en exclusief samenwerkingsakkoord heeft afgesloten.
3. De Franse Gemeenschap heeft op 28 januari 2004 *het decreet houdende de opstelling van een verslag over de toepassing van de principes van het Internationaal verdrag inzake de rechten van het kind* goedgekeurd.

Met betrekking tot de bevoegdheden van de Franse Gemeenschap dient de regering om de drie jaar voor 20 november bij het parlement een verslag in over het gevoerde beleid. Het omvat een evaluatie van de maatregelen die de vorige jaren door elke minister zijn genomen met betrekking tot het Internationaal verdrag inzake de rechten van het kind, evenals een

globaal actieplan, waarin wordt bepaald op welke wijze de regering de komende jaren de rechten van het kind op haar beleid zal toepassen.

In artikel 6 van het decreet van 12 mei 2004 *houdende de oprichting van het Observatoire de l'Enfance, de la Jeunesse et de l'Aide à la Jeunesse*, is voorzien in de officiële bekrachtiging van de opdrachten van de permanente groep voor follow-up van het Internationaal verdrag inzake de rechten van het kind, waaronder inzonderheid “*de voorbereiding van de bijdrage van de Franse Gemeenschap aan het opstellen van het nationaal rapport bedoeld in artikel 44 van de Internationale Conventie van 20 november 1989 inzake rechten van het kind en het driejaarlijks rapport bedoeld in artikel 2 van het decreet van 28 januari 2004 tot instelling van de uitwerking van een rapport over de toepassing van de beginselen van de Internationale Conventie voor de Rechten van het Kind*”.

In artikel 3 ervan is bovendien voorzien in een permanent monitoringinstrument, inzonderheid voor het IVRK, te weten de permanente inventaris :

- a) van de beleidssnoeren en de maatschappelijke gegevens op vlak van kind, jeugd en jongerenhulp inzake de gezondheid, de vrijetijdsbesteding, de uitdrukkingsvormen en de participatie, de opvang van kinderen en jongeren, afhaken op school, de adoptie, alsook de personen bedoeld in artikel 2 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 4 maart 1991 inzake hulpverlening aan de jeugd;
- b) van de instellingen en verenigingen die bevoegd zijn op het vlak van kind en jeugd en hulpverlening aan de jeugd, het gebruik en de toegankelijkheid ervan.

1.2.1.2. Andere aspecten van deze transversale beleidsvoeringen

1. In uitvoering van voornoemd decreet (decreet van 15 juli 1997) voegt de Vlaamse Regering een KER aan elk ontwerp van decreet toe, op voorwaarde dat de overwogen beslissing duidelijk en rechtstreeks betrekking heeft op de belangen van het kind.

2. In het begin van de legislatuur duidt de Vlaamse regering in haar midden een coördinerend minister aan, die belast wordt met de coördinatie van het beleid inzake rechten van het kind. De coördinatieopdracht wordt dusdanig geformuleerd dat recht wordt gedaan aan het horizontale en transversale karakter van het IVRK .

3. De Vlaamse regering voert een subsidiebeleid (budget van 707.000€ voor 2005) waarbij initiatieven die bijdragen tot de implementatie van het IVRK ondersteund worden. Coalitie- en expertisevorming m.b.t. kinderrechten en het betrekken van kinderen bij het toezicht op de naleving van hun rechten staan daarbij centraal.

1.2.2. Projecten

1. De Vlaamse Regering staat in voor de structurele verankering van de coördinatie Kinderrechten binnen de Vlaamse overheid en een versterking van de positie van de aanspreekpunten Kinderrechten:

- de coördinatie inzake rechten van het kind krijgt een positie in de Vlaamse overheid die het horizontale en transversale karakter van het IVRK respecteert;
- het standpunt van de gesprekspartners inzake rechten van het kind wordt versterkt en aangepast aan de wijzigende structuur van de Vlaamse overheid;
- er komt toezicht op de link en de coherentie met de andere coördinerende invalshoeken (Gelijke kansen, Jeugd, Minderheden, Armoede, ...);
- een regelmatig en structureel overlegmechanisme met het maatschappelijk middenveld zal deel uitmaken van de opvolging van het IVRK, zoals gewaarborgd door de coördinatie inzake de rechten van het kind.

2. De Vlaamse regering zal de decretaal voorziene KER/kindeffectrapportage versterken en uitbreiden:

- ontwikkelen van initiatieven om de effectieve toepassing van de KER te verhogen: regelmatige kwalitatieve bijwerking van de methodiek, op basis van een analyse van de opgedane ervaring, jaarlijkse rapportering tegen uiterlijk 30 september;
- uitbreiden van het toepassingsgebied van de KER naar voorstellen van het decreet;
- onderzoek naar de toepasbaarheid ervan op uitvoeringsbesluiten in een geïntegreerde aanpak van reguleringssimpactanalyse.

3. De Vlaamse Regering en in het bijzonder de coördinerend minister Kinderrechten zal, zowel in het kader van de voorbereiding als in het kader van de uitvoering van het voorliggend actieplan, de andere overheden (federaal, de gemeenschappen en gewesten) uitnodigen om volledig uitvoering te geven aan de slotbeschouwingen van het Comité voor de Rechten van het Kind. Het Vlaams Actieplan Kinderrechten, door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 2 april 2004, vermeldt in dit kader 13 punten:

- Bij wet opgericht Federaal Kinderrechtencommissariaat voor de toetsing van de federale bevoegdheden aan het IVRK & platformfunctie, maar zonder rechtstreekse aanspreekbaarheid die voorbehouden blijft voor de Gemeenschappen
- Federale coördinerend minister Kinderrechten
- Oprichting Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind (zie boven)
- Invoering KER op alle bevoegdheidsniveaus (Federaal, Gemeenschappen en Gewesten)
- Participatie van het kind in administratieve en rechtsprocedures: wetsvoorstellen inzake toegang tot de rechtbank, juridische bijstand en spreekrecht
- Verbod op lijfstraffen en vernederende handelingen
- Structureel overleg/ samenwerkingsakkoord NBM
- Prioritaire behandeling in de Werkgroep Gemengde Verdragen van die verdragen die verband houden met mensenrechten en kinderrechten, vb. facultatief protocol Kinderhandel, Verdrag adoptie Den Haag

- Het ontwikkelen van een vernieuwd jeugdrecht, in overeenstemming met de aanbevelingen van het Comité voor de Rechten van het Kind artt. 37-40 IVRK
- Interpretatieve verklaring en voorbehoud bij het IVRK herzien (in het bijzonder artikel 2 en 40)
- Adoptie (zie verder)
- Filmkeuring en e-safety
- Samenwerkingsakkoord Kindersekstoerisme

4. De Vlaamse Regering bouwt een laagdrempelig en comprehensief informatiebeleid voor minderjarigen uit. Ze voorziet in laagdrempelige hulp- en dienstverlening voor kinderen vanuit een kinderrechtensvisie: maximale bereikbaarheid - gratis en anoniem, via nieuwe media - voor kinderen voor zowel dagdagelijkse vragen als vragen m.b.t. juridische positie van kinderen en het terugkoppelen van de aldus verkregen informatie over de beleving van kinderen naar de overheid.

5. De Vlaamse overheid staat, uitgaande van haar bevoegdheden, in voor structurele gegevensverzameling over de leefsituatie van kinderen, bij voorkeur met het kind als analyse-eenheid.

6. In de Franse Gemeenschap werkt « l'Observatoire de l'Enfance, de la Jeunesse et de l'Aide à la Jeunesse » op grond van het decreet van 12 mei 2004 indicatoren uit die verbonden zijn aan het beleid en de maatschappelijke gegevens op het vlak van kind, jeugd en jongerenhulp.

7. In Brussel heeft « l'Observatoire de l'enfant » van de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF) specifiek voor de kinderen in Brussel sociaal-economische indicatoren en indicatoren inzake gezondheid, opvang en milieu opgesteld.

1.3. VERSTERKING VAN DE RECHTSPOSITIE VAN KINDEREN IN HET LICHT VAN DE INTERNATIONALE TEKSTEN INZAKE DE RECHTEN VAN HET KIND

1.3.1. Voorstelling

België wil de wetten, decreten en reglementen aanpassen aan de internationale instrumenten inzake de rechten van de mens die betrekking hebben op de juridische positie van kinderen.

In het kader van de internationale samenwerking zorgt de Franse Gemeenschap ervoor projecten in partnerlanden te steunen voor de invoering van voorzieningen die de toepassing van het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind bevorderen (bijvoorbeeld: oprichting van ombudsdiensten voor kinderen, netwerk van Europese Observatoria voor de kindjaren).

Voor de Vlaamse Gemeenschap verwijzen we naar de uitvoering van voornoemd decreet van 17 juli 1997 (zie 'transversaal beleid'), namelijk het jaarverslag van de Vlaamse Regering inzake de inachtneming van de rechten in de landen en regio's waarmee Vlaanderen samenwerkt.

België bekrachtigt ook zijn wil om zich onvoorwaardelijk te houden aan het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind, het meest universeel erkende instrument betreffende de rechten van de mens.

1.3.2. Project

1. Bij het onderzoek van de internationale instrumenten zullen de Gemeenschappen binnen de Werkgroep Gemengde Verdragen voor die verdragen die verband houden met mensenrechten, inclusief kinderrechten, een prioritaire behandeling vragen. Heel in het bijzonder wordt hierbij gedacht aan het Verdrag inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie, ondertekend te Den Haag op 29 mei 1993 en het Facultatief Protocol over kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie bij het Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

2. In de Franse Gemeenschap moet elke internationale samenwerking erop toezien middelen te bevatten die bestemd zijn voor de promotie van de rechten van het kind, meer bepaald op de prioritaire domeinen van de gezondheid – inclusief de geslachtelijke, seksuele en reproductieve gezondheid – de opvoeding, alsook in de strijd tegen alle vormen van exploitatie en mishandeling. Voor elk project van ontwikkelingssamenwerking moet een analyse worden gemaakt van de impact op de kinderjaren.

3. De samenwerking van Vlaanderen met een nieuw land of regio wordt voorafgegaan door een omgevingsanalyse waarin onder meer aandacht besteed wordt aan de situatie in dit land of deze regio op het vlak van mensenrechten, inclusief kinderrechten, met aandacht voor, onder andere, de slotbeschouwingen van het Comité voor de Rechten van het Kind.

1.4. BETERE STEUN AAN DE GEZINNEN

1.4.1. De Staten-Generaal van het gezin

1.4.1.1. Voorstelling: een stand van zaken opstellen

Het gezin vormt de hoeksteen van onze maatschappij. Het vormt de omgeving bij uitstek voor de persoonlijke ontwikkeling en de betrokkenheid van individuen in de maatschappij.

Dit belang voor de gezinnen werd onder deze legislatuur geconcretiseerd door de oprichting, op federaal niveau, van een post van Staatssecretaris voor de gezinnen. Hiermee wordt de officiële erkenning van de nood aan een echt gecoördineerd en geïntegreerd gezinsbeleid verzekerd.

Zo toont de organisatie van de Staten-Generaal van het gezin die eind 2003 – begin 2004 plaatsvond, eveneens het belang dat aan gezinnen wordt gehecht. Deze Staten-Generaal bood de gelegenheid voor een heel ruim overleg tussen alle partners en acteurs die bij gezinskwesties betrokken zijn.

Het was de bedoeling om een globale en transversale reflectie te voeren om de bakens van de interventie van de Staat te plaatsen en het wettelijk en verordenend kader te confronteren met de sociale realiteit van de gezinnen van vandaag.

Er werd een debat gevoerd over de rechten van het kind en de mogelijke verbeteringen, zowel inzake sociale zekerheid (en meer bepaald qua kinderbijslag), als inzake fiscaliteit, burgerlijk recht of diensten aan de gezinnen, ... werden in dit kader besproken.

De Staten-Generaal werkten meer bepaald rond de drie eerste thema's die in het actieplan van de Wereldtop werden vastgelegd, namelijk « *voorrang verlenen aan kinderen* » (het hoogste belang van het kind is de belangrijkste overweging), « *armoede wegwerken* » en « *geen enkel kind vergeten* » (een eind maken aan talrijke discriminaties die nog bestaan).

Er waren vijf werkgroepen actief, onder het covoorzitterschap van de bevoegde minister(s). Ze hadden als thema: « De articulatie tussen gezinsleven en beroepsleven », « Gezinnen en sociale zekerheid », « Gezinnen en proces- en burgerlijk recht », de « Diensten aan gezinnen en steun aan het ouderschap » en ten slotte « Gezinnen en fiscaliteit ».

1.4.1.2. Projecten

De resultaten van de debatten werden opgenomen in vijf tussentijdse verslagen die aan het grote publiek werden voorgelegd voor een doeltreffend vervolg van het denkwerk, meer bepaald door de voorstellen van professionals uit het gezinsdomein met de meningen van het grote publiek te confronteren.

1.4.2. Steun aan het ouderschap

1.4.2.1. Voorstelling

De decreten die in de Franse Gemeenschap het « Office de la Naissance et de l'Enfance » (ONE) organiseren en in de Vlaamse Gemeenschap, « Kind en Gezin » invoeren, leggen deze nieuwe bevoegdheid van "steun aan het ouderschap" vast en nodigen hen uit om acties op dit vlak te voeren.

In het kader van de gezinssteun in de Vlaamse Gemeenschap zal er bijzondere aandacht aan achtergestelde kinderen worden besteed.

1.4.2.2. Projecten

1. De Franse Gemeenschap zal haar preventiecampagne voor mishandeling vervolgen via de steun aan het ouderschap.

Om de federale beleidsvoeringen betreffende de familiekring van de kinderen te steunen, meer bepaald bij de tenuitvoerlegging van het Alimentatiefonds, zal de Franse Gemeenschap de informatie- en opleidingsacties ten gunste van verantwoord ouderschap versterken en steunen. Dit moet steunen op het recht van het kind op een

omgeving die in staat is om hem levenswaarden, opvoeding, sereniteit en geborgenheid te bieden.

Ter bevordering van de persoonlijke ontplooiing van het kind is de regering voornemens een passende begeleiding van de ouders te organiseren. Passen in het kader van deze methode: inrichting van begeleidingsruimtes voor de ouders, van opvangvoorzieningen en van PMS-centra voor scholen; ontwikkeling van diensten voor ouderschapsvorming; ouderschapsbewustmaking bij een eerste zwangerschap ; het groene nummer «SOS parents», etc.

In het kader van de beheerscontract van het ONE, evenals in het kader van de bevordering van de gezondheid, zal de regering erop toezien dat gezamenlijke campagnes voor ouderschapsondersteuning worden georganiseerd.

De regering denkt aan een regelgeving voor initiatieven en ruimten (open huizen, opvanghuizen, enz.) inzake ouderschapsondersteuning, na de evaluatie van de pilootprojecten van open huizen, ondersteund door het ONE in het kader van diens eerste beheerscontract.

Het ONE waarborgt de goede verdeling van het medische boekje van het kind en van het nieuwe ouderboekje (carnet des parents), als bedoeld in het beheerscontract van het ONE, dat in januari 2005 zal worden verspreid.

De ouderschapsondersteuning georganiseerd door de opvangvoorzieningen wordt eveneens aangemoedigd.

De regering legt zich erop toe partnerships op te zetten met ziekenhuizen om het operationeel kader van de prenatale consultaties te herzien, en ondersteunt prenatale buurtconsultaties bij hun rol inzake de begeleiding van ouders in een kwetsbare situatie, zulks om de kwaliteit en toegang tot de medisch-sociale diensten van het ONE te verhogen.

Zij zet de verbetering van het consultatienetwerk van het Office de la Naissance et de l'Enfance voort dat erop is gericht een universele en kwalitatief hoogstaande dienstverlening te waarborgen en zij ontwikkelt ten behoeve van de gezinnen projecten "gezondheid-ouderschap" die algemene programma's van volksgezondheid en ouderschapsondersteuning omvatten.

Begin 2005 wordt onder de gebruikers een enquête gepland voor de begeleidings- en opvangsector. De resultaten worden besproken in het kader van de Staten-Generaal van het Kind, zoals bepaald in het beheerscontract.

2. Kind en Gezin zal de gezinsondersteuning in de Vlaamse Gemeenschap toegankelijker maken voor achtergestelde gezinnen met jonge kinderen. Hiervoor wil het organisme:

- De dienst inzake steun bij de opvoeding versterken ten overstaan van achtergestelde aanstaande moeders en hun gezin en ten aanzien van achtergestelde gezinnen met jonge kinderen via een oriëntering en een versterking van de « inloopteams »;

- Een actieplan voor de achtergestelde provincie Limburg opstellen, gekoppeld aan acties voor achtergestelde autochtone en allochtone gezinnen met jonge kinderen en voor aanstaande moeders en hun gezin;
- De bijdrage van de ouders in de Centra voor Kinder- en Gezinsondersteuning evalueren;
- Het materiaal (pictografisch materiaal, vertaalde folders) ter informatie van anderstalige gezinnen ontwikkelen, bijsturen en uitbreiden.

Kind en Gezin zal ook een duidelijk beleid voeren inzake preventie van (het risico op) kindermishandeling via de ondersteuning van heel wat ouders met jonge kinderen in hun opvoedingstaak en via de uitwerking van een plan van aanpak voor betere detectie en preventie van (het risico op) kindermishandeling in de eigen dienstverlening van Kind en Gezin.

3. In de Duitstalige Gemeenschap worden binnen de opleidingsgroepen initiatieven genomen om de relatie « ouder - kind » te verbeteren. Plaatselijke organisaties bieden deze opleidingen aan de ouders aan.

4. In het Waals Gewest organiseert een ontwerp van decreet de werking van de « espaces-rencontres » (ontmoetingsruimten) die de relaties van een kind met zijn twee ouders in conflict moet behouden om de breuk met één van de twee ouders te vermijden.

1.4.3. Hulp aan de gezinnen voor de kwestie van de alimentatievorderingen

Na 30 jaar van besprekingen en van verschillende voorstellen wordt krachtens de wet van 21 februari 2003 (B.S. van 28 maart 2003) een Dienst voor alimentatievorderingen opgericht binnen de FOD Financiën. Deze wet moest oorspronkelijk op 1 september 2003 in werking treden, maar zulks werd door de programmawet van 5 augustus 2003 uitgesteld tot 1 september 2004.

Tijdens de onderhandelingen over de begroting voor 2004 werd echter beslist dat deze dienst reeds op 1 juni 2004 zou worden opgericht ten minste wat de inningstaak betreft. Deze beslissing is overigens bekrachtigd in de programmawet van 22 december 2003 (B.S. van 31 december 2003).

Sedert 1 juni 2004 is deze Dienst ermee belast het maandelijks bedrag van het onderhoudsgeld en de achterstallige bijdragen te innen voor rekening en in naam van de schuldeisers, dus de kinderen en de (ex-)partner.

De toekenning van voorschotten op het onderhoudsgeld verschuldigd aan de kinderen zal pas in een latere fase plaatsvinden. Ondertussen blijven de OCMW's bevoegd voor de toekenning van voorschotten volgens de geldende OCMW-wetgeving.

1.5. ONTWIKKELEN, QUA KWALITEIT EN HOEVEELHEID, VAN HET ONTHAALANBOD VOOR KINDEREN VAN 0 TOT 12 JAAR

1.5.1. Voorstelling

De Franse Gemeenschap vertrouwt het bestuur van de opvang van kinderen toe aan het «Office de la Naissance et de l'Enfance». Het ONE beheert de steun en de inachtneming van de normen door de verschillende individuele of collectieve operatoren. Hij kijkt meer bepaald toe op de kwaliteit van de opvang voor elk type operator die de opvang verzekert van kinderen van 0 tot 12 jaar. De onthaalcapaciteiten zijn nog steeds onvoldoende, meer bepaald in vergelijking met de Europese doelstellingen.

De Franse Gemeenschap heeft erop toegezien in haar recente decreten betreffende de erkenning en de subsidiëring van huiswerkinstituten enerzijds en betreffende de coördinatie van de opvang van de kinderen tijdens hun vrije tijd en de ondersteuning van de buitenschoolse opvang anderzijds, evaluatiemechanismen op te nemen vanaf de eerste jaren na de inwerkingtreding ervan.

Het decreet van 28 april 2004 *betreffende de erkenning en de subsidiëring van huiswerkinstituten* voorziet erin dat het Observatoire de l'Enfance, de la Jeunesse et de l'Aide à la Jeunesse om de drie jaar een inventaris opstelt van de verwezenlijkingen, behoeften en uitdagingen van alle huiswerkinstituten. Die inventaris wordt vergezeld van een evaluatie van de wenselijkheid om de bepalingen van dit decreet inzake het aantal en de minimale representativiteit van de Coordinations régionales en de Fédération communautaire te wijzigen.

Het decreet van 3 juli 2003 betreffende de coördinatie van de opvang van de kinderen tijdens hun vrije tijd en betreffende de ondersteuning van de buitenschoolse opvang voorziet erin dat de gemeente twee jaar na de erkenning van het lokaal coördinatieprogramma voor het kind (LCK) en twee jaar na de eerste evaluatie een evaluatieverslag maakt of laat maken betreffende het LCK-programma. Dit verslag wordt overgezonden aan de gemeentelijke opvangcommissie die in voorkomend geval de door haar nuttig geachte wijzigingen voorstelt.

2. In Brussel is bepaald dat de Franse Gemeenschap en de Franse Gemeenschapscommissie in het kader van het Waarnemingscentrum, opgericht bij het besluit van het College van de Franse Gemeenschapscommissie van 24 juli 1991, meewerken aan de tenuitvoerlegging van een opvangbeleid voor kinderen ingevolge een samenwerkingsovereenkomst ondertekend op 17 augustus 2001.

De inhoud van de opdrachten die aan het Waarnemingscentrum worden toevertrouwd is als volgt bepaald:

1. Het Waarnemingscentrum voor het kind zorgt voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de regelmatige follow-up, door het dagelijks bijhouden van descriptieve gegevens en evaluatie-indicatoren, van problemen die verband houden met de situatie van kinderen en met de collectieve opvang van kinderen.

2. Het Waarnemingscentrum voor het kind heeft een adviserende, een aanbevelende en/of een initiatiefnemende opdracht met betrekking tot:
 - a. de verbetering van het luister- en participatieproces van kinderen;
 - b. de informatie van het publiek betreffende de opvangstructuren;
 - c. de toegankelijkheid en de kwaliteit van de opvangstructuren;
 - d. de problemen in verband met de opleiding en de permanente opleiding van de sector;
 - e. de invoering van transversale beleidsvormen die de plaats van het kind in de voorzieningen in het kader van het stedelijk beleid waarborgen.

1.5.2. Projecten

- **Franse Gemeenschap**

De Franse Gemeenschap hervormt de opvang van kinderen tussen 0 en 3 jaar. Deze hervorming moest de totale onthaalcapaciteit tegen 2010 op 33% van de betrokken kinderen brengen, en simultaan voorzieningen invoeren die bijdragen tot de verzoening van het gezinsleven en het beroepsleven, alsook positieve maatregelen voor kinderen uit achtergestelde milieus.

Om dit te bereiken worden er drie hoofdmaatregelen overwogen: een nieuwe programmering van de onthaalplaatsen op basis van de herfinanciering van de Franse Gemeenschap, een verhoging van het onthaalpercentage bij personen die kinderen thuis opvangen, een contractuele financiering van plaatsen door de ondernemingen. Deze hervorming zal geleidelijk resultaten opleveren tussen 2004 en 2010.

- Na het opstellen van een stand van zaken trof de Franse Gemeenschap schikkingen om de opvang van kinderen (3-12 jaar) in hun vrije tijd te organiseren en te verbeteren. De steun voor buitenschoolse opvangactiviteiten zal toenemen tussen 2004 en 2010.

- De Franse Gemeenschap heeft eveneens nieuwe middelen toegekend aan de vakantiecentra.

- De Franse Gemeenschap heeft op 28 april 2004 een decreet goedgekeurd betreffende de erkenning en de subsidiëring van huiswerkinstituten.

- De Franse Gemeenschap zal initiatieven nemen om de overgang van de kinderen van de onthaalmilieus naar de kleuterscholen te bevorderen.

In dit kader kreeg het ONE in zijn beheercontract (art. 77) de opdracht om een campagne over de overgang tussen de onthaalmilieus en de kleuterscholen op te zetten. Deze campagne zou tegen eind 2004 of 2005 van start moeten gaan.

- **Vlaamse Gemeenschap**

Ook de Vlaamse Gemeenschap wil projecten voeren om:

- in de verhoging van het aantal onthaalplaatsen te blijven investeren;
- de onthaalstructuren te begeleiden en middelen te bieden om de opvang vanuit het perspectief van het kind te beoordelen;
- de methodologie betreffende de participatie van kinderen te promoten;
- voor alle onthaalinitiatieven een belevingsschaal voor kinderen van 0 tot 12 jaar te voorzien om hun betrokkenheid en hun welzijn te meten en te verbeteren;
- in flexibele plaatsen en bijkomende noodplaatsen te investeren.

Om kinderopvang toegankelijk te maken voor alle kinderen wil de Vlaamse Gemeenschap:

- een video met good practices over omgaan met diversiteit in de kinderopvang op basis van DECET (Diversity in Early Childhood Education and Training)-principes verspreiden;
- kinderopvangvoorzieningen m.b.t. de geldende voorrangregels (o.m. kinderen van ouders met het laagste inkomen) ondersteunen en informeren.

- **Duitstalige Gemeenschap**

In de Duitstalige Gemeenschap creëerde elke gemeente een onthaalstructuur voor kinderen om de onthaalinitiatieven voor kinderen (3-12 jaar) toegankelijk te maken voor alle gezinnen. Dit project moet in bepaalde gemeenten nog worden geconcretiseerd.

2. Armoede wegwerken : Alles op de kinderen zetten

2.1. VOORSTELLING

België beschikt over een sociale zekerheidssysteem dat tot vandaag krachtig genoeg was om een forse stijging van de armoedegraad te vermijden, ondanks de hoge werkloosheid in bepaalde zones van het grondgebied. Indicatoren wijzen echter op de aanwezigheid van een aanhoudende armoede, van een stijgende onzekerheid en van fenomenen van sociale uitsluiting waaraan de kinderen niet ontsnappen.

Binnen de Gemeenschappen zijn de Jeugdbijstand, de gezondheidspromotie, de hulp aan gevangenen, de kinderjaren, het onderwijs, de cultuur, de jeugd en de sport allemaal sectoren die bijdragen aan de preventie van de meest uiteenlopende uitsluitingen en die een essentiële functie van sociale integratie en verwijdering van armoede bij kinderen hebben.

In het Waalse Gewest komen diverse preventie maatregelen tegen armoede en sociale uitsluiting, alsook maatregelen ten gunste van personen met sociale problemen, vreemdelingen en zigeuners onrechtstreeks ten goede van kinderen.

2.2. PROJECTEN

2.2.1. Preventief beleid

De Franse Gemeenschap wil het beleid voor integratie en opvoeding van de jongeren koppelen aan de ontwikkeling van een preventief beleid om kansarmoede bij kinderen en hun gezin te voorkomen.

De regering stelt alles in het werk om verder te investeren in het preventiebeleid dat moet worden ingeschreven in een meerjarenplan. Zij stelt alles in het werk om in te werken op de levensomstandigheden die geweld, uitsluiting en marginaliteit veroorzaken. Zij verbetert de werking van de arrondissementsraden voor hulpverlening aan de jeugd belast met de preventie op lokaal vlak, teneinde die raden en hun betrekkingen met de dienst voor hulpverlening aan de jeugd operationeler te maken.

Verder zal de voorkeur worden gegeven aan het gebruik van gespecialiseerde interventiediensten in het leefmilieu dankzij de verhoging van het aantal hulpdiensten in open milieu in elke gemeente, van open huizen, van ontmoetingsruimten, zodat iedereen een gepast antwoord op de gestelde problemen kan vinden.

Sedert 2003 organiseert de Franse Gemeenschap acties op grond van het decreet van 30 juni 1998 dat erop gericht is alle leerlingen gelijke kansen op sociale emancipatie te geven, inzonderheid door de invoering van maatregelen voor positieve discriminatie. In het kader van acties ter ondersteuning van jongeren die afhaken of dreigen af te haken op school, werden inzonderheid bruggen geslagen tussen de onderwijssector en de sector van de hulpverlening aan de jeugd. De algemene analyse

van de problematiek van het afhaken op school maakt het de verschillende actoren mogelijk de komende jaren alternatieve denksporen voor te stellen. Aangelegenheden zoals bemiddeling, preventiewerk, optreden van gespecialiseerde teams of transversale samenwerkingen zijn eveneens troeven waarvoor de Franse Gemeenschap zich inzet.

Het decreet van 4 maart 1991 houdende de Jeugdbijstand bekrachtigt de overhand van de hulp in het leefmilieu in verhouding tot de opvang in residentieel milieu. Het bepaalt dat de verwijdering van de jongere een uitzonderlijke maatregel moet blijven en dat de plaatsing in een onthaalgezin beter moet worden ondersteund en begeleid.

De Franse Gemeenschap verbindt zich er daarom toe opnieuw in de preventievoorziening te investeren om interventielogica van netwerken in te voeren en elke jongere toegang te bieden tot een dienst die aangepast is aan zijn moeilijkheden.

Met het oog op de versterking van de samenhang en de samenwerking tussen alle actoren werkzaam in de preventiesector onder de bevoegdheid van verschillende bestuursniveaus, zet de regering, aan de hand van nog te bepalen “preventiezones”, een coördinatieruimte op het getouw voor alle beleidsvormen ten aanzien van jongeren in de betreffende zone, zulks in nauwe samenwerking met de arrondissementsraden voor hulpverlening aan de jeugd, waarvan dit reeds een prioritaire opdracht is. Zij stelt daartoe een nog te sluiten samenwerkingsakkoord met de andere bestuursniveaus voor, teneinde alle diensten en verenigingen die in de sector actief zijn erbij te betrekken.

In het Waalse Gewest geeft het decreet van 6 april 1995 betreffende de integratie van personen met een handicap de voorkeur aan thuisopvang.

De ontwikkeling van ambulante hulpstructuren zal daarom worden uitgebreid zodat de behoeften van kinderen met een handicap kunnen worden ingevuld zonder dat ze hun gezin moeten verlaten.

2.2.2. Regelmatige dialogen

De Gemeenschappen kennen al enkele jaren een regelmatige dialoog tussen de professionals van de Jeugdbijstand en de vertegenwoordigers van de verenigingen waar armen het woord nemen.

1. In de Franse Gemeenschap komt de groep AGORA, bestaande uit vertegenwoordigers van de twee partnerverenigingen bij het algemeen verslag over de armoede (ATD Quart monde en LST) en uit adviseurs, directeurs, afgevaardigden, pedagogische inspecteurs en de administratie van de hulpverlening aan de jeugd, maandelijks samen. Hij wordt voorgezeten door het bestuur en geniet de actieve steun van de dienst armoedebestrijding, onzekerheid en sociale uitsluiting. De groep wil, uitgaande van uitwisselingen rond opgedane ervaringen, in wederzijds respect onderzoeken welke stappen moeten worden gezet om de toepassing van het decreet over de Jeugdbijstand te verbeteren.

2. De Vlaamse regering betreft ook de verenigingen waar armen het woord nemen en etnisch-culturele minderheden bij de uitbouw van de integrale jeugdhulp. Integrale

Jeugdhulp omvat minimaal de volgende sectoren: algemeen welzijnswerk, bijzondere jeugdbijstand, centra voor integrale gezinszorg, geestelijke gezondheidszorg, gehandicaptenzorg, Kind en Gezin en onderwijs/centra leerlingenbegeleiding.

2.2.3. Beleid van armoedebestrijding

- **Vlaamse Regering**

De Vlaamse Regering voert een beleid van armoedebestrijding dat aandacht besteedt aan kinderen en aan hun rechten. Dit beleid krijgt gestalte via de invoering van een actieplan voor armoedebestrijding, via de aanwerving van ervaringsdeskundigen inzake armoede en sociale uitsluiting en de betrokkenheid van verenigingen waarin de armen worden vertegenwoordigd.

De Vlaamse regering maakt, zoals voorzien bij decreet van 21 maart 2003, binnen de negen maanden na haar aantreden en jaarlijks een Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAP) op. Dit plan moet tot stand komen met participatie van de doelgroepen (het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen). Het actieplan bevat onder meer de beschrijving van de algemene visie en de situering van het Vlaamse armoedebeleid, de doelstellingen op lange en op korte termijn binnen elk beleidsdomein en een beschrijving van de concrete activiteiten.

De Vlaamse regering bouwt het Vlaams Actieplan op rond de tien basisrechten waarrond ook het Algemeen Verslag over de Armoede (1994) is opgebouwd. Het gaat om de volgende rechten: participatie, maatschappelijke dienstverlening, gezin, rechtsbedeling, cultuur, inkomen, onderwijs, werkgelegenheid, huisvesting en gezondheidszorg. De implementatie van deze rechten voor iedereen, in het bijzonder voor mensen die in armoede leven is de verantwoordelijkheid van iedere minister op zijn bevoegdheidsdomein.

Deze rechten toegankelijk maken voor kinderen en jongeren uit arme gezinnen vindt vooral toepassing:

- - in het jeugdwerk via de principes van toegankelijkheid die thans niet alleen voor het jeugdwerk met maatschappelijk achtergestelde kinderen en jongeren gelden maar eveneens zoveel mogelijk ingang moeten vinden in het reguliere jeugdwerk;
- - in de bijzondere jeugdbijstand en de integrale jeugdhulpverlening;
- - in kinderopvang en gezinsondersteuning;
- - in gelijke onderwijskansen in het onderwijs.

De Vlaamse regering ondersteunt de opleiding en tewerkstelling van “ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting”. Aansluitend bij dit nieuwe beroepsprofiel ‘ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting’ zal binnen de jeugdbijstand de ervaringsdeskundige ingeschakeld worden in de provinciale multidisciplinaire teams.

- **Waalse Regering**

De Waalse regering nam diverse maatregelen in het kader van de armoedebestrijding; het gaat om een plan dat zal worden vervolgd:

1. De fiscaliteit wordt vereenvoudigd en verlicht voor arme personen, personen met een handicap of bejaarden.
2. Sommige belastingen worden geschrapt of sterk verminderd voor de begunstigen van het leefloon, de instellingen die actief zijn in de jeugdbescherming, de kinderopvang, de hulp aan gezinnen in moeilijkheden, enz.
3. De steun aan de 150 « Ecoles de consommateurs » (consumentenscholen) die aan de preventie en de afbetaling van de schuldenberg werken, wordt voortgezet. Er is zelfs in een uitbreiding van hun aantal voorzien, alsook in de uitbreiding van hun acties.
4. Er wordt een pilotexperiment met de titel « Groupes Epargne-Crédit » ingevoerd om het sociale sparen te creëren.
5. Het meerjarenactieplan betreffende de huisvesting in de toeristische voorzieningen (campings) wordt vervolgd met het oog om personen die in onzekerheid leven, een nieuw onderdak te geven. Er wordt voorrang verleend aan personen met kinderen.

2.2.4. Bedelarij bij jongeren

- **Franse Gemeenschap**

Een studie in opdracht van de Franse Gemeenschap stelde een methodologie voor om de fenomenen van bedelarij bij jongeren aan te pakken. Er zouden aangepaste maatregelen voor deze specifieke kwestie kunnen worden getroffen.

Vermits het om de kwestie van bedelarij bij jongeren gaat en, naar aanleiding van de aanbevelingen van voormelde studie, wil de Franse Gemeenschap concrete sensibiliserings-, voorlichtings- en opleidingsacties invoeren ter attentie van de besturen en interveniënten die rechtstreeks in contact staan met de betrokken bevolking en het onderzoek uitdiepen wat het aspect van het schoolgaan van de bedelende kinderen betreft, dat als een essentieel integratiemiddel voor de kinderen wordt beschouwd

Deze taak werd aan de CODE toevertrouwd (Coordination des ONG pour les Droits de l'Enfant).

Als aanvulling op deze begeleidingsmaatregelen en om de minderjarigen te beschermen, bevat het voorontwerp van wet tot aanvulling van de strafrechtelijke bescherming van minderjarigen een verhoging van de straffen voor personen die minderjarigen aan het bedelen zetten. Het voorontwerp wil ook het gebruik van

minderjarigen voor criminele doeleinden (om een misdaad of een misdrijf te begaan) bestraffen.

- **Vlaamse Gemeenschap**

Voor de Vlaamse Gemeenschap moet ook het minderhedenbeleid dat in hoofdstuk 3 staat, worden vermeld.

3. Geen enkel kind vergeten

3.1. PREVENTIEF BELEID

De Vlaamse Regering wil een preventief beleid voeren vanuit het recht op welzijn met het oog op het creëren van kansen voor kinderen en jongeren en/of het voorkomen van uitsluitingsmechanismen.

De Vlaamse Gemeenschap wenst een kader te scheppen voor een intersectoraal en integraal preventiebeleid waarbij het accent ligt op het uitbouwen van de signaalfunctie van de welzijnssectoren, het bevorderen van de betrokkenheid van kinderen en jongeren bij de beleidsvorming en aandacht voor effecten op lange termijn van preventieprojecten.

De budgetten algemene preventie in de bijzondere jeugdbijstand worden door de comités bijzondere jeugdzorg aangewend uitgaande van het IVRK voor projecten die uitvoering geven aan de doelstellingen:

- vanuit een risico- en kansenanalyse;
- bijdragen aan de levenskwaliteit van kinderen en jongeren;
- opdat systematisch hun algemene ontplooiing kan worden bevorderd;
- door de factoren te bestrijden of te neutraliseren die deze ontplooiing systematisch hinderen.

De invulling van de lokale preventieprojecten vertrekt vanuit een omgevingsanalyse op grond waarvan verder gezocht wordt om op een structurele wijze het welzijn van de maatschappelijk meest kwetsbare kinderen en hun leefsituatie te verhogen en hun fundamentele rechten te realiseren. Hiertoe worden samenwerkingsverbanden aangegaan met partners uit de diverse sectoren afhankelijk van de kwetsingsdynamieken die men wil voorkomen of bestrijden. Streefdoel is ook om de inbreng van kinderen in alle processtappen te waarborgen.

De signaalfunctie wordt in die zin verder uitgebouwd dat via geijkte processen en beslissingsstructuren alle signalen in een rapport worden gebundeld om deze aan de beleidsverantwoordelijken over te maken.

In de Franse Gemeenschap wordt op grond van het decreet van 1991 inzake hulpverlening aan de jeugd de algemene preventie inzake gespecialiseerde hulpverlening geregeld. Onlangs werd de enquête bij jongeren over hun behoeften gegrond op de lokale structuren daarin ingevoerd. De Gemeenschapsraad voor hulpverlening aan de jeugd denkt na over de wijze waarop deze raadpleging kan worden ingevoerd.

Een kind of een adolescent die wegloopt, vormt een verontrustend symptoom. Vaak is het een symptoom van het gegeven dat het ganse gezin lijdt onder zijn leefomstandigheden (werk, huisvesting, onderwijs,...) of onder interpersoonlijke relaties en vaak zijn de mogelijkheden om met elkaar te praten verminderd of

onbestaande geworden. Weglopen is geen oplossing voor die problemen. Preventief beleid ter versterking van communicatieve vaardigheden, van het zelfbeeld en de versterking van de tenlasteneming van zware gevallen zijn wenselijk.

Met betrekking tot de zeer moeilijke adolescenten bestaan in de Franse Gemeenschap thans 6 sinds 2002 erkende gespecialiseerde opvangcentra en 10 specifieke pedagogische projecten. Deze diensten werden via de hervorming van de hulpverlening aan de jeugd opgericht met de bedoeling om verscheidenheid te brengen in de wijzen van optreden.

Het zijn particuliere diensten met als gemeenschappelijk kenmerk de tenlasteneming van zware probleemjongeren die een aangepaste, individuele en alternatieve onderwijsmethode nodig hebben. Het is de bedoeling dat deze diensten een platform zijn op grond waarvan samenwerking en netwerkvorming mogelijk worden en aldus wordt voorkomen dat deze adolescenten opnieuw in een cyclus van uitsluiting terechtkomen.

Elke dienst verbindt zich ertoe zijn opdrachten te aanvaarden en voort te zetten met inachtneming van zijn pedagogisch project, de jongeren en hun omgeving.

Gelet op de moeilijkheden met deze jongeren is een nauwe samenwerking met de opdrachtgevende overheden bovendien een conditio sine qua non voor een goed verloop van deze tenlastenemingen.

3.2. VRIJETIJSBESTEDING VOOR ALLEN

3.2.1. Voorstelling

1. De Vlaamse Regering wil een beleid inzake vrijetijdsbesteding naar alle kinderen voeren.
2. De regering van de Franse Gemeenschap versterkt de samenwerking tussen het sportbeleid en het jeugdbeleid teneinde sport aan te wenden als middel voor preventie en sociale integratie.

De Franse Gemeenschap wil overigens de toegang tot cultuur vanaf een zo jong mogelijke leeftijd in het schoolmilieu promoten. Zij schenkt daarbij bijzondere aandacht aan leerlingen uit achtergestelde milieus.

Het promoten van culturele activiteiten in het onderwijs heeft tot doel duurzame samenwerkingsverbanden op te starten tussen culturele operatoren en scholen, zodat de leerlingen van de betrokken scholen door middel van culturele en artistieke activiteiten hun creativiteit kunnen ontwikkelen, hun gevoeligheid kunnen aanwakkeren, hun kennis kunnen diversifiëren en zich op originele wijze kunnen uitdrukken, inzonderheid in het kader van activiteiten die verband houden met burgerzin en democratie.

Op grond van een decreet is het mogelijk de in die zin gevoerde acties zowel te versterken als te ontwikkelen; het biedt de culturele operatoren eveneens de

mogelijkheid om in samenwerking met de scholen nieuwe projecten inzake burgerzin op te starten die gebaseerd zijn op culturele en artistieke handelwijzen.

3. In Brussel heeft de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF) sinds 5 jaar het programma “Anim’action et projets d’école” ter bevordering van het opzetten van partnerships tussen scholen en verenigingen rond culturele projecten waarin tijdens de schooltijden de actieve deelname van leerlingen, leerkrachten en animatoren wordt ontwikkeld.

3.2.2. Projecten

1. Vlaanderen continueert het toegankelijkheids- en diversiteitsbeleid binnen het jeugdwerk en waarborgt het recht op een kwalitatieve vakantie door:

- concretiseren van de doelstellingen uit het decreet ‘Toerisme voor Allen’: Kwalitatieve en betaalbare verblijfscentra garanderen via een subsidiemechanisme, voorzien van een voldoende groot aanbod en diversiteit van verblijfscentra en financiële ondersteuning van vakantie via Steunpunt Vakantieparticipatie;
- ruimere aandacht voor het aspect kindvriendelijkheid.

2. Teneinde tegemoet te komen aan de behoeften inzake de volledige ontplooiing van het kind heeft de regering van de Franse Gemeenschap een gedachtewisseling opgestart over het dagelijkse schoolritme zodat meer tijd kan worden besteed aan sportieve en culturele activiteiten op school, bij het begin van de namiddag, in het bijzonder bij de indeling in drie blokken van het lesrooster in het lager onderwijs.

Sport is een onontbeerlijk element voor de opvoeding en de volle ontplooiing van kinderen en maakt derhalve integraal deel uit van de leerplannen. De regering brengt de nodige aanpassingen aan in de lessen lichamelijke opvoeding in het lager en secundair onderwijs teneinde de samenwerking tussen het schoolmilieu en de sportwereld aan te moedigen en de sportieve geest in de scholen te stimuleren.

De regering stelt alles in het werk om de toegang tot sport voor jongeren te vergemakkelijken door:

- de vermindering van het lidgeld van sportclubs voor jongeren;
- de opening van sportinfrastructuur van scholen buiten de schooluren;
- de organisatie van terreinactiviteiten door ADEPS en het behoud van de steunmaatregelen bestemd voor een specifiek publiek (gehandicapten, buurtsport, enz.);
- de verbetering van het vervoer van de jonge sportbeoefenaars naar de sportterreinen, in samenwerking met de gewesten.

De regering zal voorzien in overleg tussen de sportwereld en de onderwijswereld teneinde nadere regels voor het optreden voor te stellen:

- ontwikkelen van de lichamelijke conditie van de kinderen;
- aanmoedigen van de kennis inzake de diverse sporttakken bij de kinderen;

- bijdragen tot de sportieve oriëntatie van de kinderen naar gelang van hun vaardigheden en de plaatselijke middelen;
- versterken van de partnerships tussen de actoren van het onderwijs en de sportwereld.

Bovendien versterkt de regering de samenwerking tussen het sportbeleid en het jeugdbeleid teneinde sport als middel ter preventie en sociale integratie te beschouwen.

3.3. HULP EN RECHTEN VAN ALLE KINDEREN DOOR EN IN HET KADER VAN DE JEUGDBIJSTAND

1. De Vlaamse Regering wil het recht op hulp en de rechten in en door de hulpverlening voor alle kinderen waarborgen.

De Vlaamse Gemeenschap hanteert bij het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp een inclusief denkkader. Dit wil zeggen dat de rechten in de integrale jeugdhulp gewaarborgd worden voor alle minderjarigen. Daarbij zal met name aandacht besteed worden aan de preferentiële rechten van bepaalde doelgroepen, zoals kinderen met een handicap en vluchtelingenkinderen.

De Vlaamse Gemeenschap zal waarborgen dat de geboden jeugdhulp geen afbreuk doet aan de andere fundamentele rechten van de minderjarige, zoals het recht op onderwijs en op vrijetijdsbesteding.

2. De Franse Gemeenschap waarborgt sinds 1991 het recht op gespecialiseerde hulpverlening voor alle kinderen, ongeacht hun statuut.

3.4. Een minderhedenbeleid voeren dat de minderjarigen als doelgroep opneemt

3.4.1. Voorstelling

België heeft door middel van de wet van 25 november 1991 en de decreten van 15 mei 1991 (Vlaamse Gemeenschap), van 25 juni 1991 (Duitse Gemeenschap) en van 3 juli 1991 (Franse Gemeenschap) houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de rechten van het kind aangenomen te New York op 20 november 1989, en de wet van 26 juni 1953 houdende goedkeuring van het Internationaal Verdrag betreffende de status van vluchtelingen en van de bijlagen, ondertekend te Genève op 28 juli 1951, duidelijk zijn voornemen getoond elk schoolplichtig kind aan zijn behoeften aangepast onderwijs te laten genieten

3.4.2. Vlaamse Gemeenschap

Vanaf 1 april 2004 voorziet de Vlaamse overheid, in uitvoering van het decreet van 28 februari 2003 betreffende het inburgeringsbeleid, via de onthaalbureaus in een toeleiding naar het onthaalonderwijs voor de minderjarige anderstalige nieuwkomers.

In uitvoering van het decreet van 28 april 1998 inzake het Vlaamse beleid t.a.v. etnisch-culturele minderheden, sluit de Vlaamse overheid convenanten af met lokale integratiediensten, integratiecentra en het Vlaams Minderhedencentrum (VMC).

In dit opzicht zal zij, ook in de toekomst, acties naar minderjarige allochtonen stimuleren:

- meer allochtone kinderen laten doorstromen naar sterkere richtingen (ASO en TSO);
- via het VMC de uitvoering van het gelijke onderwijskansendecreet kritisch opvolgen;
- een impulsbeleid voeren dat gemeentes aanmoedigt om enerzijds zelforganisaties van allochtone kinderen en jongeren ten volle te erkennen en te ondersteunen en anderzijds het 'reguliere' jeugdwerk te ondersteunen in het toegankelijk maken van hun werking voor allochtone jongeren en het samenwerken met de voornoemde zelforganisaties. Speciale aandacht moet hierbij uitgaan naar de organisaties met of voor allochtone meisjes;
- drempels i.v.m. het reguliere vrijetijdsaanbod verlagen voor allochtone kinderen en jongeren, zodat ze een groot aanbod aan ontspanningsmogelijkheden hebben.

De Vlaamse Gemeenschap ontwikkelt specifieke initiatieven, projecten en acties om de rechten van kinderen van woonwageneigenaren te waarborgen op het vlak van onderwijs, jeugdhulp en vrije tijd (jeugdwerk, sport, jeugdtoerisme, cultuur,...).

Het Vlaams regeerakkoord 2004-2009 vormt alvast een geschikt beleidskader en geeft de nodige aandacht aan een inclusief beleid zodat de rechten van kinderen en jongeren van diverse herkomst op een meer systematische en structurele wijze bewaakt en versterkt worden.

3.4.3. Franse Gemeenschap

In het decreet van 30 juni 1998 dat erop gericht is alle leerlingen gelijke kansen op sociale emancipatie te geven, inzonderheid door de invoering van maatregelen voor positieve discriminatie, heeft de Franse Gemeenschap het als haar taak beschouwd onderwijs aan alle minderjarigen te waarborgen, ongeacht of zij al dan niet legaal op het grondgebied verblijven.

Het decreet van 14 juni 2001 betreffende de integratie van nieuwkomers in het onderwijs dat door de Franse Gemeenschap is ingericht of gesubsidieerd, ligt in deze lijn door de invoering van brugklassen. De inspanning van de Franse Gemeenschap terzake wordt behouden, en zelfs versterkt.

Voor het lager onderwijs moet ook worden vermeld dat onderricht voor de aanpassing aan de taal van het onderwijs wordt georganiseerd (artikel 32 van het decreet van 13 juli 1998 betreffende de organisatie van het gewoon kleuteronderwijs en lager onderwijs en de wijziging van de onderwijswetgeving, en voor het kleuteronderwijs, bijzondere bepalingen inzake nieuwkomers zoals bedoeld in artikel 41, §2, van hetzelfde decreet).

In het lager onderwijs mag onderricht voor aanpassing aan de taal van het onderwijs worden georganiseerd ten belope van drie lestijden per week. Dit onderricht wordt georganiseerd voor staatloze, buitenlandse of geadopteerde leerlingen:

1. indien hun moedertaal of gebruikelijke taal verschilt van de taal van het onderwijs;
2. indien zij sedert ten minste drie volledige schooljaren het lager onderwijs van de Franse Gemeenschap of het door haar gesubsidieerd onderwijs volgen en de taal van het onderwijs onvoldoende kennen om zich met succes aan te passen aan de activiteiten van de klas waarin zij zijn ingeschreven;
3. indien hun ouders of de personen waaraan de kinderen zijn toevertrouwd in België wonen of verblijven en de Belgische nationaliteit niet hebben, behalve in het geval van adoptie.

Dit onderricht streeft naar de integratie van de leerlingen in het schoolsysteem alsmede naar het aanleren van de Franse taal. Het wordt gegeven tijdens de normale openingsuren van de school. De les wordt toevertrouwd aan een titularis of een taakleraar.

3.5. STRIJD TEGEN DISCRIMINATIE

3.5.1. De sociale zekerheid : stelsel van de loontrekkenden

3.5.1.1. Voorstelling

Het middelenniveau van het gezin is ontegensprekelijk een factor die in aanmerking moet worden genomen wanneer men de ontwikkeling van het kind overweegt.

Om zo goed mogelijk te voldoen aan de behoeften van de gezinnen werd het bedrag van de kinderbijslag daarom berekend afhankelijk van de leeftijd, de eventuele handicap van het kind en de grootte van het gezin waarin het zich bevindt (rang) enerzijds en anderzijds afhankelijk van de socioprofessionele categorie waartoe de persoon die het recht op kinderbijslag voor hem opent, behoort. We moeten echter vaststellen dat deze modalisering van het recht vandaag nog niet volledig bevredigend is en enkele bijkomende hervormingen vereist.

Verder beschreven projecten stellen een aanpassing van de huidige mechanismen voor om ze in te passen in een proces van grotere selectiviteit, van betere sociale doeltreffendheid.

3.5.1.2. Projecten

1. Een algemeen onderzoek zal worden verricht naar het recht op kinderbijslag van personen die wettelijk samenwonen. Dit onderzoek moet de mogelijkheid bieden om – gelet op de maatschappelijke ontwikkelingen – uitspraken te doen over de wenselijkheid om de wettelijk samenlevenden gelijk te schakelen met

echtgenoten, zodat zij in alle takken van de sociale zekerheid dezelfde rechten genieten.

2. Een herziening van de wettelijke bepalingen betreffende de kinderbijslag voor weeskinderen is aan de gang, betreffende de voorwaarden dit recht te kunnen genieten en de voorwaarden van toekenning van het verhoogde bedrag.

Het Arbitragehof heeft immers reeds meer dan eenmaal geoordeeld dat artikel 56bis van de gecoördineerde wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders ongrondwettelijk is. Dit artikel bepaalt de voorwaarden inzake het recht op kinderbijslag voor weeskinderen en de bedragen ervan.

Het Hof heeft geoordeeld dat het gegeven dat het ontstaan van dat recht wordt onderworpen aan het onderzoek van de beroeps carrière van de vader of de moeder, ingeval van overlijden van één van beiden, niet gegrond is.

Bovendien geldt voor weeskinderen het normale bedrag van de kinderbijslag als de overlevende vader of moeder een huwelijk aangaat of een feitelijk gezin vormt met een ander persoon dan een bloed- of aanverwant tot en met de derde graad. In een zeer recent arrest heeft het Hof beslist dat de feitelijke scheiding van het koppel gevormd door de overlevende ouder en diens nieuwe echtgenoot zou moeten volstaan om opnieuw recht te hebben op verhoogde kinderbijslag voor weeskinderen. Thans wordt deze verhoogde kinderbijslag slechts opnieuw toegekend nadat de scheiding bekrachtigd werd door een gerechtelijk beschikking waaruit blijkt dat betrokkenen gescheiden woonplaatsen hebben.

De hervorming van de voorwaarden inzake het herstel van de verhoogde tegemoetkoming in geval van de scheiding van de overlevende ouder van zijn nieuwe echtgenoot of partner is opgenomen in de programmawet van 27 december 2004 (B.S. van 31 december 2004), met terugwerkende kracht tot 1 oktober 1999.

3. Kinderbijslag in geval van kindervervoering. Krachtens het voorstel wordt de RKW ermee belast kindergeld te betalen voor een ontvoerd kind ingeval na de ontvoering geen begunstigde kan worden aangewezen. Deze situatie kan zich voordoen wanneer de ontvoerder en de begunstigde dezelfde persoon zijn.
4. Behoud van het recht door de houder van een overlevingspensioen in geval van plaatsing van het kind. Het recht op kinderbijslag onderstelt dat het kind op dat tijdstip verplicht deel uitmaakt van het gezin van deze categorie van begunstigde. Een versoepeling wordt voorgesteld, zodat de plaatsing van het kind geen einde maakt aan het recht, op voorwaarde evenwel dat het kind onmiddellijk voor de plaatsing deel uitmaakte van het gezin van de gepensioneerde met overlevingspensioen. Er werd nog niet voorzien in een termijn voor dit project. De hervorming is opgenomen in de programmawet van 27 december (B.S. van 31 december 2004), met ingang op 1 januari 2005.
5. Betaling aan het begunstigde kind in afwachting van een afzonderlijke woonplaats. Het kind kan slechts ingeval het een eigen woonplaats heeft de begunstigde zijn van de bijslag waarop het recht heeft. Deze strikte regel leidt

met name ertoe dat jongeren waarvan de plaatsing ongedaan is gemaakt hun kinderbijslag niet ontvangen omdat de administratieve procedure van de afzonderlijke woonplaats niet beëindigd is. Een en ander kan ertoe leiden dat enige verschuldigde bijslag gedurende een of meer maanden niet wordt betaald, vooral als de ouders zich niets aantrekken van hun kind. Er wordt voorgesteld dat de kinderbijslag betaald wordt aan het kind zelf op grond van officiële documenten waaruit blijkt dat het kind niet bij een begunstigde woont, ondanks het gegeven dat hij krachtens de regelgeving geen afzonderlijke woonplaats heeft. De hervorming is opgenomen in de programmawet van 27 december 2004 (B.S. van 31 december 2004), met ingang op 1 januari 2005.

6. Nieuwe structuur van het hoger universitair en niet-universitair onderwijs - volgens de richtlijnen van de Europese Unie met het oog op de harmonisatie van het hoger onderwijs in Europa en de internationale erkenning van diploma's. In de nieuwe structuur wordt het belang van de opleiding uitgedrukt in studiepunten die niet enkel zijn berekend op grond van het aantal uren les, maar ook van het aantal uren om de stof te verwerken, de examenperiodes, de periodes voor persoonlijke studie, voor papers, etc. Bijgevolg vormen de uren les *ex cathedra* niet langer een norm om de duur van de studies te bepalen en worden de lesblokken, wegens het stelsel van semesterexamens, gegroepeerd per semester. Grote verschillen kunnen bestaan wat het aantal lessen tussen de verschillende semesters betreft. Voor het academiejaar 2004/2005 heeft de RKW overgangsmaatregelen uitgewerkt in samenspraak met de universiteiten, de FOD Sociale Zekerheid en het kabinet. Naast deze eerste reactie is een fundamentele herziening van het koninklijk besluit van 30 december 1975 noodzakelijk, aangezien dit besluit thans verwijst naar noties die irrelevant zullen worden. De door te voeren hervorming biedt ook de gelegenheid tot rationalisatie van de voorwaarden onder welke begunstigde kinderen, alle categorieën samengenomen, in de marge van hun opleiding een winstgevende activiteit mogen uitoefenen. Dit probleem zal worden opgelost voor het begin van het academiejaar 2005/2006.
7. Toepassing van de wet van 14 juni 2004 betreffende de onvatbaarheid voor beslag en de overdraagbaarheid van bepaalde sommen gestort op een zichtrekening. Deze wet beschermt de door het Gerechtelijk Wetboek beschermde inkomsten (waaronder de kinderbijslag) tegen beslag op en overdracht van de zichtrekeningen waarop ze zijn gestort. De schuldenaar van deze beschermde inkomsten zou de inkomsten kunnen "merken" door middel van een code zodat de bankinstellingen deze daadwerkelijk kunnen beschermen in geval van beslag en overdracht. De wijze waarop zulks moet geschieden moet op zodanig wijze gebeuren dat de kinderbijslagkassen de mogelijkheid hebben deze nieuwe wettelijke bescherming op hun begunstigten toe te passen. Dit project moet gerealiseerd worden in de loop van 2005.
8. Er is een herziening aan de gang van de wettelijke bepaling die betrekking heeft op de verjaringstermijn die er is in het voordeel van de instellingen voor kinderbijslag tegenover de sociaal verzekerden (artikel 120 bis van de gecoördineerde wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders). Het

Arbitragehof heeft inderdaad beslist tot de ongrondwettelijkheid van dit artikel dat niet refereert aan de termijnen die bekrachtigd zijn door artikel 30 van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers inzake de verjaringstermijnen.

3.5.1.3. Termijn

Alle hervormingen worden doorgevoerd tussen 2005 en 2006.

3.5.2. Andere tak van de sociale zekerheid voor werknemers

a. SOA-preventie

Voortzetten en opvoeren van de preventie-inspanningen bij de bevolking door middel van voorbehoedsmiddelen (cfr. supra) enerzijds en door middel van bescherming tegen SOA's en HIV anderzijds. Wat de bescherming tegen SOA's en HIV betreft is op federaal niveau beslist middelen toe te kennen aan ziekenfondsen en aan apothekers zodat zij hun patiënt kunnen informeren over bescherming, in het bijzonder over het gebruik van voorbehoedsmiddelen.

b. Pijnbestrijding

Pilotcentra inzake pijnbestrijding bij kinderen worden opgericht in 2005.

c. Maximumfactuur

Het beginsel van de maximumfactuur wordt uitgebreid tot jongeren en adolescenten die de volle leeftijd van 18 jaar hebben bereikt (in plaats van 16 jaar voordien).

Het kind kan voortaan individueel de maximumfactuur genieten ingeval het op 1 januari van het jaar van toekenning van de maximumfactuur jonger is dan 19 jaar en daadwerkelijk een persoonlijk aandeel van 650 euro heeft betaald.

Het gezinsinkomen van het gezin waartoe het kind behoort wordt niet in aanmerking genomen. De voordeligste situatie wordt echter toegepast: ingeval het betrokken gezin over een laag inkomen beschikt en het referentiebedrag van 450 euro van toepassing is, geniet het kind van minder dan 19 jaar, zoals elk ander gezinslid, de maximumfactuur zodra de gezinsleden daadwerkelijk een persoonlijk aandeel van 450 euro hebben betaald.

d. Terugbetaling van tandheelkundige verzorging

Tandheelkundige verzorging voor kinderen geboren met een gespleten gehemelte wordt gewaarborgd.

Bovendien wordt met ingang van september 2005 voorzien in kosteloze tandheelkundige verzorging van kinderen tot 12 jaar uit achtergestelde milieus.

e. Adoptieverlof

Het systeem voor de openbare sector geldt voortaan ook voor de privé-sector.

Dit verlof, dat momenteel 10 dagen bedraagt (3 ervan worden vergoed door de werkgever en 7 door het ziekenfonds), wordt uitgebreid tot 4 weken ingeval het adoptiekind ouder is dan 3 jaar (en maximum 8 jaar oud) en tot 6 weken ingeval het kind jonger is dan 3 jaar. De duur van deze verloven wordt verdubbeld in geval van adoptie van een gehandicapt kind.

Nog steeds worden drie dagen vergoed door de werkgever.

f. Ouderschapsverlof

Vanaf 2005 wordt het ouderschapsverlof verbeterd. De beoogde maatregelen betreffen:

- de verlenging met een maand van het voltijds ouderschapsverlof;
- de verhoging van de vergoeding voor voltijds ouderschapsverlof;
- de verhoging van de leeftijdsgrens van het kind dat recht verleent op ouderschapsverlof.

Aan de sociale partners werd gevraagd hun prioriteiten hieromtrent kenbaar te maken.

3.5.3. De gezondheidszorgen voor zelfstandigen

3.5.3.1. Voorstelling

Inzake dekking van de gezondheidszorgen zijn de zelfstandigen enkel verzekerd voor de grote risico's. Voor de dekking van de kleine risico's (de raadplegingen, de bezoeken en adviezen in algemene geneeskunde en bij specialisten, de supplementen voor dringende raadplegingen of bezoeken, de geneesmiddelen...) moeten ze een bijkomende bijdrage betalen. De kans is reëel dat zelfstandigen die niet voor de dekking van de kleine risico's kozen (bij gebrek aan middelen of om andere redenen) minder snel naar de dokter gaan met hun kinderen of minder snel geneesmiddelen kopen, ... omdat ze de volle pot moeten betalen.

Om het welzijn van deze categorie personen, en meer bepaald van hun kinderen te verzekeren, moeten de zelfstandigen dringend recht krijgen op dezelfde dekking inzake gezondheidszorgen als de andere beroepsgroepen.

3.5.3.2. Project

De integratie van de kleine risico's is een van de prioriteiten van de Ronde Tafel voor Zelfstandigen die van start ging op 6 november 2003. De verbetering van het sociale statuut van de zelfstandigen stond trouwens in de regeringsverklaring.

De federale regering besloot deze tekortkoming op te heffen door de verzekering « kleine risico's » verplicht te maken voor alle zelfstandigen, en dit vanaf een juli 2006. De juiste modaliteiten van de lastenverdeling worden besproken tijdens de volgende werkzaamheden van de Ronde Tafel voor Zelfstandigen. Het observatorium dat belast is met de inzameling en de verfijning van alle gegevens betreffende de zelfstandigen dat de Minister van Middenstand in de loop van de legislatuur wil oprichten, zal ook aandacht besteden aan dit onderwerp.

3.5.4. Verhoogde kinderbijslag voor kinderen met een handicap (stelsel van loontrekkende en stelsel van zelfstandige)

Op 1 mei 2003 werd een fundamentele hervorming van de verhoogde kinderbijslag voor kinderen met een handicap van kracht. Deze hervorming heeft betrekking op de kinderen die kinderbijslag trekken in toepassing van de gecoördineerde wetten op de kinderbijslag voor loontrekkenden en op de kinderen die kinderbijslag trekken op grond van het stelsel van zelfstandige.

Het nieuwe stelsel wordt geleidelijk ingevoerd. Zo is het in een eerste fase beperkt tot kinderen die geboren zijn na 1 januari 1996. Het oude systeem is dus nog steeds van kracht voor kinderen die voor die datum geboren zijn. Dit onderscheid vloeit voort uit het principe dat zowel de psychologische, als de financiële last voor de ouders vooral tijdens de eerste levensjaren van een kind met een aandoening zwaar is.

Sinds begin 2005 is men bezig met een grondige evaluatie van het nieuwe stelsel. Deze evaluatie was voorzien na 2 jaar functioneren.

4. Voor elk kind zorgen

4.1. JEUGDHULP, -BIJSTAND EN -BESCHERMING

4.1.1. Jeugdhulp en -bijstand

De Vlaamse Gemeenschap heeft met de decreten van 7 mei 2004 betreffende de integrale jeugdhulp en betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp een decretale basis gegeven aan enerzijds het recht op hulp en de rechten in en door de jeugdhulpverlening met het IVRK als referentiekader en anderzijds aan de rechtspositie van de minderjarige in de jeugdhulp. De rechtspositie zal transparant, comprehensief en intersectoraal gelden voor elke minderjarige en dat ongeacht de toepasselijke hulpverleningsvorm of -sector.

Projecten

1. De Vlaamse Gemeenschap zal de vraaggerichtheid van het bestaande jeugdhulpaanbod verhogen door:

- de afstemming en samenwerking tussen de betrokken sectoren via: het inbouwen van het instrument ‘modulering’, de verplichting voor de voorzieningen om voor rechtstreeks toegankelijke hulp en crisishulp samen te werken in een netwerk en het invoeren van een intersectorale toegangspoort voor ingrijpende en gespecialiseerde jeugdhulp en van trajectbegeleiding;
- het recht op hulp in hoofde van de minderjarige en zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken;
- de effectieve participatie van minderjarigen en hun ouders aan en in de jeugdhulp.

1. De Vlaamse Regering zal de decreten over de integrale jeugdzorg uitvoeren en operationeel maken in uitvoeringsbesluiten.

2. De Vlaamse overheid zal over de inhoud van de decreten Integrale Jeugdhulp en de uitvoering ervan communiceren naar voorzieningen, ouders en minderjarigen.

4. De “Autonome Centra voor Algemeen Welzijnswerk” bieden:

- een laagdrempelig basisaanbod van informatie- en adviesverstrekking met het oog op een maximale toegankelijkheid voor jongeren van 12 tot 25 jaar (laagdrempelig onthaal, vindplaatsgerichte werking, informatieverstrekking, advisering en oriëntering);
- continu een aanbod partiële ambulante begeleiding voor jongeren van 12 tot 25 jaar (“hulp op maat”);
- crisishulpverlening voor minderjarigen;
- verdere netwerking en samenwerking met relevante sectoren.

5. De centra voor leerlingenbegeleiding zullen hun eerstelijns hulp- en draaischijffunctie optimaliseren.

6. De Vlaamse Gemeenschap streeft ernaar een correct beeld te krijgen van de niet-gelenigde behoeften van minderjarige personen met een handicap om er vervolgens te kunnen op inspelen met een gepast aanbod.

7. Binnen de Gemeenschapsinstellingen voor Bijzondere jeugdbijstand zal aandacht besteed worden aan de verdere implementatie van de vernieuwde processen inzake onderwijs en pedagogische begeleiding van de geplaatste minderjarigen.

8. De Vlaamse overheid zal binnen de bijzondere jeugdbijstand het elektronisch dossier 'DOMINO', dat ontwikkeld werd om het hulpverleningsproces te optimaliseren en als instrument voor cliëntopvolging, verder implementeren waarbij de nadruk zal liggen op een gestandaardiseerde en eenmalige invoer van gegevens (case-onderzoek en casemanagement) met respect voor de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

9. De Vlaamse Gemeenschap zal de gecoördineerde decreten bijzondere jeugdbijstand d.d. 4 april 1990 aanpassen met het oog op het voorzien in maximale garanties voor de privacy van cliënten waarbij ook de rechtspositie van kinderen wordt geregeld o.m. wat betreft het vereiste van zijn/haar instemming bij het uitwisselen van gegevens, het recht op informatie en het recht op toegang tot zijn/haar dossiergegevens.

10. In de Duitstalige Gemeenschap wordt een forum van de Jeugdbijstand georganiseerd. Het verenigt jaarlijks alle organisaties en instellingen die deelnemen aan de tenuitvoerlegging van de maatregelen inzake Jeugdbijstand. Elk jaar wordt een balans van de maatregelen en de behoeften opgesteld en worden de voorstellen van organisaties en instellingen ontvangen en geanalyseerd.

De regering zal vervolgens een besluit nemen over de prioritaire maatregelen die ze moet invoeren, over de budgettaire verdeling en de eventuele aanpassingen van de reglementeringen.

4.1.2. Jeugdbescherming

4.1.2.1. Voorstelling

België was een pionier in het stemmen van wetten met een beschermend karakter voor kinderen. In een streven naar dejudicialisering kenden de institutionele staatshervormingen een groot deel van de bevoegdheden toe aan de Gemeenschappen. Er moeten aanpassingen worden doorgevoerd om deze beleidsvoeringen duurzaam te maken.

Hoewel de federale overheid in het kader van de staatshervorming de wetgevende bevoegdheid behoudt met betrekking tot de opgave van de gerechtelijke maatregelen inzake minderjarigen die een strafbaar feit hebben gepleegd, werden de gemeenschappen belast met de tenuitvoerlegging van deze

maatregelen houdende hulpverlening aan de jeugd en ten aanzien van de minderjarigen die een strafbaar feit hebben gepleegd. Zij treden wetgevend op met betrekking tot de instellingen die deze jongeren begeleiden en welke door hen worden georganiseerd en gesubsidieerd.

4.1.2.2. Projecten

1. De minister van Justitie heeft een ontwerp van wet uitgewerkt tot wijziging van de wetgeving betreffende de jeugdbescherming en het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd. De Ministerraad heeft dat ontwerp en de laatste aanpassingen ervan achtereenvolgens op 30 maart, 4 juni en 22 oktober 2004 goedgekeurd. Het ligt momenteel voor in het Belgische parlement.

De voorgenomen wijzigingen bestaan onder meer erin het maatregelenpakket dat ter beschikking staat van de procureurs des Konings, van de jeugdrechters en van de jeugdrechtbanken uit te breiden en te diversifiëren. Onder deze maatregelen kunnen vooral de bemiddeling, ouderstage (meer verantwoordelijkheid voor de ouders), het herstelgericht groepsoverleg, de invoering van een systeem van intensieve educatieve begeleiding van de minderjarige door een opvoeder die als referentiepersoon fungeert, ... worden vermeld.

Behalve in deze maatregelen voorziet de tekst in een verlenging van het gezag van de voogdij van de jeugdrechtbank tot 23 jaar voor minderjarigen die tussen de leeftijd van 17 en 18 jaar misdrijven hebben gepleegd.

Dit ontwerp voorziet bovendien in de mogelijkheid de toezichtmaatregelen te verlengen tot 23 jaar voor ernstige criminele feiten, gepleegd tussen 12 en 17 jaar.

Met betrekking tot dit ontwerp zijn de actoren in het veld geraadpleegd. Overleg tussen de ministers van de deelstaten bevoegd voor jeugdbescherming en -bijstand werd in de loop van het eerste semester van 2004 opgestart.

2. In juni 2004 heeft de evaluatiecommissie van het centrum voor de plaatsing van minderjarige delinquenten te Everberg in samenwerking met de Gemeenschappen een eerste evaluatieverslag opgesteld. In het verslag worden de werking van het centrum en de toepassing van het samenwerkingsakkoord behandeld.

3. De Franse Gemeenschap zal haar acties afstemmen op de doelstellingen die worden vastgelegd door het decreet van 4 maart 1991 op de Jeugdbijstand, meer bepaald de prioriteit die wordt toegekend aan de preventie én aan de hulp voor de jongeren in hun leefmilieu.

Voor jongeren die een als misdrijf omschreven feit begaan, blijft de samenwerking tussen de Franse Gemeenschap en de federale overheid gericht op de voorrang van een opvang van deze jongeren die rekening houdt met hun persoonlijkheid en hun sociale omgeving. De opsluiting van deze jongeren, om redenen van openbare veiligheid, moet de uitzondering blijven en strikt in de tijd worden beperkt zodat er snel educatieve maatregelen kunnen worden getroffen met het oog op hun sociale herinschakeling en zulks met inachtneming van artikel 37 van het IVRK.

4. De Gemeenschappen willen, in overleg met de verschillende bevoegde overheden en op basis van de aanbevelingen van het Comité van de rechten van het kind, een vernieuwende benadering uitwerken van de jeugddelinquentie die aandacht besteedt aan de bijstand en de herstelbemiddeling en die pas in laatste instantie gebruik maakt van sancties, op voorwaarde dat deze gekoppeld worden aan een gepaste opvang en begeleiding van de minderjarige, waarbij artikelen 37 tot 40 van het IVRK de richtlijn zijn.

De Vlaamse Regering zal de uitvoering van de akkoorden betreffende een vernieuwende benadering van de jeugddelinquentie die in het federale regeringsakkoord staan, op de voet volgen en de voorgestelde benadering en de voorstellen voor wetswijzigingen die daaruit voortvloeien aftoetsen aan het Vlaamse beleid inzake bijzondere jeugdbijstand en aan de toepassing van het IVRK.

In het kader van de bijzondere jeugdbijstand investeert de Vlaamse overheid in projecten herstelbemiddeling voor minderjarige plegers van een als misdrijf omschreven feit. De evolutie om zowel binnen een werkvorm als over de projecten heen flexibilisering na te streven zal verder gezet worden d.m.v.:

- de Centra Actieve Netwerk Ondersteuning (volgens de CANO-methodiek of intensieve contextbegeleiding) voor de actieve netwerk- en omgevingsondersteuning van jongeren als alternatief voor residentiële plaatsing;
- de GIT-projecten met aanbod van Gestructureerde Intensieve Trajectbegeleiding richten zich op bijzondere doelgroepen gekoppeld aan de mogelijkheid van psychiatrische expertise;
- de time-out projecten uit de voorzieningen werden uitgewerkt uitgaande van het concept time-out begeleiding en crisisontheemding voor minderjarigen met een complex multiprobleem gedrag van fugues, agressie, drugsmisbruik.

De regelgeving zal aangepast worden opdat verschillende hulpverleningsvormen, indien aangewezen, combineerbaar zouden zijn.

De subsidiëring van een ondersteuningsstructuur bijzondere jeugdbijstand maakt de sturing/ begeleiding van al die nieuwe werkvormen mogelijk naast de implementatie van de rechten van het kind.

4.2. QUA GEZONDHEID

4.2.1. Een algemeen gezondheidsbeleid voeren

4.2.1.1. De Vlaamse Gemeenschap

De Vlaamse Gemeenschap wil eveneens verschillende acties inzake gezondheid voeren:

1. Bevorderen van de lichamelijke en geestelijke gezondheid van elke minderjarige, waarbij in overleg met de Federale overheid gewaakt over voldoende aanbod in de kinderpsychiatrie:

- voorbereiden van een akkoord terzake af te sluiten tussen de Gemeenschappen en de federale overheid;
- zo hoog mogelijk aantal kinderen vaccineren tegen infectieziekten;
- risico's voor een optimale ontwikkeling van het jonge kind vroegtijdig onderkennen, opvolgen en doorverwijzen.

2. Promotie van gezonde voeding en preventie van middelenmisbruik (alcohol, tabak en drugs), depressie en zelfmoord, ongevallen in de privé-sfeer:

- het voeren van campagnes met als doel de Vlaamse bevolking aan te moedigen tot een gezond voedingspatroon;
- acties met als doel jongeren te ondersteunen om niet te roken en hen aanmoedigen om rookvrij te blijven;
- campagnes die sensibiliseren over de risico's van alcoholgebruik en uitgaansdrugs;
- bevorderen van een veilige slaapomgeving en leefomgeving voor jonge kinderen in het bijzonder via ontwikkelen van een checklist veilige kinderartikelen in samenwerking met de Federatie Belgische Fabrikanten en Invoerders van babyartikelen.

3. Het uitwerken, verspreiden en verstrekken van volwaardige voedingsinformatie en –advies naar ouders van jonge kinderen, met bijzondere aandacht voor het bereiken van maatschappelijk achtergestelde doelgroepen:

- acties met het oog op de ontwikkeling van risicoperceptie bij jonge kinderen i.v.m. gevaarlijke stoffen thuis;
- verder uitwerken, aanvullen en bijsturen van informatie via verschillende communicatiekanalen (website, contactcenter, elektronische nieuwsbrieven) ;
- voedingsonderzoek voor kansarmen en allochtonen;
- inhoudelijk dossier opstellen rond alternatieve voeding;
- verhogen van de borstvoedingsgraad in Vlaanderen via promotie en gerichte ondersteuning.

4. Recht op toegang waarborgen tot informatie en middelen inzake seksuele gezondheid en voorlichting:

- projecten die jongeren sensibiliseren rond seksuele gezondheid en relaties;
- ontwikkeling van allerlei informatiemateriaal (websites, zakboekje, video, enz.).

4.2.1.2. Franse Gemeenschap

Voorstelling

De Franse Gemeenschap heeft het vijfjarenprogramma voor gezondheidspromotie 2004 – 2008 goedgekeurd. De prioriteiten werden omschreven op grond van 3 hoofdlijnen, te weten de actieprincipes, de prioritaire actoren en de prioritaire gezondheidsproblemen.

1. Met betrekking tot de actieprincipes moet inzonderheid worden gewezen op de aandacht besteed aan de ongelijkheden op het vlak van gezondheid en op de betrokkenheid van de betreffende bevolkingsgroepen.
2. Met betrekking tot de prioritaire actoren werd de aandacht duidelijk gevestigd op de actoren uit de milieus die verband houden met het milieu van jonge kinderen en het schoolmilieu: opvangmilieu voor jonge kinderen, verzorgings- en verblijfplaatsen, schoolmilieu (6 tot 18 jaar), zonder het gezin uit het oog te verliezen.
3. De prioritaire problemen met betrekking tot het kind houden onder meer verband met de voorkoming van verslavingen, daaronder begrepen van tabak, de voorkoming van besmettelijke ziekten, daaronder begrepen het inentingsprogramma, traumapreventie en bevordering van de veiligheid, van lichaamsbeweging, van mond- en tandhygiëne en meer specifiek de bevordering van de gezondheid van zeer jonge kinderen.

Meer specifiek inzake bepaalde programma's:

- Inentingsprogramma: de toegang van zuigelingen, kinderen en adolescenten tot inenting is een belangrijke doelstelling waarmee rekening moet worden gehouden in het kader van de strijd tegen de sociale ongelijkheden in de gezondheidszorg. Een «inentingscultuur» wordt bevorderd teneinde de bevolking beter bewust te maken van het belang van inenting in het algemeen en van het individu in het bijzonder.
- Het PROVAC-programma van de Franse Gemeenschap heeft betrekking op de trauma-preventie en de promotie van de veiligheid: opzettelijke trauma's zoals geweld, agressie, zelfmoord en onopzettelijke trauma's, sport, vrije tijd, scholen, woonplaats ... blijven de aandacht van de Franse Gemeenschap trekken. Met de veiligheid in het leefmilieu moet intersectorieel rekening worden gehouden in samenspraak met de gemeenten en de betrokken professionals (gezondheid, woonomstandigheden, onderwijs, sport) en de gezinnen. De kennis van de risicofactoren bij de betrokken professionals en hun vaardigheid risico's in te schatten, wordt versterkt. De opzettelijke trauma's bij jongeren mogen niet worden losgekoppeld van de bevordering van de geestelijke gezondheid.
- De regering voorziet in middelen voor een doeltreffende preventie en verbindt zich ertoe van de strijd tegen zelfdoding bij jongeren een prioriteit inzake volksgezondheid te maken. Zij begrijpt en objectificeert de behoeften en versterkt de voorzieningen inzake opvang en begeleiding specifiek bestemd

voor jongeren en zorgt ervoor dat zij voor iedereen toegankelijk zijn. Zij doet een beroep op de teams voor opvang in open milieu teneinde een multidisciplinaire aanpak op sociaal vlak en op dat van de geestelijke gezondheid te garanderen.

- Het programma inzake wiegendood wordt voortgezet. Haar deelname aan rookpreventie voor ouders tijdens de zwangerschap en rond de geboorte is een van de elementen van het programma.

Projecten:

RAS (Réseau Action Sécurité)

- Bijzondere aandacht voor de bevordering van lichaamsbeweging, alsook voor programma's voor een evenwichtige voeding teneinde het toenemende nuzittende leven en de zwaarlijvigheid van kinderen te voorkomen;
- De geboorte en de vroegste kinderjaren zijn sleutelperiodes om het gezin bewust te maken van de factoren die de gezondheid en de ontwikkeling van het kind bepalen.

De Franse Gemeenschap hecht bijzonder belang aan de follow-up van tienermoeders via het programma gezondheid en voortplanting.

4.2.1.3. De Duitstalige Gemeenschap

In de Duitstalige Gemeenschap worden voorlichtingscampagnes over infectieziekten gevoerd om het inentingspercentage van kinderen te verhogen.

4.2.2. De toegang tot het gezondheidsbeleid versterken

Alle gefedereerde entiteiten hebben een gezondheidsbeleid ingevoerd, vanaf de geboorte.

Rekening houdend met de economische en sociale ontwikkeling van de bevolking, willen de Franse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF) en het Waalse Gewest de bestaande voorzieningen verbeteren door middel van diverse projecten.

Projecten

1. De rechten van de zieke kinderen verbeteren, meer bepaald het recht om zich uit te drukken en te worden gehoord is een doelstelling inzake permanente opvoeding en jeugd.

Op 9 december 2003 stemde het Parlement van de Franse Gemeenschap al unaniem een resolutie tot invoering van een « Handvest van de rechten van het zieke kind », dat de regering van de Franse Gemeenschap, onder andere aanbevelingen, voorstelt

om de tien artikelen van het Handvest van Gehospitaliseerde Kinderen dat in 1998 in Leiden door meerdere Europese verenigingen werd uitgewerkt, over te nemen.

2. De Franse Gemeenschap zal het huidige beleid inzake pre- en postnatale follow-up aanpassen via het Office de la Naissance et de l'Enfance. De Franse Gemeenschap heeft een hervorming van de raadplegingen voor kinderen goedgekeurd die het ONE sinds september 2004 ten uitvoer legt. Op grond van een gids preventieve geneeskunde worden de raadplegingen een algemene dienst waarbij maatregelen van positieve discriminatie naar gelang van de specifieke behoeften worden uitgewerkt. Tijdens huisbezoeken worden acties voor de promotie van de gezondheid ontwikkeld. In alle gevallen wordt in het bijzonder rekening gehouden met de gezondheid van de moeder door erover te waken dat zij toegang heeft tot alle sociale eerstelijnsdiensten.

In Brussel heeft de Franse Gemeenschapscommissie een studie laten uitvoeren die geleid heeft tot vaststellingen en denksporen over de zorg voor ernstig zieke kinderen. Met betrekking tot de buitenschoolse opvang worden steeds meer kinderen met een handicap opgevangen in de niet-gespecialiseerde buitenschoolse opvang. Tenslotte onderzoekt de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF) de mogelijkheid een Waarnemingscentrum voor gehandicapten op te richten.

3. In het Waals Gewest moeten de opvang en de integratie van kinderen met een handicap, die specifieke behoeften hebben, in samenwerking met alle machtniveaus worden verbeterd. Kinderen met een handicap worden immers te vaak onder het therapeutische mom in getto's ondergebracht en voor hun eigen "bescherming" weggehouden van de gewone circuits. Net als het decreet van de Jeugdbijstand van 4 maart 1991 geeft het Waalse decreet van 6 april 1995 over de integratie van personen met een handicap, voorrang aan hulp in het leefmilieu en wil de toegang tot algemene diensten voor personen met een handicap verbeteren.

Verder zal het Gewest projecten steunen die informatie geven over vervuiling binnenshuis (zie colloquium « De babykamer ») en de voorbereiding van groene ziekenwagens.

4. In het Waalse Gewest en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt bijzondere aandacht besteed aan het voorkomen van ongewenste zwangerschap bij pubers door inzonderheid de aandacht te vestigen op de gedeelde seksuele verantwoordelijkheid van de adolescenten. Op grond van overleg tussen de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zal de uitwerking van informatie- en bewustmakingscampagnes in die zin worden aangemoedigd.

5. In de Duitstalige Gemeenschap bestaat er geen psychiatrische kliniek voor kinderen en jongeren waar ze in de Duitse taal kunnen worden behandeld. Er worden onderhandelingen gevoerd met de federale instanties en de Universitaire Kliniek van Aken om enkele plaatsen te creëren die worden voorbehouden aan kinderen en jongeren van de Duitstalige Gemeenschap.

4.2.3. Bevordering van borstvoeding in ziekenhuizen

4.2.3.1. Voorstelling

Borstvoeding is de normale wijze om een zuigeling of een jong kind te voeden. Pediaters over de hele wereld zijn het eens over de voordelen ervan. Borstvoeding draagt bij tot de maatregelen inzake preventie en inzake toegang voor allen tot gezondheid en tot levenskwaliteit. Sedert vele jaren krijgen zuigelingen en jonge kinderen vaak kunstmatige voeding. Daarom is het beschermen van borstvoeding een noodzaak geworden: het minimumkader hiervoor is de Internationale code voor het op de markt brengen van vervangproducten voor moedermelk en het Belgisch koninklijk besluit dat ernaar verwijst. Het is tevens noodzakelijk geworden borstvoeding te bevorderen en te steunen. Dat is het doel van dit project.

Het initiatief “babyvriendelijk ziekenhuis” vormt een stimulans voor de bevordering van borstvoeding. Het werd in 1992 gezamenlijk gelanceerd en gesteund door de WHO en UNICEF met als doel de gezondheidsdiensten die te maken hebben met bevallingen en zuigelingen, te motiveren en te steunen opdat zij de moeders een degelijke begeleiding inzake borstvoeding zouden geven. De deskundigheid van de beroepsmensen vormt een doorslaggevende factor bij de keuze en de duur van de borstvoeding.

Het keurmerk “babyvriendelijk” van de WHO en UNICEF wordt toegekend aan gezondheidsinstellingen die beantwoorden aan de internationale criteria van voornoemd initiatief, zulks na een evaluatie door externe deskundigen.

Het verwerven van het keurmerk vereist:

- de tenuitvoerlegging van de Tien Voorwaarden (10 sleutelpunten om het succes van borstvoeding te bevorderen);
- dat minstens 75 % uitsluitend borstvoeding krijgt bij het verlaten van de kraamafdeling;
- dat de instelling ervan heeft afgezien zich gratis of tegen verminderde prijs te voorzien van vervangproducten voor moedermelk en geen staaltjes of andere promotieartikelen meer uitdeelt.

In België werd nog geen enkele kraamafdeling erkend als “babyvriendelijk ziekenhuis”, terwijl meer dan 19.000 ziekenhuizen in meer dan 130 geïndustrialiseerde en niet-geïndustrialiseerde landen dit keurmerk reeds hebben ontvangen.

De tenuitvoerlegging van het initiatief “babyvriendelijk ziekenhuis” vormt een prioritaire opdracht voor het Federaal Borstvoedingscomité.

4.2.3.2. Project: invoeren van een evaluatiesysteem dat moet leiden tot de toekenning van het keurmerk “babyvriendelijk ziekenhuis” in België

Met dit project wordt beoogd de ontwikkeling van dit initiatief een beslissende impuls te geven, met de steun van het directoraat-generaal Organisatie Gezondheidszorgvoorzieningen van de FOD Volksgezondheid.

Er zal een beroep worden gedaan op alle ziekenhuizen die te maken hebben met borstvoeding. Vijf proefziekenhuizen zullen worden geselecteerd. Zij krijgen een specifieke begeleiding totdat het keurmerk wordt toegekend. Het keurmerk wordt toegekend op grond van een externe evaluatie door Belgische en buitenlandse deskundigen die zijn aangewezen door het Federaal Borstvoedingcomité en die eerst een opleiding hebben gekregen inzake het WHO/UNICEF-evaluatieprotocol voor het initiatief “babyvriendelijk ziekenhuis”. Een financiële aanmoediging die de kosten van de audit en de opleiding van het personeel gedeeltelijk moet dekken, wordt toegekend aan de ziekenhuizen die het keurmerk verkrijgen op het einde van het proces.

Voor het volledige proefproject wordt in een totaalbudget van 365.000 euro voorzien.

4.2.3.3. Termijnen

Voor de tenuitvoerlegging van het proefproject is een termijn van 18 maanden bepaald: van 1 januari 2005 tot 30 juni 2006.

Op grond van de resultaten van het proefproject wordt ernaar gestreefd vanaf 2006 het initiatief “babyvriendelijk ziekenhuis” uit te breiden naar andere Belgische kraamafdelingen en pediatriediensten.

4.2.4. Bestrijding van kindermishandeling

4.2.4.1. Voorstelling

Midden 2004 heeft de minister van Volksgezondheid een gids verspreid over geweld binnen het gezin, waarvan een deel gaat over kindermishandeling.

Het doel van deze gids is de eerstelijns hulpverleners bewust te maken voor de problematiek van geweld ten opzichte van kinderen en een antwoord te geven op de problemen die zij ontmoeten inzake vroegtijdige opsporing, begeleiding en deontologische en ethische vragen.

4.2.4.2. Project

Aangezien de eerste uitgave van de gids niet langer beschikbaar is, wordt eind 2004 een tweede uitgave op ruimere schaal verspreid. Deze gids wordt inzonderheid naar de kraamafdelingen en de pediatriediensten van de ziekenhuizen gestuurd.

Overeenkomstig het nationaal actieplan tegen geweld voor 2004-2007 vindt in 2005 een evaluatie plaats van de impact van deze actie in de ziekenhuizen. Daarvoor is in een budget van 59.000 euro voorzien.

Aldus zullen de geconstateerde lacunes kunnen worden opgevuld, bijvoorbeeld in de vorm van aanbevelingen. De FOD Volksgezondheid zou ook kunnen worden belast met het organiseren van opleidingen terzake ingeval zulks nodig blijkt.

4.2.5. Strijd tegen tabaksgebruik

4.2.5.1. Voorstelling

Kinderen moeten enerzijds beschermd worden tegen indirect roken (of « passief roken ») en anderzijds tegen het roken als dusdanig (of « actief roken »).

Blootstelling aan de tabaksrook leidt tot diverse pathologieën bij kinderen: laag geboortegewicht, syndroom van de wiegendood, pneumonie en bronchitis, hoest, fluitende ademhaling, verergering van astma en middenoorontstekingen.¹ Het vertraagt eveneens de ontwikkeling van de longen en bevordert cardiovasculaire ziekten op volwassen leeftijd. De afgelopen tien jaar verdubbelde het tabaksgebruik bij jongeren (vooral bij jonge meisjes). Ze beginnen gemiddeld te roken op de leeftijd van 14 jaar.

De WGO stelt twee aanvullende strategieën voorop om kinderen tegen tabaksgebruik te beschermen: elk contact tussen het kind en de tabaksrook in utero vermijden en het algemeen gebruik van tabaksproducten verminderen.

De Franse Gemeenschap heeft in haar vijfjarenprogramma 2004-2008 duidelijk aangegeven dat rookpreventie moest worden aangepakt in het kader van gezondheidspromotie die is toegespitst op alle verslavingen. Dit belet evenwel niet dat richtsnoeren worden vastgelegd, inzonderheid:

- rookpreventie tijdens de zwangerschap en rond de geboorte (cf. project punt 4.2.1.2);
- rookpreventie in scholen: acties inzake gezondheidspromotie inzonderheid via desbetreffende teams op school.

4.2.5.2. Project

De Minister van Volksgezondheid (Federaal) besloot daarom een globaal actieplan ter bestrijding van tabaksgebruik in te voeren, in samenwerking met de gefedereerde entiteiten, bevoegd inzake preventie en hulp bij de ontwenning.

Hij wil de jongeren in de eerste plaats overtuigen om niet te beginnen roken en hen helpen om te stoppen. In navolging van het Canadese plan stelt hij een reeks aanvullende maatregelen rond de volgende 4 pijlers voor: de preventie, de stopzetting (ontwenning), de bescherming (tegen passief tabaksgebruik) en de denormalisering (debanalisering).

¹ Volgens het verslag van de WGO over tabaksrook en de gezondheid van kinderen (1999), worden zuigelingen van wie de moeder rookt (of tijdens haar zwangerschap rookte) meer dan 5 maal meer blootgesteld aan het risico op wiegendood. Ademhalingsproblemen - chronische obstructieve laryngitis, bronchitis en pneumonie – en de middenoorontstekingen – stijgen trouwens met 70% bij kinderen van rokende moeders; de prevalentie stijgt met 30% indien de vader rookt.

Op federaal niveau worden volgende maatregelen aanbevolen om meer bepaald de kinderen (-18 jaar) te beschermen:

- opleiding van het medische korps voor een betere sensibilisering voor de risico's van het passief/actief tabaksgebruik voor kinderen, en opleiding inzake ontwenning;
- voorlichtingscampagnes om de mensen bewust te maken van de risico's van het passieve tabaksgebruik voor kinderen met herinnering aan het rookverbod in de openbare ruimten (d.w.z. de horecasector, maar ook de ziekenhuizen – diensten gynaecologie, pediatrie– de scholen, de pensionaten, de sportclubs, de toneel- en tentoonstellingsruimten...);
- verbod om tabak aan minderjarigen te verkopen;
- uitwerking van een reëel controlebeleid op de reglementering (rookverbod in de openbare ruimten, verkoopverbod aan minderjarigen, reclameverbod ...).

De Duitstalige Gemeenschap wil de leeftijd waarop jongeren alcohol en tabak beginnen te gebruiken, verhogen. Wat het alcoholgebruik betreft, wordt er twee jaar lang campagne gevoerd in samenwerking met de scholen, de jeugdbewegingen en de politie.

De Waalse regering heeft het plan “Santé sans tabac” goedgekeurd dat voornamelijk ertoe strekt het roken bij jongeren en zwangere vrouwen te verminderen en indien mogelijk te doen verdwijnen. Dit plan wordt voortgezet in overleg met de andere entiteiten.

4.2.6. Het welzijn van het kind verbeteren dankzij de promotie van gezondheid op school

4.2.6.1. Voorstelling

Het welzijn van het kind hangt af van de omstandigheden waarin het met zijn vrienden, zijn ouders, zijn leraars, in zijn wijk en zijn school leeft.

De Franse Gemeenschap heeft de schoolgeneeskunde gereorganiseerd door op ingrijpende wijze de rol te wijzigen van de voormalige teams voor medisch schooltoezicht (nu: dienst voor gezondheids promotie op school (Service de Promotion de la Santé à l'École). Bovenop hun oorspronkelijke taak van gezondheidstoezicht (preventie, opsporing, inenting,...) worden de diensten voor gezondheids promotie op school ook belast met het opzetten van projecten voor de gezondheids promotie op school, samen met de directies van de scholen. Er moet worden onderstreept dat deze diensten voor gezondheids promotie op school de kinderen gratis volgen gedurende hun schoolloopbaan.

4.2.6.2. Project

De Franse Gemeenschap beoogt de promotie van de gezondheid op school en de promotie van een omgeving die gunstig is voor de gezondheid op school. Hiervoor zullen vanaf september 2005 opvoedingsprogramma's voor de gezondheid de promotieprogramma's voor omgevingen die gunstig zijn voor de gezondheid aanvullen. Het gezondheidsproject zal een beroep doen op de volledige educatieve gemeenschap: ouders, leraars, directie, leerlingen.

Om dit project op te starten kunnen zij worden ondersteund door deskundige of allround verenigingen inzake gezondheids promotie. Thans loopt een opleidingsprogramma. Onlangs werd eveneens een overlegplatform opgericht.

4.3. DE NIET-BEGELEIDE MINDERJARIGE VREEMDELINGEN

4.3.1. De voogdij over niet-begeleide minderjarigen

4.3.1.1. Voorstelling

In enkele jaren tijd werd de kwestie van de minderjarige vreemdelingen die in België aankomen en niet vergezeld zijn van een wettelijke vertegenwoordiger (vader, moeder of voogd) heel verontrustend. Daarom wilde België een specifiek vertegenwoordigingsstelsel voor deze minderjarigen uitwerken.

De wet stemt het Belgische recht af op de Resolutie van de Europese Raad van 26 juni 1997 (P.B., 19 juli 1997, C221/23-26). Ze richt binnen de Federale Overheidsdienst Justitie een dienst op met de naam « Dienst voogdij », belast met de invoering van een specifieke voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (jongeren van minder dan 18 jaar) kandidaat-vluchtelingen die zich hetzij op het Belgische grondgebied, hetzij aan de grens bevinden en die niet over de vereiste binnenkomst- of verblijfsdocumenten beschikken.

De taken van de dienst voogdij zijn fundamenteel: aanduiden en erkennen van de voogden teneinde de vertegenwoordiging van de minderjarigen te verzekeren, toezicht houden op en coördineren van de materiele organisatie van de voogden, overgaan tot de identificatie van de minderjarigen, nagaan of de betrokken minderjarige voldoet aan de wettelijke voorwaarden van het beschermingsstelsel en, indien ja, een voogd aanduiden die hem moet vertegenwoordigen in alle juridische daden en alle procedures die de wetten op de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen opleggen, de contacten coördineren met de overheden die bevoegd zijn op het vlak van asiel en verblijf en op het vlak van opvang, verzekeren dat er een duurzame oplossing in overeenstemming met het belang van de jongere wordt gezocht.

Rekening houdend met de omvang van deze taken, moet de dienst voogdij voldoende personeel en middelen ter beschikking krijgen om 24 uur op 24 een optimale werking te verzekeren. De opleiding van het personeel zal worden verzekerd in samenwerking met NGO's die gespecialiseerd zijn in het recht van buitenlanders en de rechten van de jongeren. Sinds mei 2004 worden er voogden erkend. Ze worden gekozen op basis van hun motivatie en van hun bekwaamheden op het domein. Ze krijgen een opleiding

in vreemdelingenrecht, jeugdzorg, operationele samenwerking en overleg met de betrokken instanties en communicatie met kinderen uit andere culturen die andere talen spreken.

Om een eventueel tekort aan voogden op te lossen, voorziet het koninklijk besluit de mogelijkheid voor de Dienst Voogdij om protocolakkoorden af te sluiten met verenigingen die actief zijn op het terrein.

De voogden van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen hebben namelijk de taak om de minderjarige bij te staan in elke fase van de verblijfprocedure, om toe te zien op de opvang van de minderjarige en zijn schoolbezoek en om ervoor te zorgen dat hij een gepaste psychologische steun en medische zorgen krijgt. Er zijn samenwerkingsakkoorden afgesloten met de andere federale departementen (Sociale integratie en Binnenlandse Zaken) en de Gemeenschappen die bevoegd zijn op dit domein.

De aanwezigheid van een voogd die zijn pupil vertegenwoordigt en bijstaat in elke procedure moet het mogelijk maken om maatregelen te treffen om de NBM te beschermen tegen de netwerken van mensenhandel, erop toe te zien dat rekening wordt gehouden met het algemene principe van het hogere belang van het kind door de verschillende instanties en overheden die bevoegd zijn voor minderjarigen. De voogd kan voorstellen doen voor een duurzame oplossing en zal de bevoorrechte gesprekspartner zijn van de instanties voor asiel en immigratie bij het zoeken naar een duurzame oplossing voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf of de verwijdering, in overeenstemming met artikel 11, van Titel XIII, van Hoofdstuk 6, van voornoemde programmawet van 24 december 2002.

4.3.1.2. Projecten

1. Er zal worden overlegd met de civiele maatschappij om ervoor te zorgen dat de hele maatschappij meewerkt aan de verdere uitbouw van dit lang verwachte en gewenste voogdijsysteem.
2. De Dienst Voogdij zal statistische, kwantitatieve en kwalitatieve analyses uitvoeren die het voogdijsysteem moeten verbeteren.
3. Het Algemeen Bestuur van de Dienst Vreemdelingenzaken (FOD Binnenlandse Zaken) overweegt een samenwerking met de voogd om een duurzame oplossing te zoeken die rekening houdt met het belang van het kind. De Dienst Vreemdelingenzaken bepaalt de duurzame oplossing (omschreven in punt 4.3.4) na onderzoek van alle elementen van het dossier van de NBMV, in het kader van de toepassing van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

4.3.2. De opvang van niet-begeleide minderjarigen

4.3.2.1. De niet-begeleide minderjarigen

Voorstelling

De omzetting in het Belgisch recht van de Richtlijn 2003/9/EG van de Raad van 27 januari 2003 *betreffende minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de Lidstaten* gebeurt via de uitwerking van een specifiek normatief kader over de opvang van asielzoekers.

Er zal specifieke aandacht worden besteed aan kwetsbare groepen, zoals de minderjarigen.

Bij de uitwerking van het normatieve kader worden meerdere elementen in aanmerking genomen: een onthaal dat aan de behoeften van de minderjarige is aangepast (afhankelijk van zijn ervaring en de evaluatie van de risico's die hij loopt (prostitutienetwerken, mensenhandel, verdwijningen,...)), een pedagogische omkadering, een medische, sociale, juridische en administratieve begeleiding, schoolbezoek, alsook uniforme normen in het hele onthaalnetwerk.

Project

De Minister van sociale integratie van de federale regering zal ten slotte een wet op de opvang uitwerken, die momenteel wordt voorbereid.

4.3.2.2. Akkoord ministerraad 20-21 maart 2004 betreffende de opvang van niet-begeleide minderjarigen

Het federale regeerakkoord *voorziet erin dat « conform de aanbevelingen van het Comité voor de rechten van het kind, de dienst voor de voogdij van niet-begeleide minderjarigen die in de programmawet van 24 december 2002 werd voorzien, met de nodige voortvarendheid en zorg [zal] worden geïnstalleerd. Zo wordt een juridische bescherming verzekerd aan alle niet-begeleide minderjarigen in België. Die zullen voortaan niet langer onthaald worden in gesloten centra aan de grens, maar in beveiligde instellingen die aangepast zijn aan hun leeftijd. Ze zullen bewaakt en beschermd worden, om misbruik door criminele milieus te vermijden.*

De Gemeenschappen zullen bij de organisatie en de financiering van deze instellingen, alsmede bij het onthaal en de begeleiding van de jongeren worden betrokken.

Niet-begeleide buitenlandse minderjarigen, die zich schuldig hebben gemaakt aan criminele feiten zullen in samenwerking met het IOM en bij beslissing in voorkomend geval van de jeugdrechter worden begeleid naar hun thuismilieu in hun land van herkomst ».

In uitvoering van het regeerakkoord werd een artikel 495 opgenomen in de programmawet van 22 december 2003 dat stelt:

« In artikel 62 van de programmawet van 19 juli 2001 wordt een § 1bis ingevoegd, luidend als volgt:

§1bis. De coördinatie van de verschillende manieren van opvang van niet-begeleide minderjarigen wordt vastgesteld door de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit. Deze coördinatie houdt in dat een overeenkomst wordt gesloten tussen de federale Staat en de Gemeenschappen en legt zich tevens erop toe de voorwaarden te regelen voor de organisatie en de financiering van de instellingen en van de begeleiding.

Onder "niet-begeleide minderjarige" moet men elke persoon verstaan die onder de voorwaarden valt die bepaald zijn in Titel XIII, Hoofdstuk 6, artikel 5, van de programmawet (I) van 24 december 2002. »

Het is thans van groot belang om dit akkoord zo snel mogelijk ten uitvoer te leggen ter wille van een goede samenhang met de programmawet van 24 december 2002 tot oprichting van een mechanisme voor voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, die op 1 mei jl. in werking is getreden.

Volgens deze wet wordt voorzien in een voogdijmaatregel voor elke minderjarige die aankomt op het grondgebied. De voogd is aldus ermee belast asiel of een verblijfstitel aan te vragen, en, in het belang van de minderjarige, te waken over de naleving van de wetten, meer bepaald de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en, tot slot, beroepen in te dienen.

De programmawet bepaalt dat iedere overheid die kennis heeft van de aanwezigheid aan de grens of op het grondgebied van een niet-begeleide minderjarige, de Dienst Voogdij en de Dienst Vreemdelingenzaken onmiddellijk daarvan in kennis stelt. Zodra de Dienst Voogdij deze informatie ontvangen heeft, neemt hij de betrokken persoon onder zijn hoede, gaat over tot zijn identificatie en neemt contact op met de bevoegde overheden in afwachting van de identificatie van de minderjarige en de aanwijzing van een voogd.

De aanwijzing van een voogd gebeurt dus met spoed, binnen een termijn van 14 dagen.

Het is dus noodzakelijk over een centrale opvang te beschikken tijdens deze eerste fase van identificatie.

De Ministerraad van 20 en 21 maart 2004 heeft bijgevolg het volgende opvangmodel goedgekeurd:

- opvang van alle niet-begeleide minderjarigen die zich op het grondgebied bevinden, zonder onderscheid op basis van het administratief statuut;
- opvang in twee fasen.

Een eerste fase van "observatie en oriëntatie", georganiseerd door de federale overheid maar in overleg met de Gemeenschappen. Het betreft een verblijfsduur van maximum 14 dagen; deze termijn kan worden verlengd in uitzonderlijke gevallen. Deze fase maakt het mogelijk meerdere onontbeerlijke elementen te bundelen:

- het systeem van noodopvang: er zijn dag en nacht en 7 dagen op 7 plaatsen beschikbaar;
- een fase van acclimatisatie: een veilige plaats² waar de minderjarige begeleid wordt op psychologisch, sociaal, administratief en juridisch vlak;
- het opmaken van een eerste balans van de psychosociale toestand van de minderjarige (verzamelen van informatie, bepalen van de leeftijd door de Dienst Voogdij, opsporen van kwetsbare groepen (slachtoffers van mensenhandel, slachtoffers van seksuele uitbuiting, zwangere jongeren, enz.) op grond waarvan een meer permanente oplossing zal worden bepaald. De balans zal worden opgemaakt door de opvangstructuur van de eerste fase in nauwe samenwerking met de voogd van de minderjarige en zal worden gebaseerd op het resultaat van de informatie die werd uitgewisseld tussen de Dienst Voogdij en de opvangstructuur.

De minderjarige zal in de tweede fase worden overgeplaatst naar de opvangstructuur die bepaald wordt op grond van de individuele toestand van de minderjarige (opgemaakt door de structuur van de eerste fase en de Dienst Voogdij of de voogd van de minderjarige).

Een tweede fase, georganiseerd door de Gemeenschappen en de federale staat.

De identificatie van de minderjarige en zijn persoonlijke toestand maakt het voor de dienst Voogdij en de voogd mogelijk om de individuele behoeften te bepalen. De plaats van opvang kan een instelling zijn (algemeen of gespecialiseerd) van de bijzondere jeugdzorg, een federaal opvangcentrum, een individuele en autonome inrichting met financiële steun van het OCMW, evenals een gespecialiseerde begeleiding of een plaatsing in een pleeggezin, naar gelang van zijn situatie en zijn behoeften, zulks overigens overeenkomstig de tekst van het principe-akkoord waarin “het belang van het kind” als criterium wordt gehanteerd en niet zijn administratief statuut.

In de tweede fase wordt een begeleidingsplan opgesteld voor de minderjarige, met basiszorg (voeding, onderdak, medische zorgen), psychosociale en juridische bijstand, toegang tot onderwijs en opleidingen, en toegang tot vrijetijdsbestedingen.

Op grond van deze analyse van de behoeften van de minderjarigen en rekening houdend met de individuele graad van autonomie kan ervan worden uitgegaan dat voor ongeveer de helft van de minderjarigen de tweede fase zal bestaan uit financiële hulp toegekend door het OCMW en gespecialiseerde begeleiding.

² Zulks zou het eveneens mogelijk maken het regeerakkoord uit te voeren op het punt “*Die zullen voortaan niet langer onthaald worden in gesloten centra aan de grens, maar in beveiligde instellingen die aangepast zijn aan hun leeftijd*”, alsook te voldoen aan artikel 37 van het internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind dat bepaalt dat “*geen enkel kind op onwettige of willekeurige wijze van zijn vrijheid wordt beroofd. De aanhouding, in hechtenisneming of gevangenneming van een kind geschiedt overeenkomstig de wet en wordt slechts gehanteerd als uiterste maatregel en voor de kortst mogelijke duur*”.

De Ministerraad heeft voorzien in het gebruik van twee opvangcentra voor de organisatie van een eerste opvang in de loop waarvan de behoeften van de jongeren worden geïdentificeerd en geanalyseerd teneinde hen naar het type opvang te sturen dat het best beantwoordt aan hun belang.

Dit opvangmodel wordt geleidelijk ingevoerd en de nadere regels ervan worden bepaald in voornoemd samenwerkingsakkoord.

Er moet worden opgemerkt dat dit opvangsysteem niet raakt aan de bevoegdheden van de minister van Binnenlandse Zaken. De wet van 15 december 1980 betreffende de toegang, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen blijft volledig van toepassing.

De niet-begeleide minderjarigen die aankomen in België en aan wie de toegang tot het grondgebied wordt geweigerd, zullen worden opgevangen in een beveiligd centrum waarvan het statuut gelijkgesteld is met de plaats zoals bedoeld in artikel 74-5, § 1, van de wet van 15 december 1980, zulks voor een maximale periode van 14 dagen.

Naast de 50 in het militair ziekenhuis van Neder-Over-Heembeek gecreëerde plaatsen worden nieuwe beveiligde opvangplaatsen voor niet-begeleide minderjarigen gecreëerd door het Federaal Agentschap voor de opvang van asielzoekers.

Dit centrum zal worden opgericht door het Federaal Agentschap voor de opvang van asielzoekers.

Tijdens de periode van 14 dagen moet het Agentschap in samenwerking met de Dienst Vreemdelingenzaken en de Dienst Voogdij de situatie van de minderjarige bepalen.

Deze situatie kan leiden tot:

- een beslissing tot uitwijzing of tot toegang tot het grondgebied door de Dienst Vreemdelingenzaken;
- het besluit dat het niet over een minderjarige gaat;
- het besluit dat de minderjarige beschermd moet worden tegen een crimineel netwerk.

In dit laatste geval worden de minderjarigen doorverwezen naar de bestaande structuren georganiseerd door de Gemeenschappen.

Indien de minderjarige tijdens de periode van 14 dagen een asielaanvraag indient, blijft de termijn bepaald in artikel 74-5 van de wet van 15 december 1980 van toepassing.

De diensten die belast zijn met het nemen van de beslissing over de asielaanvraag dienen deze aanvragen prioritair te behandelen.

De minderjarigen aan wie op het einde van deze periode toegang tot het grondgebied wordt toegestaan, zullen worden opgevangen in het kader van de voormelde tweede fase waarin is voorzien voor de minderjarigen die zich op het grondgebied bevinden.

Zoals eerder aangehaald, wordt erop gewezen dat het regeerakkoord erin voorziet dat *“niet-begeleide buitenlandse minderjarigen, die zich schuldig hebben gemaakt aan criminele feiten in samenwerking met het IOM en bij beslissing in voorkomend geval van de jeugdrechter [zullen] worden begeleid naar hun thuismilieu in hun land van herkomst”*.

De onderhandelingen tussen de minister van Maatschappelijke Integratie en de Gemeenschappen werden hervat.

4.3.2.3. De Franse Gemeenschap

De Franse Gemeenschap heeft reeds drie opvangcentra geopend die gespecialiseerd zijn in de tenlasteneming en de begeleiding van deze jongeren. Een centrum is specifiek voorbehouden voor de opvang van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die het slachtoffer zijn van mensenhandel. Deze centra bieden onder andere de mogelijkheid te voorkomen dat een beroep wordt gedaan op extraterritoriale gesloten centra.

In de Franse Gemeenschap zijn ook maatregelen genomen om te waarborgen dat nieuwkomers school lopen. Er moet een evaluatie plaatsvinden en rekening worden gehouden met de positieve inbreng van de invoering van de voogdij (zie verder) met betrekking tot de integratie van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.

4.3.2.4. De Vlaamse Gemeenschap

De Vlaamse Regering zal tegemoetkomen aan de nood aan de specifieke opvang van NBM die rekening houdt met hun gediversifieerde noden – slachtoffer van mensenhandel, ontbrekend sociaal netwerk, administratieve regeling, repatriëring – door de subsidiëring van gespecialiseerde opvangdiensten en projecten voor deze specifieke probleemgroep, nl. begeleidingstehuizen, het initiëren van specifieke ambulante begeleidingsvormen en projecten, zoals de formules kamers met aandacht, ambulante pleeggezin en begeleid zelfstandig wonen.

De Vlaamse Gemeenschap zal tevens de rechten van NBM decretaal waarborgen in het kader van de integrale jeugdhulp.

4.3.3. Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, slachtoffers van mensenhandel

Teneinde de artikelen 34, 35 en 36 van het IVRK in acht te nemen, worden de Staten krachtens artikel 1 van het Aanvullend Protocol³ inzake kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie verplicht de strijd tegen die handelingen op te voeren. Er moet rekening mee worden gehouden dat de Algemene Directie van de

³ Aanvullend Protocol inzake kinderhandel (verkoop van kinderen), kinderprostitutie en kinderpornografie, aangenomen op 25 mei 2000.

Dienst Vreemdelingenzaken bijzondere aandacht besteedt aan de behandeling van het dossier van elk minderjarige die het slachtoffer is van mensenhandel, gelet op zijn kwetsbaarheid, zodat hem de mogelijkheid wordt geboden de specifieke regelgeving te genieten. Daartoe is het inzonderheid belangrijk erop toe te zien dat de instelling waarin de minderjarige verblijft, een van de drie erkende centra voor de opvang en begeleiding van slachtoffers van mensenhandel contacteert, te weten: Pag-Asa (Brussel), Sürya (Luik) en Payoke (Antwerpen) opdat deze minderjarige de begeleiding zou krijgen die hij nodig heeft.

Ingeval een niet-begeleide minderjarige vreemdeling slachtoffer is van mensenhandel, geniet hij de bepalingen van de omzendbrief van 7 juli 1994 betreffende de afgifte van verblijfs- en arbeidsvergunningen (arbeidskaarten) aan vreemdelingen, slachtoffers van mensenhandel en de richtlijnen van 13 januari 1997 aan de Dienst Vreemdelingenzaken, parketten, politiediensten, inspectie van de sociale wetten en de sociale inspectie omtrent de bijstand aan slachtoffers van mensenhandel, gewijzigd op 17 april 2003.

Die maatregelen beogen een dubbele doelstelling: de doeltreffendheid van de bestrijding van mensenhandel versterken en hulp verlenen aan de slachtoffers die meewerken met het gerechtelijk onderzoek.

In het kader van beide rechtsinstrumenten hebben de slachtoffers van mensenhandel die illegaal in België verblijven en inzonderheid de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen de mogelijkheid een voorlopige verblijfsvergunning te verkrijgen en in bepaalde gevallen een verblijfsvergunning van onbepaalde duur.

Het slachtofferbeleid, bedoeld in die rechtsinstrumenten, beoogt zowel hulp en begeleiding in België als begeleiding bij de terugkeer naar het land van herkomst.

De bepalingen die het voor de slachtoffers mogelijk maken legaal in het land te verblijven in het kader van gerechtelijke procedures tegen de uitbuiters versterken de mogelijkheden een grondig gerechtelijk onderzoek te voeren en bieden de slachtoffers de mogelijkheid te komen getuigen in de loop van een eventueel proces.

Het Bureau Minderjarige Slachtoffers van mensenhandel onderzoekt steeds de mogelijkheid om het meest gunstige statuut toe te kennen aan het kind en raadt de voogd vergezeld van zijn pupil aan die procedure in te leiden ingeval de pupil beantwoordt aan de criteria bepaald in de omzendbrief van 7 juli 1994.

Sinds 4 november 2002 heeft het “Centre Espéranto” zijn deuren geopend om die minderjarigen, die het slachtoffer zijn van mensenhandel, in de Franse Gemeenschap op te vangen. Dat centrum werkt samen met Sürya (Luik), een gespecialiseerd opvangcentrum. Het Centre Espéranto is het enige specifieke centrum in België voor de opvang van minderjarigen die het slachtoffer zijn van mensenhandel. De centra ‘t Huis te Aalst en Minor N’Dako vangen immers ook minderjarige illegalen op.

Door de toepassing van deze regelgeving krijgen de minderjarigen die het slachtoffer zijn van mensenhandel, een begeleiding die met hun specifieke behoeften overeenstemt.

In december 2002 werd immers in een centrum een pilootproject opgestart met het oog op de opvang, de begeleiding en de bescherming van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die het slachtoffer zijn van mensenhandel. Een speciaal opgeleid pedagogisch team waarborgt eveneens de follow-up van de stappen met betrekking tot de juridische en gerechtelijke positie van de minderjarigen teneinde hen te helpen zich op sociaal vlak te integreren en hen te begeleiden bij hun levensproject, met inachtneming van hun persoonlijkheid en hun cultuur.

4.3.4. Een duurzame oplossing vinden

Gelet op de kwetsbaarheid van niet-begeleide minderjarigen wil de FOD Binnenlandse Zaken een duurzame oplossing voor elke niet-begeleide minderjarige vinden.

Een duurzame oplossing betekent:

- de gezinshereniging in overeenstemming met de artikelen 9 en 10 van het IVRK;
- de terugkeer naar het land van herkomst met waarborgen qua gepast onthaal en opvang op maat van de behoeften die overeenstemmen met zijn leeftijd en zijn graad van autonomie, door de ouders of door andere volwassenen die zich om het kind bekommeren, hetzij door gouvernementele of niet-gouvernementele instanties, en zulks in overeenstemming met artikel 5 van de Resolutie van de Raad van de Europese Unie van 26 juni 1997 (97/C221/03) betreffende de niet-begeleide minderjarigen, burgers van derde landen;
- de verblijfvergunning voor België.

Na onderzoek van alle elementen van het dossier van de niet-begeleide minderjarige vreemdeling neemt de Dienst Vreemdelingenzaken de beslissing betreffende deze duurzame oplossing.

De duurzame oplossing bij voorkeur is de gezinshereniging, aangezien deze oplossing overeenkomstig de artikelen 9 en 10 van het IVRK de mogelijkheid biedt de eenheid van het gezin te behouden en een scheiding van het kind en zijn ouders te voorkomen.

Er moet worden op gewezen dat de minister van Binnenlandse Zaken, met het oog op de naleving van de bevoegdheden van iedere overheid, de omzendbrief van 23 april 2004 betreffende de fiche “niet-begeleide minderjarige vreemdeling” heeft uitgewerkt teneinde de bevoegdheden van de Dienst Voogdij na te leven. Krachtens artikel 3, § 2, 2°, van Titel XIII, Hoofdstuk 6, “Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen”, van de programmawet van 24 december 2002 (in werking getreden op 1 mei 2004) is de dienst Voogdij voortaan immers belast met de identificatie van de NBMV (taak die vroeger werd vervuld door de Dienst Vreemdelingenzaken).

Aldus wordt de fiche “NBMV” ingevuld bij de onderschepping aan de grens of op het grondgebied door de politiediensten of bij het eerste contact met de Dienst Vreemdelingenzaken van een persoon die verklaart NBMV te zijn overeenkomstig artikel 6, §1, van voornoemde programmawet.

De minister van Binnenlandse Zaken heeft tevens de omzendbrief van 30 april 2004 goedgekeurd betreffende de samenwerking tussen de Dienst Vreemdelingenzaken en

de gemeentebesturen met betrekking tot het verblijf van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen teneinde uitdrukkelijk aan te geven welke gevolgen de tenuitvoerlegging van artikel 6, § 1, van Titel XIII, Hoofdstuk 6, “Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen”, van de programmawet van 24 december 2002 heeft voor bepaalde opdrachten van de gemeentebesturen.

4.3.5. Samenwerking tussen de bevoegde overheden

4.3.5.1. Voorstelling

De programmawet van 22 december 2003 bepaalt dat de coördinatie van de verschillende onthaalmodi van niet-begeleide minderjarigen door de Koning wordt bepaald bij besluit dat door de Ministerraad wordt genomen.

4.3.5.2. Project

Deze coördinatie houdt in dat een samenwerkingsakkoord wordt gesloten tussen de federale Staat en de Gemeenschappen. Deze coördinatie beoogt in het bijzonder elke jongere naar een geschikte opvangformule te oriënteren, vastgesteld naar gelang van zijn sociale, educatieve en psycho-affectieve behoeften, evenals op het regelen van de nadere regels inzake organisatie en financiering van de instellingen en inzake de begeleiding.

Het overlegcomité van 5 november 2003 heeft een werkgroep opgericht, bestaande uit de vertegenwoordigers van de minister van Maatschappelijke Integratie en uit vertegenwoordigers van de Gemeenschappen. Deze werkgroep zou de aangelegenheid van de organisatie en de financiering van de opvanginstellingen, alsook van de begeleiding van de minderjarige moeten onderzoeken. De groep moet de beginselen van het samenwerkingsakkoord uitwerken die nodig zijn voor de goede coördinatie van de nadere regels voor de opvang.

De nodige contacten met de Gemeenschappen zijn gelegd en een werkgroep komt samen.

De Gemeenschappen overleggen met de federale overheid met het oog op een kwaliteitsbeleid inzake opvang, terugkeer (naar het gezinsmilieu) en uitwijzing voor de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV).

4.4. DE KINDEREN EEN VOLWAARDIGE PLAATS TOEKENNEN IN DE OPENBARE RUIMTEN EN HEN DE TOEGANG TOT OPENBARE GEBOUWEN VERZEKEREN

De Vlaamse Gemeenschap wil verscheidene acties voeren inzake:

- jeugdruimteplanning met aandacht voor zowel formele als informele jeugdruimtes;
- toename van het aantal speelruimten door het ontsluiten van zoveel mogelijk stedelijke infrastructuur;

- toegankelijkheid en gebruiksmogelijkheden van sport-, school- en culturele infrastructuur stimuleren;
- in adviesverlening over uitvoeringsplannen (BPA's, verkavelingsplannen, sociale woon-projecten, inrichtings-plannen,...) wordt gewaakt over het evenwicht tussen bebouwde en open ruimte, afhankelijk van de densiteit van de omgeving;
- wanneer nieuwe sociale woonprojecten worden gerealiseerd kan een subsidie worden toegekend voor omgevingswerken waaronder groene ruimten, verhardingen voor recreatief gebruik, vaste constructies voor speelvakken en speeltuigen.

De Franse Gemeenschap is voornemens de toegang tot de sportinfrastructuur van scholen buiten de schooluren en tijdens de schoolvakanties te vergemakkelijken.

Op gezamenlijk initiatief van de Waalse provincies, de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF) en de Ligue des Familles wordt in de Franse Gemeenschap jaarlijks een dag «Place aux Enfants» georganiseerd.

4.5. Mobiliteitsbeleid

4.5.1. Op federaal niveau

1. De overdreven of onaangepaste snelheid speelt een belangrijke rol bij de verkeersongevallen. Minder hoge snelheden veroorzaken minder ongevallen. Bovendien stijgt de ernst van de ongevallen met de snelheid.

Uit een studie blijkt dat de zones 30 de bewegingsvrijheid in alle autonomie van de kinderen verhogen. Daarom pleit de Minister van Mobiliteit (Federaal) ten gunste van de organisatie van zones 30 in de buurt van alle scholen om de verkeersveiligheid van kinderen te verhogen. De wegbeheerder kan de agglomeratiewegen die geen doorgangswegen zijn, als zones 30 inrichten.

De Minister buigt zich eveneens over de invoering van tijdelijke zonale snelheidsbeperkingen op plaatsen waar vakantiecampen worden georganiseerd.

Deze projecten zouden tegen september 2005 moeten worden onderzocht en uitgevoerd.

2. Om de veiligheid van de kinderen te verhogen, zal de Minister van Mobiliteit er in de loop van 2003-2007 voor zorgen dat het gebruik van kinderstoelen in voertuigen verplicht wordt. Hiervoor moet de omzetting van de Europese richtlijn van 8 april 2003 in onze reglementering worden versneld. Er moet ook meer controle komen op het dragen van de veiligheidsgordel door kinderen en hun ouders.

4.5.2. Doelstellingen van de Vlaamse Gemeenschap

De doelstellingen van de Vlaamse Gemeenschap zijn:

1. verminderen van het aantal minderjarige verkeersslachtoffers

2. verhogen van de mobiliteit van kinderen en zo ook hun participatie aan de samenleving.

Projecten

- Verkeersopvoeding en sensibilisering

Via verkeersopvoeding willen we de positie van kinderen in het verkeer versterken. Het verkeers- en mobiliteitseducatiecentrum dat in Vlaanderen zal uitgebouwd worden, zal specifiek aandacht besteden aan de doelgroep kinderen.

In samenwerking met de ouders van verongelukte kinderen zijn er op locaties ter hoogte van onbemande camera's SAVE-borden geplaatst. Dit past binnen de actie om projecten te ontwikkelen met het oog op het sensibiliseren van kinderen en / of volwassenen m.b.t. de (zwakke) positie van kinderen in het verkeer.

- Weginfrastructuur

Het STOP-principe (eerst stappers dan trappers dan openbaar vervoer en tot slot privé-vervoer) dient als uitgangspunt bij de investeringen in weginfrastructuur. Vanuit dit principe willen we veilige schoolomgevingen realiseren. Een veilige schoolomgeving is binnen een zone 30 gelegen en wordt door veilige fiets- en voetgangersinfrastructuur ontsloten.

We willen verkeersveiligheid in de hand werken via duidelijke snelheidsregimes en het wegwerken van “zwarte punten”.

- Leerlingenvervoer

Te voet of met de fiets gaan is niet voor ieder kind een haalbare en/of veilige oplossing. In de loop van deze legislatuur voeren we projectgewijs netoverschrijdend gratis vervoer in voor leerlingen van het basisonderwijs. Voor de categorieën secundair en hoger onderwijs zal in de eerste plaats worden gestreefd naar een zo optimaal mogelijke bediening door het openbaar vervoer. Eveneens zal het leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs geëvalueerd worden.

- Zorgzame ondersteuning van slachtoffers

De opvang en begeleiding van verkeersslachtoffers en hun onmiddellijke omgeving is een belangrijk aandachtspunt. Aangezien kinderen tot de kwetsbaarste groep weggebruikers behoren, zal er extra aandacht naar hen uitgaan. In samenwerking met de minister van Welzijn wordt een “Staten-Generaal” voor de opvang en de begeleiding van verkeersslachtoffers ingericht.

- Handhaving en preventie

De toegelaten snelheid handhaven door onbemande camera's te plaatsen. Hierover wordt een open communicatie met de weggebruikers gevoerd: camera's worden niet verdoken opgesteld en de locaties van de camera's worden op de websites kenbaar gemaakt.

De toegelaten snelheid op gewestwegen verlagen. In overleg met de gemeenten via lokale mobiliteitsplannen gebeurt dit ook op gemeentewegen. Waar aangewezen

wordt de toegelaten snelheid op deze wegen verlaagd van 90 naar 70km/u en van 50 naar 30 km/u (in het bijzonder in schoolomgevingen).

Verder wordt onderzocht hoe veilig rijgedrag kan gestimuleerd worden aan de hand van een beloningsprincipe.

4.5.3. Waarnemingscentrum voor het kind van de Franse Gemeenschapscommissie

Het Waarnemingscentrum voor het kind van de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF) heeft twee informatiecampagnes opgestart met betrekking tot de mobiliteit van kinderen in de stad: één ervan is specifiek gericht op de kinderen: met “préparation aux voyages” wordt een praktische gids voorgesteld voor het gebruik van openbaar vervoer; de brochure, uitgegeven op 100.000 exemplaren wordt nog steeds verspreid door de MIVB.

4.6. ADOPTIE

4.6.1. Voorstelling

De wetswijzigingen van 13 maart 2003 (*wet tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek wat de adoptie betreft*) en van 24 april 2003 (*Wet tot hervorming van de adoptie* – B.S. van 16.05.03) beogen twee doelstellingen:

1. Enerzijds brengen zij in het Belgisch recht de wijzigingen aan die nodig zijn om het Verdrag van ‘s-Gravenhage van 29 mei 1993 *inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie* in ons land ten uitvoer te leggen.

2. Anderzijds bestaat de doelstelling van de hervorming erin in een aantal leemten van de huidige wetgeving te voorzien, het adoptierecht te moderniseren en daarin een aantal nieuwigheden in te voeren (zoals de openstelling van adoptie voor personen van verschillend geslacht die een verklaring van wettelijke samenwoning hebben afgelegd, of aan ongehuwde personen van verschillend geslacht, die geen verwanten zijn van elkaar, die op een permanente en affectieve wijze samenwonen sedert ten minste drie jaar op het tijdstip waarop de gerechtelijke adoptieprocedure aanvangt; de voorwaarde dat de adoptie van een kind plaatsvindt in zijn hoger belang, getoetst aan de fundamentele rechten die hem op grond van het internationaal recht toekomen; enz.).

4.6.2. Project

1. De oprichting van een centrale federale autoriteit is één van de eerste taken die moeten worden uitgevoerd. Op grond van voornoemde wet van 24 april 2003 zal een federale centrale autoriteit worden opgericht, in beginsel in september 2005, de geplande datum voor de inwerkingtreding van beide voornoemde wetten.

Deze autoriteit moet in België de functies van centraal bestuur uitoefenen die het Verdrag van Den Haag bepaalt en die in de wet worden verduidelijkt, alsook andere taken die door de wet worden toegekend. Dit bestuur zal worden opgericht bij de Federale Overheidsdienst Justitie, in samenwerking met de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken.

Naast de rol van tussenpersoon tussen de Belgische overheden en de buitenlandse overheden, moet het centraal bestuur ook taken van voorlichting, fraudepreventie, contacten... realiseren.

Het bestuur zal ook de belangrijkste actor zijn in het erkenningsstelsel van beslissingen inzake adoptie die in het buitenland worden genomen (voor landen waarmee er een verdrag werd afgesloten en eveneens voor landen waarmee geen verdrag werd afgesloten). Elke persoon die in België aanspraak wenst te maken, zelfs terloops (in het kader van een erfenis bijvoorbeeld) op een buitenlandse beslissing inzake adoptie, moet deze laten erkennen.

De buitenlandse beslissingen worden in België geregistreerd. Alle modaliteiten betreffende de registraties en de erkenningen worden bij koninklijk besluit vastgelegd.

2. Er is overleg gepleegd tussen de Gemeenschappen teneinde een samenwerkingsakkoord uit te werken dat inzonderheid is gericht op de coördinatie van de uitoefening van de bevoegdheden terzake, op de organisatie van de nadere regels van het maatschappelijk onderzoek en op de oprichting van een commissie voor overleg en follow-up.

3. De programmawet van 27 december 2004 (B.S. van 31 december 2004) beoogt in het hoofdstuk betreffende justitie bepaalde wijzigingen aan te brengen in de wet van 24 april 2003 (die nog niet van kracht is). Die wijzigingen strekken inzonderheid ertoe overgangsbepalingen in de wet in te voegen, de voorwaarde betreffende de samenlevingsduur voor wettelijk samenwonenden van verschillend geslacht te schrappen, de adviezen die de procureur des Konings moet verzamelen tot de essentiële adviezen te beperken, gelet op het gegeven dat adoptie een persoonlijke zaak is voor de ouders, de wijzen van beroep te bepalen tegen de beslissingen van de centrale autoriteit inzake erkenning van in het buitenland tot stand gekomen adopties en ten slotte, de wijze van indiening van het verzoekschrift voor adoptie (eenzijdig verzoekschrift) te veranderen.

4. Het Parlement van de Franse Gemeenschap keurde in maart 2004 een decreet betreffende adoptie goed dat de waarborgen moet bieden die het Verdrag van Den Haag eist en dat mechanismen moet invoeren die compatibel zijn met het wettelijke voorschrift.

Het steunt op volgende principes:

- de subsidiariteit van de geplande adoptie als beschermingsmaatregel voor het kind;
- de preventie en de professionele omkadering van de adoptieprocedure vanaf de voorbereiding tot de vaststelling van de verwantschap;

- een visie van adoptie als beschermingsmaatregel voor het kind dat zijn hoger belang waarborgt;
- de voorrang die wordt verleend aan preventie, met een belangrijke investering in de voorbereiding van alle kandidaat-adoptanten en de omkadering van adoptieprojecten door professionals (erkende organismes of centrale overheidsdienst) bij de inzameling van een maximum aan garanties over het land van herkomst en over de tussenliggende lokalen, over de financiële context, over de wettelijke en psycho-affectieve adopteerbaarheid van het kind en de reële mogelijkheden van de adoptanten ten opzichte van dergelijk kind;

Deze hervorming geeft voorrang aan het belang van het kind. Ze verzoent het respect van de vraag van de kandidaat-adoptanten en zal alles in het werk stellen om hen naar een geslaagde adoptie te begeleiden.

5. De Vlaamse Regering werkt momenteel aan een Vlaams adoptiedecreet voor interlandelijke adoptie waarin de vereisten zoals gesteld in het Haags Verdrag maximaal gegarandeerd worden. Ze streeft naar een verdere professionalisering van de verschillende betrokkenen bij het adoptieproces, met als centrale uitgangspunt het belang van het kind.

4.7. RECHT OP CONTACT TUSSEN HET KIND EN DE TWEEDE OUDERS IN SITUATIES VAN MOEILIJKE ECHTSCHIEDINGEN EN IN HET GEVAL WAARIN EEN OUDER IN EEN GEVANGENIS IS OPGESLOTEN (NIEUWE PROCEDURE INZAKE BEMIDDELING)

4.7.1. Voorstelling

De wet van 19 februari 2001 betreffende de proceduregebonden bemiddeling in familiezaken, in werking getreden op 1 oktober 2001, wordt opgeheven door de nieuwe wet tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek in verband met de bemiddeling. Deze nieuwe, meer algemene wet voorziet evenwel nog steeds in een bemiddelingsprocedure in familiezaken, ongeacht of deze plaatsvindt in het kader van een gerechtelijke procedure of daarbuiten. De door de partijen aangewezen bemiddelaar zal trachten een gedeeltelijk of volledig akkoord tot stand te brengen, dat, zo de partijen zulks wensen, aan de rechter kan worden voorgelegd om te worden gehomologeerd en aldus uitvoerbaar te worden. De rechter kan evenwel pas overgaan tot homologatie indien het akkoord niet in strijd is met de belangen van de minderjarige kinderen. Het is mogelijk dat de bemiddeling niet tot resultaten leidt. Tijdens de procedure kunnen de partijen de zaak te allen tijde opnieuw voor de rechter brengen.

De wet voorziet in de oprichting van een federale bemiddelingscommissie, die paritair is samengesteld uit advocaten, notarissen en “derden” en belast is met de erkenning van de bemiddelaars. Deze commissie zal inzonderheid worden bijgestaan door een specifieke commissie voor familierecht.

Concreet kunnen enkel de akkoorden die zijn bereikt na een door een erkend bemiddelaar geleide bemiddeling, worden gehomologeerd. Indien de bemiddelaar niet

is erkend, is bemiddeling uiteraard nog steeds mogelijk maar kan op het uiteindelijke akkoord niet de vereenvoudigde homologatieprocedure worden toegepast. Indien nodig, moet het volgens de klassieke procedure in een vonnis worden gegoten.

4.7.2. Project

De Vlaamse Gemeenschap zal een regelgeving betreffende de bemiddeling bij echtscheiding en de ouderlijke bemiddeling uitwerken die de rechten en de belangen van de kinderen moet waarborgen.

Zij zal ook zorgen voor de integratie tegen 2005 van de 13 neutrale bezoekruimtes in het Vlaams welzijnsbeleid en afstemming op de principes van het IVRK en het sluiten van een sectorprotocol met het algemeen welzijnswerk m.b.t. de bijkomende taak 'begeleiding bij het onderbroken of conflictueuze ouder-kindcontact' met bijzondere aandacht voor de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de ouders voor hun kind, overeenkomstig het IVRK.

De Franse Gemeenschap heeft bij het decreet van 28 april 2004 tot wijziging van het decreet van 19 juli 2001 betreffende de sociale hulpverlening aan de gedetineerden met het oog op hun sociale reïntegratie, voorzien in een mogelijke officiële erkenning (door middel van de erkenning als contactdienst) van de diensten ter bevordering van het behoud of het herstel van de betrekking tussen het kind en zijn gedetineerde ouder.

De Vlaamse Gemeenschap organiseert kinderbezoeken in de gevangnissen via het justitieel welzijnswerk.

4.8. GERECHTELIJKE ORGANISATIE: FAMILIEKAMER

4.8.1. Voorstelling

Er wordt sinds januari 2004 van gedachten gewisseld om de haalbaarheid te onderzoeken van een familiekamer of –afdeling, bevoegd voor alle aangelegenheden inzake personen- en familierecht, in de rechtbank van eerste aanleg.

Deze bevoegdheden, thans opgedeeld tussen de rechtbank van eerste aanleg, de vrederechter, de rechter in kort geding, de jeugdrechter, alsook de diverse rechtscolleges die in beroep zitting hebben, kunnen beter op een enkele plaats worden gegroepeerd. Er wordt immers erkend dat de versnippering en de complexiteit van de bevoegdheden het leven van de justitiabelen ernstig bemoeilijkt, alsook aanleiding geeft tot vergissingen en onnodige uitgaven. Daardoor wordt de procedure inzake bijstand op het niveau van de Gemeenschappen ingewikkelder.

4.8.2. Project

Hoewel de Staten-Generaal van het gezin hebben aangetoond dat er op dit punt eensgezindheid bestond en de Vlaamse Kinderrechtencommissaris en de Délégué

général de la Communauté française dit project ondersteunen, moet grondig worden onderzocht hoe deze hervorming ten uitvoer kan worden gelegd. Deze gedachtewisseling zal dan ook sereen worden voortgezet in overleg met de bij dit onderwerp betrokken actoren en instanties, zonder uit het oog te verliezen dat dit project de rechterlijke organisatie sterk raakt en dat de consequenties ervan tevens belangrijk zullen zijn voor de burgers. Dit project maakt eveneens deel uit van een veel ruimer project dat ertoe strekt de toegang tot de rechter te optimaliseren.

Naast de oprichting van deze in familiezaken gespecialiseerde kamer wordt ingevolge de conclusies van de werkgroepen in de Staten-Generaal van het gezin bij het federaal parlement tijdens het eerste semester van 2005 een ontwerp van wet ingediend tot het bevoorrechten van een gelijkmatig verdeelde huisvesting van het kind van wie de ouders gescheiden zijn en tot regeling van de gedwongen tenuitvoerlegging inzake huisvesting van het kind. De federale regering zal tevens concrete denksporen voorstellen met het oog op een grondige hervorming van de echtscheiding.

5. Elk kind toegang verlenen tot onderwijs

5.1 VOORSTELLING

Onderwijs is essentieel voor de kinderen. In België valt deze hoofdzakelijk onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen.

De Gemeenschappen hebben zichzelf de prioriteit opgelegd het recht op onderwijs en de rechten van alle kinderen door en in het kader van het onderwijs te waarborgen.

Onderwijs moet hen helpen om zich kennis en capaciteiten eigen te maken die hen in staat stellen om een leven lang te leren, om verantwoordelijke burgers te zijn, in staat om bij te dragen tot de ontwikkeling van een democratische, solidaire maatschappij die openstaat voor de anderen en moet hen gelijke kansen op sociale emancipatie geven.

De Gemeenschappen hebben, in samenwerking met alle professionals van de kinderyaren, de gedragslijn aangenomen om de «goede behandeling» te promoten, dat wil zeggen zich ertoe te verbinden om een beleid in te voeren dat de voorwaarden voor het dagelijkse fysieke, affectieve, educatieve en sociale welzijn bevordert.

5.2. DE TOEGANG TOT EN DE KOSTELOOSHEID VAN HET ONDERWIJS VERBETEREN

- **Frans Gemeenschap**

De Franse Gemeenschap zal bijzondere aandacht besteden aan de toegang tot het onderwijs, inzonderheid met betrekking tot de regels inzake de inschrijving in onderwijsinstellingen, het opzetten van acties op het vlak van studiebeurzen en studietoelagen en de daadwerkelijke kosteloosheid van het onderwijs tijdens de jaren waarin de schoolplicht geldt.

Om beter rekening te houden met de economische en sociale evolutie, zullen de positieve discriminatiemaatregelen van het onderwijs die vandaag in het kader van de subsidiëring van de scholen worden toegepast gepaard gaan met een positief differentiatiebeleid dat meer rekening kan houden met fenomenen van verarming en onzekerheid.

Met betrekking tot de acties op het vlak van studietoelagen en studieleningen, zal de Franse Gemeenschap de aanvraagprocedure vereenvoudigen (een enkel formulier in plaats van twee), de uiterste datum voor de indiening van de aanvraag verschuiven naar 31 oktober (in plaats van 31 augustus) alsook de geldigheid ervan voor een periode van één jaar invoeren.

Vervolgens zullen de acties betrekking hebben op de studieleningen (zijn nog te vaak een factor van overmatige schuldenlast bij gezinnen die reeds moeilijkheden hebben),

op de verhoging van het forfait met betrekking tot het woon-schoolverkeer (momenteel te laag : 37,18 € per jaar, wanneer de afstand groter is dan 25 km) en op de vereenvoudiging van de toekenningsprocedure in het secundair onderwijs (door de uniformering van de toekenningsvoorwaarden en de bedragen voor het hele secundair, de aanpassing van het maximuminkomen voor de eerste twee jaar van het secundair aan het maximum dat bestond voor de vier andere jaren).

De experimenten met de opvang van niet-schoolgaande kinderen of van kinderen die veelvuldig afwezig zijn, zullen worden vervolgd en gsystematiseerd.

Er wordt aandacht besteed aan leerlingen met specifieke behoeften. Het gaat bijvoorbeeld om de evaluatie en de versterking van de opvang, de oriëntering en de inschakeling van nieuwkomers, meer bepaald via de opleiding van onderwijzers of via de interventie van de ombudsdiensten van de scholen.

De gevolgen van het decreet van 12 juli 2001 waarbij de materiële omstandigheden van de inrichtingen van het basis- en secundair onderwijs worden verbeterd zullen op het vlak van de kosteloosheid van het onderwijs merkbaar blijven.

Het directoraat-generaal voor het verplichte onderwijs heeft in de circulaire van 20 september 2004 gewezen op het beginsel van de kosteloze toegang tot het onderwijs.

Ingevolge het decreet van 12 juli 2001 (herfinanciering) heeft de regering op advies van de Algemene overlegraad voor het secundair onderwijs het jaarlijks maximumbedrag van de kostprijs van de fotokopies dat per leerling kan worden gevraagd bepaald op 75 euro.

In het kader van hetzelfde decreet kunnen in het basisonderwijs vanaf 1 september 2005 en in het secundair onderwijs vanaf 1 september 2007 de kosten voor schoolagenda's niet meer aan de ouders worden aangerekend.

Vanaf 1 september 2007 geldt deze maatregel in het basisonderwijs ook voor de kosten van fotokopies.

- **Vlaamse Gemeenschap**

Ook de Vlaamse Gemeenschap wil kosteloos leerplichtonderwijs verstrekken en dit via nieuwe pistes die moeten worden bestudeerd. Bovendien wil de Vlaamse Gemeenschap het recht op onderwijs ontwikkelen en verbeteren, vooral voor de maatschappelijk meest kwetsbare kinderen (het decreet betreffende gelijke onderwijskansen – I) door middel van :

- verdere tenuitvoerlegging;
- evaluatie van het inschrijvingsbeleid en van de werking van de lokale overlegplatforms tijdens het afgelopen jaar;
- onderzoek naar het zelfevaluerend en beleidsvoerend vermogen van scholen en het ondersteunend aanbod.

De Vlaamse Regering engageert zich met name om een overleg op te starten om te komen tot een beperking van de bijdragen van de ouders tot een nog vast te leggen niveau. In uitvoering van het IVRK zal de Vlaamse Regering het basisonderwijs stapsgewijs kosteloos maken, te beginnen met het 6de leerjaar en geleidelijk afdalend tot de eerste kleuterklas.

5.3. DE PARTICIPATIE VAN KINDEREN PROMOTEN

Projecten

- **Franse Gemeenschap**

Het is onmogelijk opvoeding inzake democratie uit te bouwen, ongeacht de doelstellingen ervan, zonder een minimum aan referenties te omschrijven. De regering van de Franse Gemeenschap, die de school beschouwt als een plaats voor opvoeding tot burgerzin, zal zich hiervoor inzetten en zal bij deze besprekingen inzonderheid de inspectie, de pedagogische animatoren van de netwerken en de leerkrachten belast met de betreffende aangelegenheden betrekken.

De regering zal ook maatregelen treffen om voor de verschillende levensbeschouwelijke vakken gemeenschappelijke acties mogelijk te maken. In het kader van de huidige lessen zal zij aansporen tot de uitwerking van lestijden die dieper ingaan op de kennis van de verschillende godsdiensten en filosofische stromingen, in een geest van verdraagzaamheid en respect voor anderen.

- **Vlaamse Gemeenschap**

Ook de Vlaamse Gemeenschap wil de participatie van leerlingen promoten als duurzaam element van de ontwikkeling van het onderwijs en de school en een participatieve schoolcultuur:

- bruikbare en effectieve modellen ontwikkelen om de formele en informele participatie van leerlingen in het onderwijs ten uitvoer te brengen;
- structureel ondersteunen van een vormingsaanbod betreffende leerlingenparticipatie via een expertisecentrum;
- de participatie op school van kwetsbare doelgroepen ondersteunen via een samenwerking tussen het onderwijs en de welzijnssector;
- een barometer voor participatie ontwikkelen om de participatie op schoolniveau in kaart te brengen.

Op 1 september 2004 treden de algemene principes van het participatiedecreet van 1 april 2004 en het hoofdstuk over de pedagogische, leerlingen- en ouderraad in werking.

5.4. REKENING HOUDEN MET DE MULTICULTURALITEIT VAN DE BELGISCHE SAMENLEVING

De regering van de Franse Gemeenschap voert ten aanzien van de actoren uit de onderwijswereld een beleid om hen aan te sporen op school initiatieven uit te werken en de interculturele dialoog tussen jongeren van verschillende afkomst te bevorderen. In die zin zal zij de leerkrachten godsdienst en moraal aanmoedigen om bepaalde gemeenschappelijke lessen te uit te werken. Zij zal eveneens de organisatie van lessen bevorderen over leven in ballingschap en over de geschiedenis van de immigratie.

De opleidingen voor het opvoedend personeel inzake het beheer van interculturaliteit en inzake de pedagogisch antwoorden die moeten worden gegeven op het in zichzelf gekeerd zijn en op racisme worden gevarieerder en intensiever. Veel aandacht gaat uit naar de opvang van nieuwkomers in brugklassen van de gemeenschapsscholen. De opleiding inzake burgerzin en inzake de fundamentele waarden van de democratie in het kader van het verplicht onderwijs wordt inzonderheid aangemoedigd door de verwezenlijking van een pedagogisch referentie-instrument. In deze gedachtegang zal een specifieke opleiding inzake onderwijs over bepaalde sleutelperiodes zoals de Tweede Wereldoorlog en de Shoah worden aangemoedigd.

Het samenwerkingshandvest tussen de Franse Gemeenschap, Griekenland, Italië, Marokko, Portugal en Turkije, dat in 2001 werd verlengd en betrekking heeft op de periode 2001-2005, is gericht op de opwaardering van het interculturele onderwijs, dat is gegrond op het takendecreet van 24 juli 1997 dat de prioritaire taken bepaalt van het basisonderwijs en van het secundair onderwijs en de structuren organiseert die het mogelijk maken deze uit te voeren.

Dit handvest voorziet in de organisatie van onderwijs van de taal en de cultuur van oorsprong (LCO = langue et culture d'origine), die een geslaagde schoolloopbaan bevorderen en het behoud van de band met het herkomstland waarborgen door middel van:

- lessen ter verwerving van de taal en de cultuur van oorsprong (ongeveer 2 uur per week) bovenop het verplichte lesrooster (ongeveer 28 uur per week). Gedurende deze lessen worden de kinderen toevertrouwd aan een buitenlandse leerkracht;
- lessen ter verkenning van een taal en cultuur van herkomst, die plaatsvinden in het kader van de 28 wekelijkse lestijden, in het kader van het referentiesysteem voor de basisvaardigheden zoals goedgekeurd door het Parlement van de Franse Gemeenschap op 26 april 1999. De les ter verkenning van een cultuur van oorsprong kadert in een interculturele pedagogie waarbij voor de leerlingen, de LCO-leraar en de klastitularis samenwerken, zulks in voorkomend geval volgens werkmethodes in beperkte groepen. Tijdens deze activiteiten wordt verteld over de geschiedenis, de geografie, de gebruiken en de tradities (klederdracht, sprookjes, muziek, ...) van het ontvangende land en van het land van herkomst.

5.5. Meer specifieke projecten

1. In de Franse Gemeenschap:

Kwaliteit van de relatie ouders-school bevorderen

In het basisonderwijs wordt de verbetering van de kwaliteit van de relaties tussen de school en de gezinnen, inzonderheid door een diversifiëring van de vormen van participatie, evenals het respect tussen alle partners van de opvoedende gemeenschap aangemoedigd.

Bovendien worden de scholen ertoe aangezet «school-oudercontracten» te sluiten teneinde de ouders meer te betrekken bij het opvoedingsproject van de instelling, hen omtrent dit project bewust te maken, hen ertoe aan te zetten regelmatig op school aanwezig te zijn, verschillende vormen van participatie van ouders aan het schoolleven aan te moedigen en de follow-up van hun kind beter te coördineren.

De informatie- en communicatietechnologieën (ICT) op school versterken

De regering van de Franse Gemeenschap zal toezien op de versterking van de toegankelijkheid voor allen van de middelen van de informatiemaatschappij door de de bestaande ICT-opleidingen voort te zetten en verder te ontwikkelen, en zal het opstarten van pilootprojecten inzake het gebruik buiten de schooluren van het in de scholen aanwezige computer materiaal aanmoedigen.

Niet-formeel onderwijs ondersteunen

Bovendien wordt bovenop een herinvestering in het formeel onderwijs overwogen de initiatieven en projecten inzake niet-formeel onderwijs te bevoorrechten en te ondersteunen.

Zo zal de regering de wijze van subsidiëring van jeugdorganisaties herzien teneinde beter rekening te houden met de realiteit die voor hen geldt. De regering zal de activering en de versterking van de bijzondere voorzieningen voor jeugdhuizen bevorderen, in het bijzonder in probleemwijken.

Op het vlak van de logistiek zal de regering de jeugdcentra en –organisaties verder blijven uitrusten met hard- en software opdat zij zouden bijdragen tot het actief en doordacht gebruik van nieuwe technologieën door jongeren, meer in het bijzonder door jongeren uit de meest achtergestelde milieus.

De regering wenst “opvoedingscontracten” te ontwikkelen tussen scholen en educatieve verenigingen en jongerenorganisaties om de samenwerking te verbeteren en de follow-up van de jongeren te versterken. Bovendien worden de scholen aangespoord om hun infrastructuur buiten de lesuren aan te bieden en de diverse verenigingen die kinderen begeleiden, te ontvangen.

Affectieve en seksuele opvoeding

In het kader van de affectieve en seksuele opvoeding hebben resultaten van onderzoeken aangetoond dat een betere voorlichting van de jongeren nodig is om seksueel overdraagbare ziekten en ongewenste zwangerschappen te voorkomen. Daarom overweegt de Franse Gemeenschap via een pilootproject een programma op te starten dat de mogelijkheid biedt om reeds vanaf de lagere school dergelijke informatie te geven en deze te uniformeren. De doelstellingen beogen de ontwikkeling van vaardigheden en kennis inzake het affectieve en seksuele leven, rekening houdend met diverse sociale, culturele, levensbeschouwelijke en economische achtergronden van het betreffende publiek.

Iedereen gelijke kansen op emancipatie geven

Het decreet van 30 juni 1998 dat erop gericht is alle leerlingen gelijke kansen op sociale emancipatie te geven, inzonderheid door de invoering van maatregelen voor positieve discriminatie, voorziet in de toekenning van aanvullende middelen en begeleiding in de vestigingen en de instellingen van het secundair onderwijs die maatregelen inzake positieve discriminatie genieten, volgens objectieve criteria die verband houden met de schoolbevolking (afkomst uit wijken met een gemiddeld inkomen, niveau van diploma, werkloosheidsgraad, sociaal zwakkeren, enz.). De aanvullende middelen zijn bestemd voor verschillende projecten die zijn uitgewerkt door de pedagogische teams van de betreffende scholen en zijn goedgekeurd door commissies die tal van actoren uit het onderwijs omvatten (inspectie, netten, vertegenwoordigers van PMS-centra, vakbonden ...). Deze projecten kunnen bestaan uit culturele, sportieve of opvoedkundige activiteiten, de aankoop van materiaal, remediëring...

Krachtens het decreet van 28 april 2004 betreffende de gedifferentieerde financiering van de instellingen voor basisonderwijs en secundair onderwijs wordt op 1 januari 2005 een gedifferentieerde financiering van scholen ingevoerd volgens verschillende socio-economische criteria.

Sinds het schooljaar 2000-2001 nemen 8 diensten – voornamelijk verenigingen zonder winstoogmerk werkzaam in de sector van de hulpverlening aan de jeugd – verspreid over het grondgebied van de Franse Gemeenschap Wallonië-Brussel gedurende een bepaalde periode minderjarigen uit het secundair onderwijs ten laste die het slachtoffer zijn van uitsluiting of zich in een crisissituatie bevinden zoals bedoeld in de artikelen 30, 31 en 31bis van het decreet van 30 juni 1998 betreffende de invoering van maatregelen van positieve discriminatie.

Die gezamenlijke opdrachten worden uitgevoerd door: de onderwijsinstellingen van alle netten; de zonecommissie voor de integratie in het onderwijs en de gedecentraliseerde commissies; de PMS-centra; de diensten voor hulpverlening aan de jeugd; de diensten voor jeugdbescherming, maar ook de ouders en de betrokken jongeren.

Het partnership tussen de verschillende actoren is onontbeerlijk en biedt de mogelijkheid op termijn tot een vernieuwd onderwijskundig project of een project van beroepsopleiding voor de jongeren te komen.

Naast de versterking van het noodzakelijke partnership tussen de onderwijssector en de sector van de hulpverlening aan de jeugd biedt het project, ingeval de voorwaarden in acht worden genomen, de mogelijkheid om minderjarigen, vrije of uitgesloten leerlingen die reeds gedurende lange tijd niet meer naar school gingen opnieuw ertoe te brengen naar school te gaan en bijgevolg de wet na te leven, doordat de minister van Onderwijs bevoegd voor het schoolbezoek van de betreffende leerling ermee instemt de periode van de tenlasteneming te erkennen als een periode gelijkgesteld met een periode van schoolbezoek. In het kader van artikel 31 kan de tenlasteneming alle dagen of voor slechts enkele dagen plaatsvinden.

De evaluatie van de werkzaamheden van deze « sluisen » heeft aangetoond dat zij positieve gevolgen hebben voor de vaardigheid van de jongere om de andere te respecteren en de regels van het maatschappelijk leven beter te na te leven. Het werk, uiteraard gestuurd door het personeel waarover de diensten beschikken, strekt ertoe samen met de jongere een (nieuw) levensproject met schoolbezoek op te bouwen.

De Franse Gemeenschap ondersteunt het ontwerp van wet om de minimumleeftijd voor de leerplicht te vervroegen naar de leeftijd van 5 jaar. Onderzoeken gevoerd op vraag van de Franse Gemeenschap hebben aangetoond dat het percentage kinderen uit achtergestelde gezinnen die naar de kleuterschool gaan onder het gemiddelde lag. Het bezoek aan de kleuterschool biedt evenwel de mogelijkheid onontbeerlijke vaardigheden te verwerven om het lager onderwijs in de best mogelijke voorwaarden voor succes aan te vatten.

Hoogbegaafde jongeren opvangen

Op grond van een interuniversitair onderzoek houdt de Franse Gemeenschap sedert 1999 rekening met het bestaan van hoogbegaafde jongeren. In de Franse Gemeenschap werd een netwerk gevormd dat naar die kinderen luistert, ze opvangt en ze bijstaat om hen en hun ouders te hulp te komen.

Het gespecialiseerd (bijzonder) onderwijs opwaarderen

Naar luid van het decreet van 3 maart 2004 wordt het gespecialiseerd onderwijs gereorganiseerd. Er wordt in ruime mate rekening gehouden met de specifieke behoeften van gehandicapte kinderen en de mogelijkheid wordt geboden het gespecialiseerd onderwijs te organiseren met volledig leerplan, volgens alternerend secundair onderwijs en volgens onderwijs voor sociale promotie maar ook volgens de kenmerken van het thuisonderwijs, het afstandsonderwijs of van het taalbad-onderwijs.

In dit decreet gaat veel aandacht uit naar de volledige of gedeeltelijke integratie van het gehandicapte kind in het gewone onderwijs, met specifieke noodzakelijke aanvullende hulp voor het kind, op de wijze zoals omschreven in het geïndividualiseerd integratieproject.

De gehandicapte kinderen zullen het recht hebben zich in te schrijven in de school van hun keuze en zullen enkel naar het gespecialiseerd onderwijs worden doorverwezen of van school worden weggehaald in hun eigen belang. De samenwerking tussen het

Waalse Gewest en de Franse Gemeenschap inzake de ondersteuning bij de integratie op school van gehandicapte leerlingen zal worden voortgezet en versterkt.

De samenwerkingsakkoorden tussen het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bieden leerlingen met een handicap de mogelijkheid te worden ondersteund of begeleid gedurende hun schoolloopbaan, ongeacht of deze in het gewone dan wel in het gespecialiseerde onderwijs verloopt.

De overgang van het secundair naar het hoger onderwijs vergemakkelijken

De regering beschouwt op grond van een brede raadpleging de wijze waarop een betere pedagogische continuïteit tussen het secundaire niveau en het niveau van het hoger onderwijs kan worden gewaarborgd. In dit opzicht beoogt zij de oprichting van pedagogische cellen, gemengd per opleidingszone met vertegenwoordigers uit het secundair en het hoger onderwijs teneinde inzonderheid de samenwerking inzake methodologie te verbeteren.

2. In de Vlaamse Gemeenschap:

Het recht op onderwijs en de rechten van alle kinderen verzekeren door en in het kader van het onderwijs is een doelstelling die de Vlaamse Gemeenschap nastreeft. Er worden verschillende acties gevoerd:

- het juridische statuut van de leerling verduidelijken en antwoorden zoeken om disciplinaire problemen op school te verhelpen ; de nieuwe Vlaamse Regering zal in uitvoering van het regeerakkoord 2004 werk maken van een leerlingenstatuut waarin rechten en plichten van leerlingen worden aangegeven. Het betreft met name 'een onderwijsgebonden concretisering van het Kinderrechtenverdrag';
- voor leerlingen met speciale noden kiest de nieuwe Vlaamse Regering voor het principe: het gewoon onderwijs waar het kan, het buitengewoon onderwijs waar het moet. Daartoe zal voor hen een onderwijscontinuüm ontwikkeld worden, waarbij de verschillende onderwijsvormen (gewoon onderwijs, buitengewoon onderwijs, geïntegreerd onderwijs, , ...) hun volle mogelijkheden krijgen en in een goede interactie en samenwerking de kansen van de leerlingen op integratie en inclusie maximaliseren. Het nieuwe financieringssysteem moet deze benadering ondersteunen;
- de school herpositioneren in het lokale en maatschappelijke weefsel, m.a.w. het toepassen van het concept 'brede school';
- zichtbaarder maken van onderwijs van de rechten van de mens en de rechten van het kind in de curricula van de verschillende onderwijsniveaus (inclusief in de lerarenopleidingen), onder meer aan de hand van de periodieke rapporten van België en de eindoverwegingen terzake van het Comité van de rechten van het kind (Internationaal decennium voor de promotie van een cultuur van geweldloosheid en vrede ten voordele van de kinderen van de wereld 2001-2010);

- time-outprojecten verderzetten in samenwerking met de preventiediensten, die worden georganiseerd in het kader van de bijzondere jeugdzorg, om te vermijden dat kinderen met een problematisch schoolverleden de school definitief verlaten door ze tijdelijk uit de schoolcontext weg te halen;
- de Vlaamse Regering zal nieuwe financieringstrajecten bestuderen en ontwikkelen om de schoolinfrastructuur aan te passen aan de nieuwe uitdagingen van de maatschappij, die gekenmerkt is door multimedia, flexibiliteit en netwerken en ze toegankelijker maken voor leerlingen met een handicap.

3. In de Duitstalige Gemeenschap:

De Duitstalige Gemeenschap wil alle leerlingen beter op school integreren.

Het project « School in 2020 » wil elk kind een plaats in het onderwijs geven. Dit project streeft een betere integratie na van kinderen met leerproblemen en kinderen met een handicap in het gewoon onderwijs. Dit project wordt al toegepast in het basisonderwijs en wordt weldra voorgesteld aan het secundair onderwijs.

Ten slotte wil de Duitstalige Gemeenschap de experimenten voortzetten en uitbreiden die werden gedaan tijdens het euregionaal project « Euregio Konnect - preventie tegen geweld in de Eurogio » om het geweld op school te verminderen.

4. De Gemeenschappen zullen samen met de federale overheden ijveren voor een oplossing voor de administratieve moeilijkheden van illegale kinderen om deel te nemen aan activiteiten die in het buitenland worden georganiseerd in het kader van projecten op school.

5. De Belgische Ontwikkelingssamenwerking zal actief blijven op het vlak van onderwijs, met de bedoeling de Millenniumontwikkelingsdoelstellingen te verwezenlijken.

Het programma van het OHCHR dat België in 2004 financiert (voor een bedrag van 750.000 euro) is vooral gericht op kinderen.

Met dit budget wordt inzonderheid het decennium voor onderwijs gefinancierd. In het kader van de bewustmaking geeft het OHCHR de voorrang aan de kinderen teneinde hen een basisopleiding te geven inzake hun rechten. In de handboeken voor de opleiding van magistraten zullen overigens specifieke delen betreffende de inachtneming van de rechten van het kind worden opgenomen.

Ook wordt steun verleend aan de conventionele organen, meer in het bijzonder aan het Comité voor de Rechten van het Kind. Een studie over geweld tegen kinderen zou moeten worden gefinancierd in samenwerking met UNICEF en de WHO.

De financiering van het regionaal bureau te Burundi – een project ontwikkeld in samenwerking met UNICEF – heeft reeds de mogelijkheid geboden om de rekrutering van kindsoldaten in 2004 te bestrijden.

6. Kinderen tegen mishandeling en uitbuiting beschermen

6.1 STRIJD TEGEN MENSENHANDEL EN KINDERUITBUITING

6.1.1. Internationale aspecten

6.1.1.1. Voorstelling

Er moet bijzondere nadruk worden gelegd op de maatregelen die op internationaal vlak moeten worden genomen om een eind te maken aan praktijken waarvan kinderen het slachtoffer zijn: mensenhandel, rekrutering en deelname van kinderen aan gewapende conflicten, seksueel misbruik van kinderen en de ergste vormen van kinderarbeid.

6.1.1.2. Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken

De Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken blijft een belangrijke draaischijf tussen de buitenlandse en nationale gerechtelijke overheden inzake de toepassing van de Belgische wet die de vervolging van personen in ons land mogelijk maakt voor feiten van kinderprostitutie of handel in kinderen. Door de organisatie van contactdagen, diplomatieke conferenties en andere mechanismen wil deze vooral de nadruk leggen op de permanente opleiding van zijn personeel in alle domeinen die verband houden met de mensenhandel.

Zijn constante steun aan dit beleid van bestrijding van de mensenhandel wordt ook gematerialiseerd in de terbeschikkingstelling van zijn diplomatiek netwerk en zijn gekwalificeerd personeel van gouvernementele en niet-gouvernementele organisaties die beroep doen op de dienst.

Verder volgt dit departement op actieve wijze en met medewerking of aanwezigheid van alle andere betrokken overheidsentiteiten, de werkzaamheden van de internationale conferenties en de onderhandelingen die in diverse internationale forums worden gevoerd voor de invoering van instrumenten voor de rechten van het kind en de strijd tegen mensenhandel.

Verder moet de wet van 13 april 1995 houdende bepalingen tot bestrijding van de mensenhandel en van de kinderpornografie worden aangepast aan onze internationale plichten, zoals meer bepaald het *Aanvullend Protocol inzake de preventie, de bestrijding en bestraffing van mensenhandel, in het bijzonder vrouwenhandel en kinderhandel, bij het Verdrag van de Verenigde Naties tegen transnationale georganiseerde misdaad (New York 15 november 2000)*.

6.1.1.3. De Belgische ontwikkelingssamenwerking

Verschillende projecten inzake Belgische ontwikkelingssamenwerking tonen eveneens de wil om het probleem van de mensenhandel overal aan te pakken.

Het Belgisch samenwerkingsbeleid wil hoofdzakelijk een waardig bestaan voor de kinderen promoten, hun persoonlijke ontplooiing bevorderen en hen een zekere graad van autonomie geven. Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan de bescherming van kinderen tegen alle vormen van geweld en van uitbuiting.

De concrete maatregelen die de Belgische federale ontwikkelingssamenwerking in overleg met de partnerlanden zal nemen, zijn:

- “Opvang en Rehabilitatie”: De invoering van tijdelijke “Transitcentra” in de landen van oorsprong, van transit en van bestemming, waar kinderen die het slachtoffer zijn van mishandeling, kunnen worden opgevangen en gerehabiliteerd voor ze naar hun gemeenschap terugkeren. Dankzij een gepaste bijstand vinden de kinderen opnieuw de mogelijkheid om een “normaal” leven te leiden.

- “Capacity-building”: Alle instanties en personen die betrokken zijn bij dit probleem of die regelmatig in contact komen met “risicokinderen” (onderwijzers, politie, douaniers, enz.) moeten de signalen die erop wijzen dat kinderen uitgebuit worden, tijdig kunnen erkennen en tussenkomen. Er zullen dan ook gespecialiseerde opleidingen worden georganiseerd. Deze spitsen zich toe op het belang van het kind en houden rekening met de complexe en bijzondere kwetsbaarheid van deze kinderslachtoffers.

- “Eendracht maakt macht”: België moet proberen alle inspanningen op het domein van de rechten van het kind met de andere Europese partners te coördineren. Het is de enige manier om de zaken werkelijk te veranderen. Er moeten meer gemeenschappelijke acties op Europees niveau worden ondernomen want, een doeltreffend beleid dat het verschil kan maken, is enkel mogelijk wanneer iedereen samenwerkt. De samenwerking met plaatselijke, gewestelijke, nationale en internationale overheden leveren de beste resultaten op.

- “Bewustmaking”: Indien we de rechten van het kind beter zouden kennen, zouden we kinderen niet langer als kleine criminelen, maar als slachtoffers beschouwen en zouden we kinderhandelaars niet langer beschouwen als personen die kinderen de beste kansen willen geven, maar als criminelen. En we zouden sneller op het fenomeen kunnen reageren indien we op de hoogte zijn van het probleem. Hier kunnen de kinderen zelf een belangrijke rol spelen. Kinderen moeten worden ingelicht over het potentieel gevaar zodat ze zich kunnen beschermen en alternatieven voor de lucratieve voorstellen van de handelaars kunnen zoeken. Ook de publicatie van studieresultaten zou het thema van de kinderhandel bekendheid kunnen geven. De media hebben een belangrijke rol in het kader van de bewustmaking. België wil de bewustmaking doorvoeren tot de hoogste sferen van de beleidsvoering.

Het doel van het optreden inzake vredesopbouw is de strijd tegen kinderontvoeringen, de ondersteuning van de ontwikkeling van een beleid tegen inlijving voor militaire doeleinden alsook de terugkeer, de herintegratie en de rehabilitatie van kinderen in alle veiligheid, door bescherming alsook door psychosociale bijstand en de verbetering van de ondersteuning van de opvanggemeenschappen binnen welke de kinderen opnieuw worden geïntegreerd. Het optreden, gefinancierd in het kader van het samenwerkingsbeleid, geschiedt op drie niveaus:

1. Voorkoming van de inlijving van kindsoldaten door een bewustmaking van de bevolking van de betrokken landen en door de ondersteuning van een pleidooi dat ertoe strekt de regeringen en de verzetsbewegingen ervan te overtuigen een einde te maken aan het inzetten van kindsoldaten. Programma's die de oorzaken bestrijden van de aanwezigheid van kinderen in krijgsmachten en in gewapende groepen moeten worden ondersteund. Deze oorzaken houden vaak verband met diepe armoede, met ernstige schendingen van de rechten van de mens en de zwakte van de legitieme staten. De ontwikkelingssamenwerking beoogt in de eerste plaats de diepgaande oorzaken van de armoede in de ontwikkelingslanden aan te pakken door middel van structurele maatregelen (steun aan het onderwijs, aan de volksgezondheid en aan activiteiten die inkomsten opleveren).
2. Demobilisatie van kinderen die deel uitmaken van krijgsmachten en gewapende groepen, met bijzondere aandacht voor de meisjes. De hereniging met hun familie is een cruciaal element in het kader van de demobilisatie, meer nog dan in duurzame reïntegratie ligt hierin een uiterst belangrijke uitdaging voor de komende generaties en voor de wederopbouw van deze landen.
3. De reïntegratie van kindsoldaten in de gemeenschap. Voorrang zal worden verleend aan de spoedige reïntegratie van gedemobiliseerde kinderen in de maatschappij. Binnen het raam van de sociale aspecten van de herintegratieprogramma's moet rekening worden gehouden met het onderwijs voor de kinderen, hun beroepsopleiding en hun psychosociale begeleiding. De aandacht moet worden gevestigd op de psychologische dimensie, gelet op het trauma van de meeste kinderen die hebben deelgenomen aan de vijandelijkheden.

In het beleid dat ze gaat voeren, zal de Belgische ontwikkelingssamenwerking ook aandacht besteden aan de "registratie van de geboorte" van kinderen in de ontwikkelingslanden: kinderen die niet geregistreerd zijn, kunnen moeilijk als verdwenen worden opgegeven. Het gebrek aan registratie van pasgeborenen schijnt het probleem van de kinderhandel te versterken omdat deze kinderen in de ogen van de wet niet bestaan. Het is ook moeilijk om zich tot de overheid te wenden als je niet bestaat. In de raadplegingen van de partnerlanden zal de Belgische ontwikkelingssamenwerking aandringen om de kwestie van de registratie van kinderen als prioriteit te onderzoeken.

6.1.2. Nationaal aspect

a. Strijd tegen zwartwerk

De strijd tegen zwartwerk is een prioritair doel van de Algemene Directie Toezicht op de Sociale Wetten van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg. De sector van het zwartwerk impliceert immers een risico op clandestiene kinderarbeid. Dit doel moet worden nagestreefd in het kader van systematische acties die worden gevoerd in overleg met de andere betrokken inspectiediensten (sociale inspectie van

de FOD Sociale zekerheid, inspectiediensten van de RSZ, inspectiediensten van de Gewesten en de Gemeenschappen). De Algemene Directie Toezicht op de Sociale Wetten van de FOD Werkgelegenheid zal ervoor zorgen dat ze wordt ingelicht over inbreuken die door de andere inspectiediensten worden vastgesteld.

b. De niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, slachtoffers van mensenhandel

We verwijzen voor deze kwestie naar het vierde thema « Voor elk kind zorgen »

c. Strijd tegen bepaalde vormen van kinderuitbuiting

In het kader van het programma van de federale regering ter bestrijding van de mensenhandel worden acties tegen bepaalde vormen van kinderuitbuiting vervolgd. De Algemene Directie Toezicht op de Sociale Wetten van de FOD Werkgelegenheid overwoog specifieke acties in dit domein om het fenomeen van de bedelarij door kinderen aan te pakken. Deze acties zouden kunnen worden geconcretiseerd indien we tot een optimale samenwerking met de politiediensten kunnen komen.

Buiten deze strijd tegen georganiseerde netwerken zullen de Gemeenschappen ten aanzien van de gezinnen die in staat van armoede leven initiatieven aanmoedigen die onder meer de naleving van de leerplicht en de deelname aan het kleuteronderwijs moeten bevorderen.

De Vlaamse Gemeenschap wil aan het Facultatief protocol bij het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind inzake kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie, dat op 7 februari 2003 bij decreet werd goedgekeurd, uitvoering geven door:

- een samenwerkingsakkoord tussen de bevoegde overheden ter bestrijding van het kinderseksstoerisme uit te werken;
- de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik te bevorderen en in het kader van de Begeleidingscommissie bij het samenwerkingsakkoord voor daders van seksueel misbruik de verbintenissen die voortvloeien uit het facultatief protocol, te implementeren.

d. Strijd tegen de ergste vormen van kinderarbeid

In 2002 werd de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg aangeduid als bestuur dat verantwoordelijk is voor de opvolging van de toepassing van het Verdrag nr.182 van de Internationale Arbeidsorganisatie over de ergste vormen van kinderarbeid dat door de federale staat en de gefedereerde entiteiten werd bekrachtigd.

Dit Verdrag dwingt de landen die het bekrachtigen om onmiddellijke en doeltreffende maatregelen te nemen om het verbod op en de verdwijning van de ergste vormen van kinderarbeid te verzekeren.

De Belgische wetgeving voldoet volledig aan de eisen van het Verdrag. Er bestaat immers een algemeen verbod op kinderarbeid, gekoppeld aan enkele specifieke en goed omkaderde uitzonderingen (reclame, bioscoop,...).

De opvolging van het Verdrag nr.182 van de IAO blijft een prioriteit vermits het eerste Belgische verslag over zijn toepassing in de loop van het jaar 2004 moet worden ingediend.

e. Strijd via de promotie van « ethische » producten

De staatssecretaris van Sociale Economie zal een informatiecampagne opstarten rond het sociaal label.

De beste manier om het sociale label te waarderen, is om het te beschouwen als een instrument dat aan de ondernemingen en de consumenten wordt aangeboden om een sociaal verantwoorde productie te promoten. Het wordt toegekend aan producten die de belangrijkste sociale rechten respecteren van de werknemers die ze fabriceren. De arbeidsnormen of de 8 Basisverdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie zijn de grondslag van dit label en kinderarbeid maakt deel uit van de criteria. Kinderen worden nog altijd wereldwijd in betreuenswaardige omstandigheden tewerkgesteld. Het sociale label helpt de consument om producten te kiezen die worden gefabriceerd zonder gebruik te maken van kinderarbeid. Op deze manier worden ondernemingen die zich correct gedragen op sociaal vlak, beloond.

De meeste producten worden niet in één enkele onderneming of in één enkel land geproduceerd, maar in een productieketen die verschillende ondernemingen impliceert. Wat verklaart waarom het label per product of per dienst wordt toegekend. Op deze manier geeft het label informatie over de volledige keten. Het geeft de consument ook de waarborg dat geen enkele minimale arbeidsnorm werd geschonden bij de productie van het product.

Het label wordt toegekend door de staatssecretaris van Sociale Economie, zulks op bindend advies van het Comité voor sociaal verantwoorde productie.

De voorlichtingscampagne zou in september 2005 van start moeten gaan en de mensen gevoelig moeten maken voor het sociale label en het moeten stimuleren. Ze zal bijdragen tot de promotie van ethische producten en zal het verbod op kinderarbeid in alle productieprocessen steunen.

6.2. KINDERMISHANDELING

- **Franse Gemeenschapsregering**

Op 16 maart 1998 heeft de Raad van de Franse Gemeenschap een eerste decreet inzake hulpverlening aan mishandelde kinderen gestemd.

In juli 1998 heeft de regering van de Franse Gemeenschap een ambtenaar-generaal benoemd belast met de coördinatie van de interne administratieve werkzaamheden die verband houden met dit decreet, bij welke werkzaamheden verschillende entiteiten waaronder inzonderheid het ONE, de Administration Générale de l'Enseignement et de la Recherche Scientifique, het directoraat-generaal hulp aan de jeugd, de Service Général de la Jeunesse et de l'Education Permanente, de algemeen Afgevaardigde voor de rechten van het kind betrokken zijn.

De goede behandeling bevorderen

Naar aanleiding van dit decreet heeft de Franse Gemeenschap in 1998 de Coördinatiecommissie voor hulpverlening aan mishandelde kinderen opgericht, die met de volgende doelstellingen is belast:

- de acties van de diensten van het ministerie van de Franse Gemeenschap coördineren;
- informatie centraliseren ;
- informatie ter beschikking stellen, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek, zowel intern als extern;
- voorlichting van het betrokken publiek (kinderen, personeel) voorbereiden en volgen;
- in eventuele opleidingsprogramma's voorzien die verband houden met de toepassing van dit decreet;
- de relaties opbouwen met de verschillende openbare besturen en diensten, in het bijzonder met het ONE.

De coördinatiecommissie voor hulpverlening aan mishandelde kinderen streeft haar doelstellingen na door middel van het "YAPAKA-programma" ter voorkoming van mishandeling. Het ontstaan en de verwezenlijking ervan zijn het resultaat van de samenwerking tussen alle administratieve entiteiten met betrekking tot kinderen (ONE, Administration générale de l'Enseignement et de la Recherche Scientifique, het directoraat-generaal hulp aan de jeugd, het directoraat-generaal gezondheid) en wordt inzonderheid geregeld door een stuurgroep.

Sedert 2001 bieden periodiek terugkerende budgetten inzake opleiding-voorlichting haar de mogelijkheid de preventie bij het grote publiek op te starten en te versterken en de actoren die optreden in geval van mishandeling op te leiden.

Bovendien werd in 2001 ook het programma opgestart door acties bij professionals: eerste cyclus van de gedecentraliseerde opleidingsessies, verspreiding van de "Guide à l'usage des intervenants".

In 2002 werd het vervolg van deze werkzaamheden versterkt door een opleidingsdag, de eerste publicatie "Temps d'arrêt", alsook door de toegang tot een website met bibliografische referenties, teksten van voordrachten en wetgevende teksten.

Een en ander wordt gebundeld in verbeterde versies of vervolgvorsies. Een publicatie met als titel « Une vie de chien », werd verspreid aan de kinderen van het 4de leerjaar van de basisschool via hun onderwijzer en verstrekt onder meer informatie over de verschillende diensten voor kinderen.

Op 12 mei 2004 werd een nieuw decreet betreffende de hulpverlening aan mishandelde kinderen uitgevaardigd.

Naar luid hiervan worden enkele belangrijke aspecten van het YAPAKA-programma ter voorkoming van mishandeling bekeken in een bredere context (permanente opleiding en informatie- of bewustwordingsprogramma's voor het grote publiek, ouders of kinderen teneinde mishandeling te voorkomen).

De Franse Gemeenschap zal zich inzetten om de tenuitvoerlegging van de bestaande voorzieningen voort te zetten door de aanpak en disciplinaire behandeling te bevestigen en de coördinatie te versterken teneinde mishandeling te bestrijden.

Tenlasteneming van mishandelde kinderen

Het ONE moet kindermishandeling voorkomen.

In het decreet van 12 mei 2004 betreffende de hulpverlening aan mishandelde kinderen wordt tenlasteneming van deze situaties geregeld in het kader van een gecoördineerde aanpak tussen de eerstelijnsactoren en de gespecialiseerde actoren. Het voorziet in een complementaire hulpverlening aan het kind en aan het gezin in samenspraak met hen.

Definities schetsen het kader van het decreet en het toepassingsgebied ervan. Door een rangschikking van de maatregelen te voorkomen, wordt de transversaliteit multidisciplinair en complementair gewaarborgd. Coördinatiepunten, ingericht per gerechtelijk arrondissement vormen deze inzet ervan.

De erkenning van de teams SOS-Kinderen is een van de prioriteiten van dit decreet, teneinde ze op elkaar af te stemmen en een geografische toegankelijkheid te organiseren.

De taken ervan worden bevestigd in het diagnostische en therapeutische deel en kunnen voortaan worden aangepast op grond van de ontwikkeling van de mishandeling.

De teams SOS-Kinderen zijn immers een sterke schakel van de Franse Gemeenschap inzake de tenlasteneming van situaties van kindermishandeling.

In 2001 heeft een eerste verhoging van het budget het optreden van de teams SOS-Kinderen, die overduidelijk een tekort aan middelen hebben, versterkt en werden nieuwe budgetten verkregen om het voortbestaan van deze teams te waarborgen.

Van 2000 tot 2004 groeiden de kredieten voor de teams SOS-Kinderen met bijna 40%.

In tegenstelling tot het decreet van 16 maart 1998 snijdt het nieuwe decreet betreffende de hulpverlening aan mishandelde kinderen de aangelegenheid van de dienst 103 "Ecoute-Enfants" niet meer aan.

Deze dienst, die 24u/24u door professionals wordt gewaarborgd, is thans immers in een eigen wet geregeld, het decreet van 12 mei 2004 houdende de erkenning en de betoelaging van telefonische onthaaldiensten voor kinderen, en biedt een luisterend

oor, verstrekt informatie over het onthaal en doorverwijzing inzake allerhande problemen en beperkt zich dientengevolge niet meer tot mishandeling.

- **Vlaamse Regering**

In haar beleid t.a.v. kindermishandeling wil de Vlaamse Regering prioriteit geven aan sensibilisatie, preventie en versterking van de kwaliteit van de hulpverlening via de Vertrouwenscentra Kindermishandeling en kennisopbouw. Dit doel wordt via verschillende middelen nagestreefd:

1. Kind en Gezin zal op permanente basis en in samenwerking met partners professionele sensibilisatiecampagnes ter voorkoming van kindermishandeling lanceren;
2. Kind en Gezin zal ook een duidelijk beleid voeren inzake preventie van (het risico op) kindermishandeling. Daartoe zal de Vlaamse Regering heel wat ouders met jonge kinderen ondersteunen in hun opvoedingstaak en een plan van aanpak voor betere detectie en preventie van (het risico op) kindermishandeling in de eigen dienstverlening van Kind en Gezin uitwerken.
3. Kind en Gezin zal vorming rond preventie en aanpak van (risico op) kindermishandeling faciliteren of zelf gestalte geven. Daartoe zal worden onderzocht hoe een Vlaams “vormingscentrum kindermishandeling” kan opgericht worden, worden diensten of organisaties die een intern stappenplan voor de aanpak van (vermoedens van) kindermishandeling willen ontwikkelen, ondersteund en wordt Vorming aangeboden aan andere sectoren die actief zijn in het aanpakken van kindermishandeling rond een registratiemodel voor kindermishandeling.
4. Kind en Gezin zal de kwaliteit van de hulpverlening bij kindermishandeling bevorderen door:
 - het erkennen en subsidiëren van de vertrouwenscentra kindermishandeling;
 - het bestendigen en faciliteren van het forum van de vertrouwenscentra (onderling overleg tussen de 6 centra);
 - het ondersteunen van de vertrouwenscentra bij het opzetten van een systeem van kwaliteitszorg;
 - de deelname aan de stuur- en werkgroepen Integrale Jeugdhulpverlening;
 - het coördineren van en deelnemen aan overleg tussen de verschillende actoren die actief zijn op het terrein van kindermishandeling (zowel hulpverlening als justitie).
5. Kind en Gezin zal het verzamelen van kennis over kindermishandeling stimuleren en er zelf een bijdrage toe leveren door te onderzoeken of een fonds kan opgericht worden voor het faciliteren van wetenschappelijk onderzoek inzake kindermishandeling, samen met partners een (Europees) netwerk van experts op te zetten om de kennis inzake kindermishandeling te bundelen, makkelijker uit te wisselen en een jaarlijks rapport aan te maken over de

cliëntenregistratie bij de vertrouwenscentra kindermishandeling. In dit rapport is info opgenomen over de meldingen en de gevolggeving aan deze meldingen (aanpak van kindermishandeling door de Vlaamse Vertrouwenscentra). Kind en Gezin communiceert jaarlijks de resultaten van dit rapport en verspreidt dit actief.

6. De Vlaamse overheid voert een beleid ter preventie van misbruik en geweld t.a.v. personen en kinderen met een handicap.

6.3. GEWELD IN LIEFDESRELATIES BIJ JONGEREN

In het kader van het in november 2001 gelanceerde nationaal plan ter bestrijding van het geweld tegen vrouwen heeft de Franse Gemeenschap zich aangesloten bij de federale bewustmakingscampagne. In november 2001 werd een brochure “Violences dans les relations amoureuses”, die meer in het bijzonder gericht was op jongeren en adolescenten uitgegeven op 45.000 exemplaren.

De brochure werd tot november 2003 (toen was de voorraad uitgeput) verspreid onder jongeren, leerkrachten, diensten voor hulpverlening aan de jeugd, centra voor gezinsplanning, centra voor gezondheidspromotie, enz. en behandelde het nog steeds in de taboesfeer hangende thema van fysiek, psychologisch en seksueel geweld in liefdesrelaties bij jongeren. De brochure richtte zich zowel tot het slachtoffer, de dader als hun omgeving.

De aangepaste brochure wordt opnieuw uitgegeven sinds oktober 2004. Zij heeft een driedig doel:

- jongeren de mogelijkheid bieden de signalen van fysiek, psychologisch en seksueel geweld in hun liefdesrelaties en in die van hun omgeving te herkennen;
- jonge slachtoffers of getuigen van fysiek, psychologisch of seksueel geweld in hun liefdesrelaties of in die van hun omgeving raadgevingen, adressen en telefoonnummers geven waar zij hulp kunnen krijgen;
- stereotypen in verband met liefdesrelaties en geweld ontcrachten en mythen over geweld in relaties bestrijden (jaloezie, seksuele lust, enz.).

Ook de Gemeenschappen en Gewesten nemen deel aan het nieuwe nationaal actieplan 2004-2007 ter bestrijding van partnergeweld.

De volledige opvoedende gemeenschap (ouders, leerkrachten, opvoeders, animatoren, enz.) moet dwingend opnieuw aandacht schenken aan het aanleren van respect voor iedereen. In dat opzicht wil de Franse Gemeenschap affectieve en seksuele opvoeding reeds vanaf de lagere school aanmoedigen, waarbij het individu en de menselijke relatie opnieuw in het brandpunt van de belangstelling komen te staan en kinderen bewust worden gemaakt van het belang van liefde, de affectieve en seksuele ontplooiing van het individu en van het respect voor de andere. Bijzondere aandacht zal worden besteed aan het respect voor de vrouw.

6.4. STRIJD TEGEN HET GEWELD IN HET GEZIN

Voorstelling

De bestrijding van geweld binnen het gezin is opgenomen in de “kadernota integrale veiligheid”.

Het nieuwe plan is opgesteld op basis van de aanbevelingen bedoeld in het verslag van de vierde wereldvrouwenconferentie van Peking (1995) en van de aanbevelingen voorgesteld door het Comité van Ministers van de Raad van Europa, dat bijeen was van 5 tot 30 april 2002 (Rec. 2002). Informatie is tevens afkomstig uit de verslagen van de verschillende bijeenkomsten betreffende de te nemen maatregelen ter bestrijding van geweld ten aanzien van vrouwen, gehouden door de Europese Unie na 1995, inzonderheid die van de groep van internationale deskundigen die in 1998 te Wenen plaatsvond, die van de interministeriële conferentie van Keulen in 1999, die van de conferentie van deskundigen van Jyväskylä in 1999, alsook de slotceremonie van de Europese bewustmakingscampagne inzake geweld tegen vrouwen van Lissabon in 2000. Ten slotte vormen de verslagen van de Raad van Europa inzake *good practices* bij de bestrijding van geweld ten aanzien van vrouwen (2001) en de gids met *good practices* opgesteld door Spanje in het kader van het voorzitterschap in 2002 een basis voor de uitwerking van strategische doelstellingen.

Het plan is opgesteld op basis van 6 grote strategische doelstellingen:

- uitwerking van maatregelen inzake bewustmaking;
- uitwerking van maatregelen inzake opvoeding en opleiding;
- uitwerking van maatregelen inzake preventie;
- uitwerking van maatregelen inzake opvang en bescherming van slachtoffers;
- uitwerking van maatregelen inzake repressie en andere bepalingen;
- uitwerking van maatregelen inzake evaluatie.

Het Instituut voor gelijke kansen voor vrouwen en mannen heeft als opdracht gekregen een interdepartementale werkgroep van deskundigen op te richten die, naast de coördinatie en de uitwisseling van informatie, belast is met de follow-up van de concrete uitwerking van deze acties.

Tijdens de tenuitvoerlegging van dit nationaal actieplan zullen sommigen werken aan het opstellen van indicatoren per actiegebied en aan het verfijnen van precieze doelstellingen.

Met de Gemeenschappen en de Gewesten zijn contacten gelegd teneinde op Belgisch niveau een volledig actieplan uit te werken, waarin de actiegebieden die onder hun bevoegdheid vallen, kunnen worden opgenomen.

Tegen januari 2007 moet het Belgische strafwetboek aangepast zijn aan het Kaderbesluit van de Raad van Europa van 22 december 2003 ter bestrijding van seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie. Het Belgische recht stemt al in grote mate overeen met de inhoud van dit kaderbesluit.

6.5. BESCHERMINGSMAATREGELEN BETREFFENDE DE MEDIA

6.5.1. Voorstelling

Bewust van het belang van de audiovisuele media als informatiebron, vooral voor de jongeren, zal de Franse Gemeenschap haar bewustmakingsacties voor de ethiek en het geweld in de media bij het grote publiek en de actoren van de audiovisuele sector vervolgen.

In hoofdstuk 2 van het decreet van 27 februari 2003 betreffende de radio-omroep is voorzien in bepalingen inzake de eerbiediging van de menselijke waardigheid en de bescherming van minderjarigen.

In artikel 9, tweede lid, is inzonderheid bepaald dat de RTBF en de dienstenuitgevers geen programma's mogen uitgeven die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen ernstig zouden kunnen aantasten, inzonderheid programma's met pornografische scènes of met nodeloos geweld.

Artikel 13 voorziet op zijn beurt erin dat reclamecommunicatie aan minderjarigen geen morele of fysieke schade mag berokkenen.

In de Franse Gemeenschap is de "Hoge Raad voor de Audiovisuele Sector van de Franse Gemeenschap van België (Conseil supérieur de l'audiovisuel, CSA) belast met de controle op de goede toepassing van deze bepalingen in de Franse Gemeenschap.

Nutteloos geweld en pornografische scènes in de media vormen een ander actiedomein voor de Vlaamse Gemeenschap.

De Vlaamse Mediaraad alsook de Vlaamse Regulator voor de Media volgen de bescherming van minderjarigen in het mediabeleid op. Ook kinderreclame vormt hierbij een aandachtspunt. Onder het mediabeleid wordt verstaan: de radio-omroep en de televisie, de schrijvende pers en alle andere communicatie- en informatiemedia.

6.5.2. Projecten

De Gemeenschappen gaan een samenwerkingsakkoord sluiten om het verouderde stelsel van de filmkeuring aan te passen aan de huidige maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.

Op lange termijn zal een systeem van co-regulering met adviezen aan de ouders en de opvoeders ontwikkeld worden, naar voorbeeld van het systeem 'Kijkwijzer' in Nederland. Dit systeem moet een uitgebreidere toepassing krijgen en niet langer beperkt worden tot bioscoopfilms, maar tot alle gegevensdragers worden uitgebreid.

- **Vlaanderen**

1. Gelet op de technologische evoluties en de daaraan gekoppelde convergentie zal de Vlaamse Gemeenschap de definitie van 'omroep' verruimen. Dit zal zo ook een bijkomende bescherming bieden aan minderjarigen.

2. Het waarborgen van 'e-safety' (veilig ICT gebruik), in overleg tussen de bevoegde overheden, met aandacht binnen het kader van de informatiemaatschappij voor de bescherming tegen de aanwezigheid van schadelijke inhoud zoals racistische boodschappen, pornografie en haatmail op het internet.

- **De Franse Gemeenschap**

Hoewel krachtens het besluit van 1 juli 2004 betreffende de bescherming van minderjarigen tegen de televisieprogramma's die hun lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling zouden kunnen aantasten een nieuw herkenningsteken wordt ingevoerd, zal dat voortaan op alle programma's van toepassing zijn (niet enkel meer op fictie) en worden de beperkingen versterkt inzake het uitzenduur voor programma's die niet worden aangeraden aan -12 en -16 jarigen. Dit herkenningsteken zal op 1 januari 2005 in werking treden.

Thans werken de Algemene Dienst Audiovisuele Sector en Multimedia (SGAVM) aan een publicatie en een promotiecampagne inzake het besluit.

De regering beoogt haar optreden voort te zetten inzonderheid met het oog op de invoering van een herkenningsteken dat minderjarigen beschermt tegen geweld en pornografie, in het bijzonder met betrekking tot de inhoud van videobanden, DVD's en CD's. Zij zal onder auspiciën van de CSA een breed debat inleiden dat beoogt het meest doeltreffende en het best aangepaste beschermingsmodel voor minderjarigen te bepalen en vervolgens ten uitvoer te leggen, ongeacht de wijze van verspreiding en de drager, daaronder begrepen die welke de nieuwe technologieën aanwenden. De CSA wordt ook gevraagd voorstellen te formuleren betreffende de bestrijding van nodeloos geweld op tv.

De SGAVM voert acties inzake ethiek in de media in samenwerking met de Raad voor Media-opvoeding (Conseil de l'éducation aux médias). Een publicatie «A l'école de la télé-réalité» is bekendgemaakt en een colloquium «La réalité de la télé-réalité» werd georganiseerd. Thans wordt een publicatie over ethische handelwijzen inzake reclame voorbereid in samenwerking met de Jury voor Ethische Praktijken inzake Reclame en het Institut Saint-Luc.

De regering, die zich tot doel heeft gesteld van de jongeren zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen te maken, wil bijzondere aandacht besteden aan de opleiding en kritische houding inzake de risico's van het internetgebruik bij jongeren die worden geconfronteerd met illegale en/of gevaarlijke contents. Zij hoopt aan de Raad voor Media-opvoeding en aan de drie centra een solide decretale grondslag te bieden, evenals de middelen die nodig zijn voor de ontwikkeling ervan in het huidige medialandschap. In die zin zal ook de opvoeding over in de media opgevoerde seksistische stereotypen moeten worden ontwikkeld en worden geïntegreerd in de ethische code die van toepassing is op kinderreclame. De huidige regering wil het belang om deze ethische code eventueel uit te werken, bestuderen.

Bovendien zal de regering de regelgevende bepalingen evalueren die thans van toepassing zijn inzake reclame rond uitzendingen voor kinderen, alsook de gevolgen van opvoedkundige maatregelen van het jonge publiek voor de media en de reclame.

Op logistiek vlak zal de regering de jeugdcentra en –organisaties verder blijven uitrusten met hardware en software opdat deze zouden kunnen bijdragen tot het actief en doordacht gebruik van de nieuwe technologieën door de jongeren, en dan vooral door jongeren uit de meest achtergestelde milieus.

De regering zal bewustmakingscampagnes opzetten voor beveiligd en gecontroleerd internet-gebruik door minderjarigen, door zich te richten tot verschillende doelgroepen: kinderen en adolescenten, leerkrachten, ouders, maar ook providers en websitebeheerders. De provider die internettoegang verleent aan scholen (ETNIC) zal zijn projecten inzake de verbetering van bestaande beveiligingssystemen intensiveren.

7. Kinderen tegen de oorlog beschermen

- **Op federaal niveau**

De promotie en de bescherming van de rechten van het kind is één van de prioriteiten van het Europees beleid van de rechten van de mens.

De FOD Buitenlandse Zaken wil alle diplomatieke middelen waarover ze beschikt, gebruiken om actief deel te nemen aan de inspanningen die op wereldschaal, regionale of communautaire schaal worden geleverd om de daadwerkelijke uitvoering van de bepalingen van het Verdrag over de rechten van het kind te promoten.

De FOD Buitenlandse Zaken zal meer bepaald steun verlenen en actief meewerken aan de tenuitvoerlegging van de richtlijnen betreffende kinderen in gewapende conflicten die op 8 december 2003 door de Raad voor Algemene Zaken en Externe Betrekkingen van de Europese Unie werden goedgekeurd.

Deze richtlijnen weerspiegelen het kritieke belang dat de Europese Unie en zijn Lidstaten toekennen aan het probleem van de participatie van kinderen in deze conflicten omwille van het feit dat ze de toekomst van de menselijkheid zijn en volwaardige houders zijn van een geheel van rechten die in internationale instrumenten zijn erkend.

Deze richtlijnen erkennen de noodzaak voor alle instellingen, mechanismen en programma's van de Unie om prioritair aandacht te besteden aan hun verbintenissen ten overstaan van kinderen die door gewapende conflicten worden getroffen, om een daadwerkelijke controle in te voeren op de impact van de beleidsvoeringen en de acties voor deze kinderen wier rechten in alle omstandigheden en in de verschillende fasen van een conflict moeten worden gevrijwaard, om de invoering te starten van interne mechanismen en opleidingen over de rechten van het kind, om ervoor te zorgen dat er ernstig rekening wordt gehouden met schendingen van de rechten van het kind en dat een eind wordt gemaakt aan de straffeloosheid op dit domein.

Deze richtlijnen willen onder andere in samenwerking met de andere internationale organisaties die actief zijn in het domein, de meest geschikte evaluatie- en controlemechanismen invoeren om de ernstige schendingen van de rechten van het kind die worden begaan in gewapende conflicten op te sporen en willen de betrokken organen van de Europese Unie toestaan om alle middelen te gebruiken waarover ze beschikken om de acties van de Unie ten gunste van kinderen die het slachtoffer zijn van gewapende conflicten te versterken.

Op het vlak van de Europese Gemeenschap impliceert de tenuitvoerlegging van deze richtlijnen de actieve participatie van de Voorzitter van het Secretariaat van de Raad, van de Lidstaten, van de Commissie en de medewerking van de Speciale Vertegenwoordigers en de nieuwe militaire overheden van de EU.

In de loop van de volgende twee jaren zal het beheer van de toepassing van deze richtlijnen worden toevertrouwd aan de Voorzitter van de Raad die de werkgroep

rechten van de mens (cohom) en zijn leden (directeurs van de rechten van de mens / buitenlandse zaken) zal gebruiken als centrale gesprekspartners en interface met de betrokken nationale besturen.

Ons land zal actief meewerken aan de tenuitvoerlegging van deze richtlijnen.

De Belgische ontwikkelingssamenwerking blijft zich engageren in projecten ten voordele van kinderen die het slachtoffer zijn van gewapende conflicten.

Dat optreden beoogt het beëindigen van de ontvoeringen van kinderen, een pleidooi voor de ondersteuning van een beleid toegespitst op het voorkomen van de inlijving van kinderen in een leger of in de guerrilla, alsmede de terugkeer, de herintegratie en de rehabilitatie van de kinderen in alle veiligheid, door middel van bescherming, alsmede psychosociale bijstand en de verbetering van de steun van de gemeenschap ten opzichte van ontvoerde kinderen die bij hun ouders terugkeren.

De Belgische ontwikkelingssamenwerking financiert eveneens via een gezamenlijk programma (UNFPA, UNICEF en UNHCHR) een project inzake "violence sexuelle faite aux femmes, aux jeunes et aux enfants en RDC" . Het is een project met 5 componenten:

1. verzameling van gegevens;
2. advocacy en bewustmaking, medisch-sanitaire component;
3. psychosociale component;
4. justitiële/juridische (gerechtelijke) component; protectie;
5. component reïntegratie binnen het gezin en communautaire en sociale reïntegratie.

Termijn: 2004-2007

- **Franstalige Gemeenschap**

De Franse Gemeenschap zal in het kader van haar bevoegdheden inzake internationale betrekkingen de nadruk leggen op de bescherming van kinderen die oorlogsslachtoffer zijn. In dit opzicht, en rekening houdend met haar prioritaire samenwerking met de landen uit Midden-Afrika, zal de Gemeenschap bijzondere aandacht besteden aan NGO-projecten die gericht zijn op onderwijs, begeleiding en resocialisatie van kindsoldaten.

- **Vlaamse Gemeenschap**

Het Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie bij het Vlaams Parlement is als onafhankelijke instelling opgericht om vredesvraagstukken in de breedst mogelijke betekenis van het woord op te volgen. Dat impliceert onder meer activiteiten op het vlak van polemologie, sociale defensie, wapenbeheersing, internationale wapenhandel en vredeseconomie, vormen van vreedzame conflictbenadering en internationale samenleving. Dit vredesinstituut heeft een documentaire, onderzoeks-, voorlichtings- en adviesopdracht en kan aldus ook het thema van kinderen en oorlogssituaties behandelen.

8. Strijd tegen HIV/AIDS

8.1. DE BELGISCHE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Voorstelling

Vanuit federaal standpunt zal de Belgische ontwikkelingssamenwerking in zijn programma's voor aidsbestrijding aandacht besteden aan vier specifieke problemen:

- onthaal van een groeiende aantal wezen, hoofdzakelijk in Afrika, ten gevolge van de aids-epidemie;
- beperken van de besmetting van pasgeborenen door hun moeders, die drager zijn van het hiv-virus (Mother-to-child transmission);
- verhogen van het aantal specifieke preventieprogramma's voor adolescenten omdat de jongeren nog steeds geen toegang hebben tot de klassieke gezondheidsdiensten;
- verminderen van de stigmatisering en de discriminatie van personen die drager zijn van het hiv-virus.

De Belgische aids-ambassadeur, die op 1 september 2004 benoemd werd, is belast met de versterking van de coördinatie en het overleg tussen de Belgische partners op het vlak van aidsbestrijding. Zij zal er op toezien dat België coherente stellingen inneemt tijdens vergaderingen van internationale instellingen omtrent aids .

De Vlaamse Gemeenschap wil tevens meewerken aan het in kaart brengen en bestrijden van HIV/AIDS in het kader van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, gezien de enorme sociale, economische en institutionele effecten op de samenleving, en dat in alle sectoren waarin men in de partnerlanden actief is. Thans draagt zij bij tot deze inspanning door projecten/programma's gericht op de strijd tegen HIV/AIDS in ontwikkelingslanden te financieren.

8.2. PREVENTIE DANKZIJ ONDERWIJS, OPLEIDING EN INFORMATIE

8.2.1. Voorstelling

Aids neemt zienderogen toe en ook andere soa's werden nog niet uitgeroeid. In het kader van hun bevoegdheden inzake onderwijs (meer bepaald gezondheidsonderwijs) legden de Gemeenschappen de nadruk op preventiemaatregelen. Wat er ook gebeurt, het recht op onderwijs en het recht op toegang tot educatieve diensten zijn fundamentele rechten die zonder enige discriminatie voor alle kinderen moeten gelden.

- **Frans Gemeenschap**

De Franse Gemeenschap wil discriminatie in het onderwijsmilieu terugdringen.

Er zijn relatief weinig met hiv-besmette kinderen in België en hun aanwezigheid in een groep kinderen blijft aanleiding geven tot angsten en vragen bij de volwassenen die hen moeten opvangen: zijn ze een gevaar voor de andere kinderen? Moeten we bijzondere voorzorgsmaatregelen nemen? Moeten we de collega's en de ouders van andere kinderen inlichten?

De Franse Gemeenschap probeert de discriminatie en de vooroordelen betreffende seropositieve kinderen in de instellingen of structuren die hen onthalen of onderdak verlenen, te voorkomen door middel van een betere voorlichting van de interveniënten.

Hiervoor werd een omzendbrief betreffende de opvang van kinderen die met aids besmet zijn, bijgewerkt en verspreid op basis van de aanbevelingen van de Adviesraad voor aidspreventie (Conseil consultatif de prevention du Sida). Deze omzendbrief wordt naar talrijke interveniënten verzonden, meer bepaald naar de inrichtende machten en de directies van alle instellingen van de Franse Gemeenschap die kinderen opvangen. Deze tekst geeft informatie die humanisme voorstaan en de uitsluitings- en discriminatieprocessen van kinderen en adolescenten op school verijdelen.

De omzendbrief verstrekt informatie over diverse thema's zoals: de besmettingswijze van aids, de risico's voor elke besmettingswijze, de risico's in de ruimten waar deze kinderen worden opgevangen, de evolutie van de epidemie bij kinderen, de rol en de aansprakelijkheden van de diensten, de instellingen en iedereen tegenover deze ziekte, de vertrouwelijkheid in de opvang van seropositieve kinderen, de algemene en universele maatregelen qua hygiëne, enz.

- **Vlaamse overheid**

De Vlaamse overheid waarborgt in het kader van haar gezondheidsbeleid het recht op toegang tot informatie en middelen inzake seksuele gezondheid en voorlichting voor minderjarigen.

1. Kind en Gezin informeert en vormt het eigen en gesubsidieerd personeel.
2. Overeenkomstig het decreet Vlaams Jeugdbeleid kunnen organisaties die jongeren op eigentijdse wijze informeren over jeugd en seksualiteit gesubsidieerd worden.

Via Kind en Gezin ondersteunt de Vlaamse Gemeenschap de gezinnen met minderjarige hiv- of aidspatiënten.

8.2.2. Projecten

1. Meer middelen toekennen aan initiatieven die de opvang van deze doelgroep verzekeren.

2. Steunen van organisaties die in contact zijn met minderjarigen die met aids besmet zijn, zodat ze de mogelijkheid hebben om deze minderjarigen op gepaste manier te helpen, rekening houdend met de kenmerken van deze doelgroep.

9. Naar kinderen luisteren en hun participatie waarborgen

9.1. HET STIMULEREN VAN DE OBJECTIEVE BEELDVORMING OVER KINDEREN EN VAN HUN « RECHTEN OP PARTICIPATIE EN OP GEPASTE INFORMATIE » IN DE VERSCHILLENDE MEDIA.

9.1.1. Voorstelling

De Vlaamse overheid besteedt al bijzondere aandacht aan het beeld van de kinderen dat in de media wordt gegeven en moedigt de participatie van jongeren aan de uitvoering van het Vlaamse jeugdbeleidsplan via subsidies aan.

De Vlaamse overheid stelt vast dat volwassenen vaak een nogal negatief beeld van jongeren hebben. In overleg met de betrokkenen – de kinderen zelf, de organisaties van de jeugd en de rechten van het kind, maar ook met de openbare en de privé-media – moet het onderzoek naar de objectiviteit van het beeld van de kinderen dat in de media wordt gegeven worden voortgezet en moeten er conclusies worden getrokken.

In het kader van het jeugdbeleid wil de Vlaamse overheid verenigingen en projecten subsidiëren die de participatie van de jongeren aan de voorbereiding of de uitvoering van het Vlaamse jeugdbeleidsplan promoten en die de voorlichting van de jeugd en de communicatie over de jeugd verbeteren.

In de Franse Gemeenschap hebben de Jury voor Ethische Praktijken inzake Reclame, het OIVO, de CSA en de televisiezenders zich verenigd om vaste vorm te geven aan een thans lopend project om een publicatie uit te werken betreffende ethiek in de reclame. Een van de behandelde thema's is de impact van reclame als imago drager van de jeugd.

Inzake voorlichting tracht de Franse Gemeenschap de jongste kinderen te bereiken, inzonderheid door opdrachten die worden toevertrouwd aan de openbare radio en televisie.

Zo voorziet de beheersovereenkomst van de RTBF in de productie en uitzending van een journaal van ten minste 6 minuten dat specifiek gericht is op kinderen, zulks van maandag tot vrijdag van september tot half juni, uitgezonderd tijdens de schoolvakanties. Dit journaal wordt de volgende dag tweemaal uitgezonden op vaste uren tijdens de schooluren zodat de leerkrachten op pedagogische wijze gebruik ervan kunnen maken.

9.1.2. Projecten

1. In de Vlaamse Gemeenschap zal de VRT, zoals bepaald in de beheersovereenkomst, haar initiatieven die het recht van de minderjarige op participatie en gepaste informatie invulling geven via Ketnet verderzetten. Tegen 2005 zal de VRT de participatiegedachte met 'interactieve ketnet' verder uitbouwen.

Voor de particuliere omroepen gelden geen verplichtingen inzake het aanbieden van kinderprogramma's, doch is het wenselijk dat deze omroepen die zich richten tot de gehele Vlaamse Gemeenschap een aanbod aan programma's verzorgen, gericht op minderjarigen.

2. In de Franse Gemeenschap moeten alle betrokken actoren de kwestie van het beeld van vrouwen in de media en meer bepaald dat van jonge meisjes, inclusief het respect van hun waardigheid, bespreken.

De vereiste bescherming van minderjarigen tegen elke illegale en/of gevaarlijke inhoud die op het internet wordt verspreid, moet in de eerste plaats de kritische opleiding en voorlichting voor de risico's van het internetgebruik bevatten. Jongeren opvoeden en niet overbeschermen zodat ze autonome en verantwoordelijke burgers worden.

De burgerlijke opvoeding wordt versterkt, met name via de betere toegang van kinderen en jongeren tot informatie. De kinderen moeten, via de school, de instrumenten krijgen om te kunnen omspringen met de informatie en de diverse beelden waarmee ze worden geconfronteerd. Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan het gebruik van de schriftelijke pers, vermits deze een veelvormige drager is die geschikt is voor vele leerprocessen, onder andere het lezen (basis der basissen en middel voor sociale emancipatie).

De Franse Gemeenschap voert een beleid voor mediaonderwijs. Ze kent hiervoor een specifiek budget toe ter ondersteuning van initiatieven ter verspreiding en pedagogisch gebruik van de kranten in de scholen.

In het Waalse Gewest zal de ontwikkeling van de specifieke begeleiding van kinderen, in de centra voor sociale bijstand aan justitiabelen, worden aangemoedigd zodat ze beter kunnen participeren en er meer naar hen wordt geluisterd.

In de gewestelijke integratiecentra voor vreemdelingen wordt de begeleiding door sociale tolken opgedreven.

9.2. Onderzoek naar de leefsituatie

De Vlaamse Gemeenschap wil de studie over de leefsituatie en de manier waarop kinderen deze ervaren, aanmoedigen en voortzetten. Deze studie moet op de gepaste methodologie steunen en bijzondere aandacht aan het perspectief van het kind besteden.

Projecten

- **Vlaamse Gemeenschap**

1. Onderzoek naar de maatschappelijke participatie van jongeren aan de samenleving.

2. Jeugdonderzoeksplatform: jeugdonderzoek inventariseren, synthetiseren en ontsluiten met specifieke aandacht voor diversiteit en uitsluitingsmechanismen, tevens als doel indicatoren aan te maken en te integreren in jeugdmonitoring om een globaal zicht te bekomen op de situatie van de jeugdigen en tot betere interactie te komen tussen beleid, praktijk en onderzoek.
3. Onderzoek mogelijk maken naar de leefsituatie, de beleving en het welbevinden van kinderen.

- **Franse Gemeenschap**

In de Franse Gemeenschap zal het Observatoire de l'Enfance, de la Jeunesse et de l'Aide à la Jeunesse, als gevolg op een haalbaarheidsstudie die werd gerealiseerd in 2003, een studie verrichten naar het sociaal leven van de jongeren.

9.3. PARTICIPATIE IN DE BESLUITVORMING

De Gemeenschappen willen de kinderen betrekken bij het besluitvormingsproces en bij de implementatie van en het toezicht op de naleving van hun rechten.

9.3.1. Voorstelling

1. De Vlaamse overheid betreft de kinderen nu al bij het besluitvormingsproces, alsook bij de implementatie van hun rechten en het toezicht op de naleving ervan:
 - elke nieuwe Vlaamse Regering maakt een jeugdbeleidsplan op en rapporteert vervolgens jaarlijks over de voortgang;
 - in het kader van het Vlaams decreet Jeugdbeleid worden subsidies toegekend voor de communicatie- en participatieprojecten en initiatieven;
 - in het kader van het Vlaams decreet Jeugdbeleid wordt de Vlaamse Jeugdraad erkend en gesubsidieerd. Een strategische raad Cultuur, Jeugd, Sport en Media zal opgericht worden;
 - in uitvoering van het decreet houdende ondersteuning en stimulering van het gemeentelijk, intergemeentelijk en provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid moeten de gemeentes en provincies aan het betrekken van kinderen en jongeren in het besluitvormingsproces aandacht besteden;
 - de Vlaamse overheid neemt het initiatief om de methodiek van de jeugdparagraaf (verder) te verspreiden;
 - subsidiëring van en samenwerking met organisaties en projecten die kinderp participatie op Vlaams en lokaal niveau realiseren (vb.: 'What do you think?').

2. De Franse Gemeenschap leverde de jongste jaren ernstige inspanningen om de participatie van kinderen en van jongeren te verbeteren, met name in de scholen en de gemeenten.

De Franse Gemeenschap onderneemt elk jaar, in samenwerking met diverse instellingen, verschillende acties waaraan alle scholen, zowel uit het lager als het secundair onderwijs, worden uitgenodigd deel te nemen. Kunnen worden vermeld: « Ouvrir mon quotidien », « L'avocat à l'école », « La paix, ça commence entre nous », « La démocratie », « Touche pas à mon prof ». Al deze bewustmakingscampagnes strekken ertoe meer burgerzin, rechtvaardigheid en respect in het schoolmilieu in te voeren. Op verzoek van de Franse Gemeenschap heeft de Liga voor de Rechten van de Mens een instrument voor opvoeding en opleiding inzake mensenrechten uitgewerkt.

De Franstalige Jeugdraad, een adviesorgaan van de Franse Gemeenschap, kan, behalve het advies dat hij in het kader van het jeugdbeleid verstrekt, ook het woord geven aan jongeren (voorbeeld: jongeren in opvang in Overheidsinstellingen voor Jeugdbescherming in het kader van de opdracht alle activiteiten aan te moedigen die de participatie van jongeren bij beslissingen en maatregelen die hen aangaan, kunnen waarborgen).

In de loop van de laatste 10 jaar konden echte opleidingsplaatsen voor de verschillende vormen van burgerzin (participatie, advies) worden ingericht. In Wallonië zijn meer dan honderd kindergemeenteraden werkzaam; zij worden voorbereid door een nauwe samenwerking tussen de school en CRECCIDE, een ondersteunend orgaan opgericht op het niveau van het Waals Gewest.

De overheid moet niet enkel ervoor zorgen dat het kind dat over onderscheidingsvermogen beschikt, zijn mening kan uitdrukken, maar ook dat deze mening naar behoren in overweging wordt genomen.

Zo heeft zij in het kader van de bepalingen met betrekking tot het Observatoire de l'enfance, de la jeunesse et de l'aide à la jeunesse erin voorzien dat de permanente groep ICRK, bestaande uit vertegenwoordigers van regeringsleden, van de besturen, van de Algemeen Afgevaardigde voor de rechten van het kind en van de NGO's die actief zijn op het vlak van kinderrechten, belast zal zijn met het in acht nemen van het woord van de kinderen.

Het volstaat niet langer om projecten voor kinderen te bespreken en op te bouwen, vandaag moet dat samen met hen gebeuren. Daarom zal elk beleid in deze zin op grote schaal worden toegepast.

9.3.2. Projecten

1. De Vlaamse overheid zal de participatie van de minderjarigen aan de uitbouw van de integrale jeugdhulp verder waarborgen.

2. De Franse Gemeenschap zal erop toezien organisaties voor permanente vorming (jeugdcentra, jeugdverenigingen) te ondersteunen opdat meer actieve, verantwoordelijke en kritische burgers zouden opstaan.

Teneinde op een doeltreffende wijze de opkomst van extreem-rechts te bestrijden, zal de regering in het bijzonder culturele en opvoedkundige initiatieven ondersteunen die tot doel hebben de burger, en in het bijzonder de jongeren, bewust te maken en te mobiliseren. Bovendien zal inzonderheid steun worden verleend aan de initiatieven die beogen de ontmoeting tussen bevolkingsgroepen met een verschillende culturele achtergrond en de kennis van de verschillende culturen in de Franse Gemeenschap te bevorderen.

De regering van de Franse Gemeenschap is voornemens de Franstalige jeugdraad (CJEF) te hervormen zodat deze ook een plaats kan worden waar alle jongeren aan het woord komen en hun belangen worden verdedigd, zulks in de beslissingsprocessen van de openbare overheden, op alle bevoegdheidsniveaus. Bovendien zal zij een decreet voorstellen inzake de lokale jongerenadviesraden (CCLJ).

Het parlement van de Franse Gemeenschap heeft besloten dat het vanaf 2005 de kinderrechtendag kracht zou bijzetten door middel van een kindervergadering die wordt voorbereid op het niveau van de scholen die het concept in het schoolproject opnemen, van kindergemeenteraden en van het sociaal-cultureel verenigingswerk.

Wanneer men de mening van het kind vraagt, zal men erop toezien dat deze een reële impact heeft.

9.4. POLITIEKE RECHTEN

9.4.1. Voorstelling

De Vlaamse Gemeenschap voorziet reeds, in het kader van het gemeentewet, in de mogelijkheid voor 16-jarigen om deel te nemen aan referenda.

9.4.2. Projecten

In het kader van het decreet betreffende de gemeenteverkiezingen onderzoekt de Vlaamse Gemeenschap de invoering van het stemrecht vanaf de leeftijd van 16 jaar.

9.5. RECHT OP PARTICIPATIE EN INFORMATIE IN EN DOOR DE JEUGDZORG

Projecten

- **Franse Gemeenschap**

De Franse Gemeenschap zal het decreet van 4 maart 1991 evalueren.

Tengevolge van de radicale veranderingen, zowel in de filosofie, in de benadering van het doelpubliek als in de handelwijzen van sociaal werkers, wordt het immers nuttig zich over deze aspecten te buigen. Deze evaluatieperiode strekt zich uit over 2005. Een projectcomité, bestaande uit vertegenwoordigers van de actoren in het veld, wordt vanaf eind 2004 opgericht.

- **Vlaamse Gemeenschap**

De Vlaamse Gemeenschap heeft door middel van de bovenvermelde decreten van 7 mei 2004 de participatierechten van de minderjarige aan en in de integrale jeugdhulpverlening decretaal gewaarborgd.

Ze creëert randvoorwaarden voor een effectieve participatie van minderjarigen en hun ouders aan en in de jeugdhulp door:

- het inbouwen van structurele garanties voor participatie van minderjarigen en ouders aan de uitbouw van de jeugdhulp door hun vertegenwoordiging in de regionale stuurgroepen en de adviesraad die hen zal toelaten mee te denken en mee te beslissen over de regionale en Vlaamse beleidslijnen inzake jeugdhulpverlening;
- het inbouwen van de verplichting om bij de regioplanning te werken vanuit een omgevingsanalyse die inspeelt op systematisch verzamelde objectieve en subjectieve gegevens over de leefsituatie van minderjarigen en van gezinnen. Hierdoor worden garanties uitgetekend voor de aansturing van de jeugdhulp op basis van fluctuerende kenmerken en noden van minderjarigen en van gezinnen;
- het inbouwen van participatiegaranties van de minderjarige bij het indiceren en toewijzen van hulp;
- participatie op te nemen als één van de werkingsprincipes van integrale jeugdhulp.

De decretale regeling van de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp met het IVRK als referentiekader betreft:

- het recht op instemming met en vrije keuze van de buitengerechtelijke jeugdhulp;
- het recht op informatie en duidelijke communicatie;
- het recht op respect voor het gezinsleven ;
- het recht op inspraak en participatie;
- de toegang tot het dossier, het recht op privacy, het recht op een menswaardige behandeling, het recht op bijstand en het klachtrecht.

Wat meer bepaald de jeugd in moeilijkheden of in gevaar betreft, moet de Franse Gemeenschap de raadpleging van jongeren concreet organiseren om hun behoeften en meningen inzake preventieve acties te kennen.

De Vlaamse Gemeenschap zal de inspraak van minderjarigen in de hulpverlening, verstrekt in het kader van de bijzondere jeugdbijstand, in problematische opvoedingssituaties nog versterken.

Dat zal gebeuren door de registratie van de participatie van de minderjarige via het elektronisch dossier enerzijds en door een wijziging van de decreten bijzondere jeugdbijstand door de minderjarige:

- reeds vanaf 12 jaar, i.p.v. 14 jaar, om instemming te verzoeken met betrekking tot het voorgestelde hulpverleningsaanbod;
- vooraf instemming te vragen wanneer gevoelige en/ of vertrouwelijke gegevens worden uitgewisseld;
- desgevraagd toegang te geven tot de eigen persoonlijke gegevens.

9.6. KINDEREN, JONGEREN EN PROFESSIONALS BETER VOORLICHTEN EN OPLEIDEN BETREFFENDE HET IVRK

9.6.1. Voorstelling

In juni 2002 raadde het Comité voor de rechten van het kind België aan om op systematische en gerichte wijze gepaste activiteiten voor verspreiding, sensibilisering en opleiding betreffende het Internationaal Verdrag van de rechten van het kind te voeren.

Sedert België het IVRK in 1989 heeft bekrachtigd, werden bewustmakingsacties en -media voor kinderen en voor professionals inzake de rechten van het kind ontwikkeld door de openbare diensten, door de Algemeen Afgevaardigde voor de rechten van het kind, de Kinderrechtencommissaris en de niet-gouvernementele organisaties die op het vlak van de rechten van het kind actief zijn. Bepaalde door de Franse Gemeenschap uitgegeven documenten zijn beschikbaar in brailleschrift en een ervan is vertaald naar het Arabisch.

9.6.2. Projecten

In de Franse Gemeenschap zal worden gepoogd om de informatie over het Internationaal Verdrag van de rechten van het kind onder een zo groot mogelijk publiek te verspreiden.

In het kader van de informatie met betrekking tot het IVRK zal in de loop van 2005 een gids met Franstalige referenties – over de aangelegenheden met betrekking tot het IVRK en voornamelijk bestemd voor pedagogisch gebruik – worden uitgegeven door het Observatoire de l'enfance, de la jeunesse et de l'aide à la jeunesse.

De regering van de Franse Gemeenschap zal de ontwikkeling van programma's voor permanente opleiding van leerkrachten en opleiders aanmoedigen.

De administratieve stappen voor de oprichting van een opleidingsmodule IVRK in het kader van de permanente opleiding van leerkrachten vanaf het schooljaar 2005-2006 zullen worden gezet. Er wordt een werkgroep (kabinet-administratie) opgericht teneinde de invoeging van de bewustmaking over het IVRK in het programma van de hogere studies die voorbereiden op de functies van optredende persoon in jeugdzaken, voor te bereiden.

9.7. IN DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP:

We willen twee lopende projecten vermelden:

- Invoering van een «Jongerenparlement». Dit project richt zich tot klassen van het 5de secundair onderwijs en begint in het schooljaar 2004 - 2005. Het wil jongeren de mogelijkheid geven om na te denken over sociale thema's, om opzoeken te doen, om te leren dialogeren, om eisen te leren stellen, om hun suggesties te leren uiten, te doen aanvaarden en om er gevolg aan te leren geven.

Elke klas vormt een parlementaire groep en behandelt een onderwerp betreffende een wetgevend initiatief. Op een algemene vergadering zullen de klassen hun werk op een voltallige zitting in de lokalen van de Duitstalige Gemeenschapsraad bespreken. De verschillende wetgevende initiatieven worden later door verschillende commissies besproken en aanvaard.

Het pilootproject wordt best opgenomen in het schoolprogramma en kan op deze manier een terugkerende (jaarlijkse) actie worden en niet beperkt blijven tot een uitzonderlijke actie.

- Het decreet op de organisatie van het secundair onderwijs eist de invoering van leerlingenraden, maar definieert hun bevoegdheden niet.

Dat is de reden waarom de jeugdraad debatten, avonden en een studiereis organiseert voor de sleutelpersonen van alle scholen van de Duitstalige Gemeenschap om antwoorden te vinden op de verschillende open vragen.

Het is vooral de bedoeling om middelen te vinden om leerlingenraden in te voeren die daadwerkelijk bevoegdheden kunnen uitoefenen, die rechtstreeks contacten onderhouden met de directie, die invloed kunnen uitoefenen op en kunnen tussenkomen in de organisatie van het schoolleven met garantie voor de integratie van de eerstejaarsleerlingen en hun implicatie in deze raad tijdens de volgende jaren.

10. De aarde voor de kinderen beschermen

10.1. SAMENWERKINGSAKKOORD VAN 10 DECEMBER 2003 VOOR DE SAMENWERKING IN DE BELEIDSDOMEINEN GEZONDHEID EN MILIEU

Sinds de Wereldgezondheidsdag van 2003 zijn de gevolgen van de aantasting van het milieu voor de gezondheid van kinderen een prioriteit op de politieke agenda.

Op 10 december 2003 is dan ook een samenwerkingsakkoord voor de samenwerking in de beleidsdomeinen milieu en gezondheid gesloten tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie, het Vlaams Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BS 30/09/'04). Het samenwerkingsakkoord voorziet inzonderheid in de oprichting van een cel milieu-gezondheid met daarin vertegenwoordigers van de federale overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen.

In het kader van deze cel zal de uitwerking van gezamenlijke acties en projecten met de Gemeenschappen en de Gewesten inzake kinderen, milieu en gezondheid worden voorbereid. Deze acties en projecten moeten worden geschraagd door een permanente dialoog met de stakeholders, in het bijzonder met de organen die de jongeren vertegenwoordigen, zoals de jeugdramen, zulks in de logica die is gevolgd bij de voorbereiding van en de deelname aan de 4^e ministeriële conferentie over milieu en gezondheid van de WHO (Boedapest, juni 2004).

Om in 2006 de eerste specifieke acties en projecten ten behoeve van kinderen te kunnen goedkeuren, zijn twee ontmoetingen met de stakeholders georganiseerd, op 14 oktober 2004 te Antwerpen en op 16 december 2004 te Brussel. De ministers van Leefmilieu en Volksgezondheid, verenigd in de Gemengde Interministeriële Conferentie Leefmilieu Volksgezondheid (GICLG) hebben in hun vergadering van 07 juni 2005 gevraagd aan de (Nationale) Cel Leefmilieu-Volksgezondheid om tegen de maand november 2005 concrete voorstellen van projecten voor te bereiden nadat deze de prioriteiten en voornaamste oriënteringen hebben bepaald. Met betrekking tot de bevoegdheden van de federale overheid gaat het om chemische producten, in de handel gebrachte producten die gevaarlijke stoffen bevatten, biocides en elektromagnetische golven.

Ten slotte heeft België zich tijdens de ministeriële conferentie van Boedapest ertoe verbonden tegen eind 2007 een verslag op te stellen over de tenuitvoerlegging van de acties inzake kinderen, milieu en gezondheid, dat zal worden onderzocht door een internationale intergouvernementele vergadering op hoog niveau onder de auspiciën van de WHO.

10.2. STUDIES

De Vlaamse Gemeenschap onderzoekt de effecten van milieuvervuiling op de gezondheid van pasgeborenen en adolescenten.

Projecten

Het steunpunt Milieu en Gezondheid voert, minstens tot 2006, een Biomonitoringsproject uit in opdracht van en met subsidie van de Vlaamse overheid, nl. een algemene screening van individuen uit 3 leeftijdsgroepen: pasgeborenen, adolescenten en volwassenen.

10.3. MAATREGELEN

De Vlaamse Gemeenschap wil maatregelen inzake energie, milieu en gezondheid treffen om de aarde voor de kinderen te vrijwaren.

Projecten

1. Het Vlaams klimaatbeleidsplan, goedgekeurd op 28 februari 2003 en geactualiseerd in het Voortgangsrapport 2003, bundelt als strategisch beleidsplan de Vlaamse beleidsmaatregelen die streven naar het stabiliseren van de uitstoot van broeikasgassen in 2005 op het niveau van 1990, als eerste aanzet tot het realiseren van de Vlaamse Kyoto-doelstellingen (2008-2012).
2. Bij het vastleggen van de milieunormen, o.a. voor het afleveren van milieuvergunningen, en in de milieueffectrapportage en de veiligheidsrapportering, ziet Vlaanderen toe op de mogelijke schadelijke effecten op het kind, m.i.v. de foetus.
3. De Vlaamse overheid werkt aan de verhoging van het milieubewustzijn bij kinderen via natuur- en milieueducatie, zowel in de vrije tijd als in het kader van eindtermen van het onderwijs.
4. Integratie van de biomonitoring in het Vlaams beleid inzake preventieve gezondheidszorg en de ontwikkeling van een medische milieukundig netwerk in een drietrapsorganisatie:
 - medisch milieukundigen kort bij de bevolking binnen het lokaal gezondheidsoverleg - uitbouw van een netwerk van medisch milieukundigen op het terrein;
 - een medisch milieukundig expertisecentrum binnen de gezondheidsinspectie;
 - academische input en feedback door het Steunpunt Milieu en Gezondheid.

1. Voorrang verlenen aan kinderen	3
1. 1. Invoeren van een nationale commissie voor de rechten van het kind.....	3
1.1.1. Voorstelling.....	3
1.1.2. Project	3
1. 2. Een transversaal beleid voor de rechten van het kind voeren	4
1.2.1. Voorstelling.....	4
1.2.2. Projecten	5
1.3. Versterking van de rechtspositie van kinderen in het licht van de internationale teksten inzake de rechten van het kind	7
1.3.1. Voorstelling.....	7
1.3.2. Project	8
1.4. Betere steun aan de gezinnen	8
1.4.1. De Staten-Generaal van het gezin.....	8
1.4.2. Steun aan het ouderschap.....	9
1.5. Ontwikkelen, qua kwaliteit en hoeveelheid, van het onthaalaanbod voor kinderen van 0 tot 12 jaar.....	12
1.5.1. Voorstelling.....	12
1.5.2. Projecten	13
2. Armoede wegwerken : Alles op de kinderen zetten.....	15
2.1. Voorstelling.....	15
2.2. Projecten	15
2.2.1. Preventief beleid	15
2.2.2. Regelmatige dialogen.....	16
2.2.3. Beleid van armoedebestrijding	17
2.2.4. Bedelarij bij jongeren.....	18
3. Geen enkel kind vergeten.....	20
3.1. Preventief beleid	20
3.2. Vrijtijdsbesteding voor allen	21
3.2.1. Voorstelling.....	21
3.2.2. Projecten	22
3.3. Hulp en rechten van alle kinderen door en in het kader van de jeugdbijstand	23
3.4. Een minderhedenbeleid voeren dat de minderjarigen als doelgroep opneemt	23
3.4.1. Voorstelling.....	23
3.4.2. Vlaamse Gemeenschap	23
3.4.3. Franse Gemeenschap	24
3.5. Strijd tegen discriminatie	25
3.5.1. De sociale zekerheid : stelsel van de loontrekkenden.....	25
3.5.2. Andere tak van de sociale zekerheid voor werknemers.....	28
3.5.3. De gezondheidszorgen voor zelfstandigen	29
3.5.4. Verhoogde kinderbijslag voor kinderen met een handicap (stelsel van loontrekkende en stelsel van zelfstandige)	30
4. Voor elk kind zorgen.....	31
4.1. Jeugdhulp, -bijstand en -bescherming.....	31
4.1.1. Jeugdhulp en -bijstand	31
4.1.2. Jeugdbescherming.....	32
4.2. Qua gezondheid	34

4.2.1. Een algemeen gezondheidsbeleid voeren	34
4.2.2. De toegang tot het gezondheidsbeleid versterken.....	37
4.2.3. Bevordering van borstvoeding in ziekenhuizen.....	39
4.2.4. Bestrijding van kindermishandeling	40
4.2.5. Strijd tegen tabaksgebruik.....	41
4.2.6. Het welzijn van het kind verbeteren dankzij de promotie van gezondheid op school	42
4.3. De niet-begeleide minderjarige vreemdelingen	43
4.3.1. De voogdij over niet-begeleide minderjarigen	43
4.3.2. De opvang van niet-begeleide minderjarigen	45
4.3.3. Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, slachtoffers van mensenhandel.....	49
4.3.4. Een duurzame oplossing vinden	51
4.3.5. Samenwerking tussen de bevoegde overheden.....	52
4.4. De kinderen een volwaardige plaats toekennen in de openbare ruimten en hen de toegang tot openbare gebouwen verzekeren	52
4.5. Mobiliteitsbeleid	53
4.5.1. Op federaal niveau	53
4.5.2. Doelstellingen van de Vlaamse Gemeenschap	53
4.5.3. Waarnemingscentrum voor het kind van de Franse Gemeenschapscommissie	55
4.6. Adoptie.....	55
4.6.1. Voorstelling.....	55
4.6.2. Project	55
4.7. Recht op contact tussen het kind en de tweede ouders in situatie van moeilijke echtscheidingen en in het geval waarin een ouder in een gevangenis is opgesloten(nieuwe procedure inzake bemiddeling)	57
4.7.1. Voorstelling.....	57
4.7.2. Project	58
4.8. Gerechtelijke organisatie: Familiekamer	58
4.8.1. Voorstelling.....	58
4.8.2. Project	58
5. Elk kind toegang verlenen tot onderwijs	60
5.1 Voorstelling.....	60
5.2. De toegang tot en de kosteloosheid van het onderwijs verbeteren	60
5.3. De participatie van kinderen promoten.....	62
5.4. Rekening houden met de multiculturaliteit van de Belgische samenleving	62
5.5. Meer specifieke projecten	64
6. Kinderen tegen mishandeling en uitbuiting beschermen	69
6.1 Strijd tegen mensenhandel en kinderoitbuiting.....	69
6.1.1. Internationale aspecten.....	69
6.1.2. Nationaal aspect	71
6.2. Kindermishandeling.....	73
6.3. Geweld in liefdesrelaties bij jongeren.....	77
6.4. Strijd tegen het geweld in het gezin.....	78
6.5. Beschermingsmaatregelen betreffende de media.....	79
6.5.1. Voorstelling.....	79
6.5.2. Projecten	79

7. Kinderen tegen de oorlog beschermen	82
8. Strijd tegen HIV/AIDS	84
8.1. De Belgische ontwikkelingssamenwerking	84
8.2. Preventie dankzij onderwijs, opleiding en informatie	84
8.2.1. Voorstelling.....	84
8.2.2. Projecten	85
9. Naar kinderen luisteren en hun participatie waarborgen	87
9.1. Het stimuleren van de objectieve beeldvorming over kinderen en van hun « rechten op participatie en op gepaste informatie » in de verschillende media.	87
9.1.1. Voorstelling.....	87
9.1.2. Projecten	87
9.3. Participatie in de besluitvorming	89
9.3.1. Voorstelling.....	89
9.3.2. Projecten	90
9.4. Politieke rechten.....	91
9.4.1. Voorstelling.....	91
9.4.2. Projecten	91
9.5. Recht op participatie en informatie in en door de Jeugdzorg	91
9.6. Kinderen, jongeren en professionals beter voorlichten en opleiden betreffende het IVRK.....	93
9.6.1. Voorstelling.....	93
9.6.2. Projecten	93
9.7. In de Duitstalige Gemeenschap:	94
10. De aarde voor de kinderen beschermen	95
10.1. Samenwerkingsakkoord van 10 december 2003 voor de samenwerking in de beleidsdomeinen gezondheid en milieu	95
10.2. Studies.....	96
10.3. Maatregelen.....	96